

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

ภารกิจของกองทัพและหน่วยงานความมั่นคง
เพื่อเตรียมการรองรับการพัฒนา
เขตพัฒนาพิเศษ
ภาคตะวันออก

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

เอกสารวิจัย เรื่อง “ภารกิจของกองทัพและหน่วยงานความมั่นคงเพื่อเตรียมการ
รองรับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก”

พิมพ์ครั้งที่ ๑ – กรุงเทพฯ จำนวน ๑๕๐ เล่ม

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, ๒๕๖๑, ๑๕๕ หน้า

สงวนลิขสิทธิ์ตาม พ.ร.บ. การพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๓๗

© ลิขสิทธิ์ภาษาไทย เป็นของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

บรรณาธิการเล่ม	:	พันเอก ประเทือง	ปิยะกะโพธิ์
ที่ปรึกษา	:	นาวาอากาศเอกหญิง พัฒน์ชิตา	ธีรารอดมวิทย์
	:	นาวาอากาศโท ญัฐวัฒน์	ไกรปริตาวิริยะ
	:	พันโท อ่างชัย	หนุณภักดี
ผู้เรียบเรียง	:	คณะวิจัย	
บรรณาธิการประจำกอง	:	เรือเอกหญิง จิตรารภรณ์	จิตรธร
	:	เรืออากาศตรีหญิง ศิวลีย์	สิริโรจน์บริรักษ์
	:	นายกนกกฤษณ์	รักษาพรหมณ์
	:	นางสาว นิตยา	งานไฉ
ศิลปกรรม	:	สิบทะหญิง กนกรดา	คล้ายธานี
พิสูจน์อักษร	:	นางสาว จุฑารัตน์	บุญประเสริฐ

จัดพิมพ์โดย

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

๖๒ ถนนวิภาวดี แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

โทร./โทรสาร. ๐ ๒๒๗๕ ๕๗๑๖ เว็บไซต์ www.sscthailand.org

ภารกิจของกองทัพและหน่วยงานความมั่นคง
เพื่อเตรียมการรองรับการพัฒนา
เขตพัฒนาพิเศษ
ภาคตะวันออก

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาภารกิจของกองทัพและหน่วยงานความมั่นคงเพื่อเตรียมการรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยมีวัตถุประสงค์ คือ ๑) เพื่อศึกษาภัยคุกคามความมั่นคงในปัจจุบัน และแนวโน้มของภัยคุกคามความมั่นคงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ภายหลังจากการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ๒) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และผลกระทบในการปฏิบัติการภารกิจของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ๓) เพื่อศึกษาเครื่องมือที่เหมาะสมกับกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคง สำหรับรองรับการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และ ๔) เพื่อค้นหาแนวทางและข้อเสนอเชิงนโยบายต่อกองทัพและหน่วยงานความมั่นคง เพื่อรองรับการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

การวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผลการวิจัยนี้มาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interviews) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารของหน่วยงานความมั่นคงในสังกัดกระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานตำรวจแห่งชาติในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ระยอง และชลบุรี และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติของหน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่ และนำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการศึกษาพบว่า ๑. ภัยคุกคามความมั่นคงในปัจจุบัน และแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มี ๙ รูปแบบดังนี้ ๑.๑) ปัญหาอาชญากรรม ๑.๒) ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ๑.๓) ความมั่นคงทางอาหาร ๑.๔) การย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติมีเพิ่มมากขึ้น ๑.๕) ประชากรแฝง ๑.๖) การก่อการร้าย ๑.๗) ปัญหาด้านสาธารณสุข ๑.๘) ปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์ และ ๑.๙) ภัยคุกคามความมั่นคงทางทะเล ๒. ปัญหา อุปสรรค และผลกระทบในการปฏิบัติการภารกิจของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่มีดังนี้ ๒.๑) ขาดแคลนและมีทรัพยากรทั้งด้านกำลังคน เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ในการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคง และ ๒.๒) ยังไม่ได้มีการกำหนดแผนเพื่อเตรียมรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกที่ชัดเจน เนื่องจากต้องรอนโยบายจากหน่วยงานส่วนกลางให้มีความชัดเจนมากขึ้น ๓. เครื่องมือที่เหมาะสมกับกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคง เพื่อรองรับการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกมีลักษณะ ดังนี้ ๓.๑) การกำหนดนโยบายที่ชัดเจนจากหน่วยงานส่วนกลาง ๓.๒) การจัดโครงสร้างองค์การ เพื่อรองรับภารกิจด้านความมั่นคง

๓.๓) บุคลากรมีความพร้อมทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ ๓.๔) การนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงาน ๓.๕) การมีส่วนร่วมในการประชุมกับจังหวัดในการเตรียมพร้อมรองรับความคืบหน้าการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ๓.๖) รายงานผลการปฏิบัติงานหรือแจ้งข้อมูลข่าวสารให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบผ่านช่องทางต่างๆ โดยเฉพาะสื่อสังคมออนไลน์ และ ๓.๗) งบประมาณที่เพียงพอ สำหรับงานด้านความมั่นคงในการดำเนินงาน

๔. ภารกิจของกองทัพและหน่วยงานความมั่นคงเพื่อรองรับการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกมีลักษณะ ดังนี้ ๔.๑) พัฒนารอบการทำงานให้มีความชัดเจนมากขึ้น ๔.๒) ความร่วมมือกับภาคเอกชนและประชาชนในพื้นที่ ๔.๓) ต้องมีแผนงานอย่างชัดเจน ๔.๔) ต้องมีการปรับพันธกิจเพื่อรองรับภัยคุกคามที่เพิ่มขึ้น ๔.๕) ต้องมีการบูรณาการการทำงานด้านต่างๆ กับหน่วยงานในพื้นที่ ๔.๖) ควรมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบสังคม ๔.๗) ควรสร้างความเข้าใจและสร้างการรับรู้ให้กับบุคลากร ๔.๘) ควรมีการจัดให้ความรู้ในประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ๔.๙) ควรมีการเพิ่มมาตรการป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ และ ๔.๑๐) ควรกำหนดนโยบายด้านการคมนาคมขนส่งทางน้ำเพิ่มมากขึ้น

จากผลการศึกษาดังกล่าว ทำให้ได้ข้อเสนอแนะ ได้แก่ ๑. ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการบูรณาการด้านความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ภายใต้การกำกับดูแลจากจังหวัด เพื่อดูแลและทำหน้าที่เกี่ยวกับงานด้านความมั่นคงโดยเฉพาะ ๒. ควรให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเป็นหน่วยงานหลักในการกำกับดูแลและสั่งจ่ายงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกในทุกด้าน รวมทั้งด้านความมั่นคงด้วย ๓. ควรมีการปรับภารกิจบางส่วนเพื่อรองรับภัยคุกคามความมั่นคงใหม่ๆ ที่จะมาพร้อมกับการพัฒนา และควรมีการพิจารณาเพิ่มอัตรากำลังคนให้มีจำนวนมากขึ้น โดยควรมีการกำหนดและวางแผนเกี่ยวกับอัตรากำลังคนไว้อย่างชัดเจน และ ๔. กองทัพโดยเฉพาะหน่วยงานในพื้นที่ ควรมีการเตรียมความพร้อมภายในหน่วยงาน ทั้งด้านกำลังพล โดยควรมีการเตรียมกำลังฝึกกำลังพลให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ควบคู่กับการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรให้มีความพร้อมในทุกด้าน รวมทั้งควรจัดหาเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ที่ให้เพียงพอ มีความพร้อม และทันสมัย

Abstract

This research is a study of “mission for Armed Forces and security agencies in preparation for the development of the Eastern Special Development Zone”. The objectives of the study are 1) to study current security threats and trend of security threats which come up with the development of the Eastern Special Development Zone. 2) to study the problems, obstacles and impacts on operation of the Armed Forces and security agencies in the Eastern Special Development Zone. 3) to study appropriate means for the Armed Forces and security agencies in order to support the Eastern Special Development Zone. and, 4) to find out guidelines and suggestion in policy level for the Armed Forces and security agencies to support the Eastern Special Development Zone.

This study uses qualitative research methodology. Which is based on in-depth interviews and focus groups. The samples are the administrators of the security agencies under the Ministry of Defense, Ministry of the Interior and Royal Thai Police - in Chachoengsao, Rayong and Chonburi, - and related officers, moreover using “content analysis method” for result consideration.

The results show that: 1. current and trend for the future security threats as follow 1.1) crime 1.2) environmental issues 1.3) food security 1.4) irregular migration 1.5) non-registered of population 1.6) terrorism 1.7) public health 1.8) cyber security and 1.9) maritime security

2. Problems, obstacles and impacts on operation of the Armed Forces and security agencies in the Eastern Special Development Zone which are: 2.1) lack of resources: human resources, tools and materials. 2.2) indecisive plan on security for the Eastern Special Development Zone. So, the subauthorities need to await for clear policies from the high level.

3. Appropriate means for Armed Forces and security agencies consist of: 3.1) clear policy from the high level. 3.2) adjusting organization structure to support security mission. 3.3) personnel readiness in term of quality and quantity of security agencies. 3.4) utilizing appropriate technology in the operation. 3.5) participation in the meeting with the province committee for progression on the development of the Eastern Special Development Zone. 3.6) report on the performance or notify information to the stakeholders via various channels, especially social media and 3.7) Having enough budget for security operations.

4. The mission of the Armed Forces and security agencies to support the Eastern Special Development Zone are as follows: 4.1) develop a clearer framework for this operation. 4.2) encouraged cooperation with the private sector and local people. 4.3) having clear and concise plan. 4.4) adjusted mission to cope with the threat. 4.5) having a cooperation with local authorities. 4.6) participation in the social order. 4.7) building up understanding and arousing awareness of personnels. 4.8) providing knowledges on issues relate to the development of the Eastern Special Development Zone. 4.9.) increasing effective crime prevention measures. and, 4.10) more regulating of water transportation policy.

According to the study; suggestions are as follows: 1. The Security Integration board should be established in the area of the Eastern Special Development Zone, under the supervision of the governor. 2. The Office of the Eastern Special Development Region Policy Office should be the main unit to supervise and provide the budget to the development of the Eastern Special Development Zone, include the budget for security sector. 3. Some of the missions should be adjusted to oppose new security threats to come up with the development and consider to increase the number of personnel for suitability. So, Human resources should be clearly defined and planned. and 4. The Armed Forces, especially the local authorities, should be prepared in terms of personnel training as well as building up knowledge and expertise, moreover provide, adequate and up-to-date, tools and materials which are ready for operation.

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์ได้ เนื่องจากความช่วยเหลือและการสนับสนุนจากหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องของหลายฝ่ายในศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ทางคณะผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่ายิ่ง ในการช่วยเหลือและสนับสนุนการทำวิจัยเป็นอย่างดีตลอดมา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พล.ต. อภิศักดิ์ สมบัติเจริญนนท์ (ผอ.ศศย.สปท.) พ.อ.กิตติ คงสมบัติ (รอง ผอ.ศศย.สปท.) พ.อ.อรรถเดช ประทีปอุษานนท์ (รอง ผอ.ศศย.สปท.) พ.อ.ประเทือง ปิยะกะโพธิ์ (ผอ.กภศ.ศศย.สปท.) น.อ.หญิง พรพรรณชิตา ธีวราอุดมวิทย์ (รอง ผอ.กภศ.ศศย.สปท.) และบุคลากรในศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ความเข้าใจ ตรวจสอบข้อบกพร่อง แก้ไขปรับปรุง ให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ในการทำวิจัย คณะผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

สำหรับการลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม หรือการสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึก คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ว่าราชการจังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้แทนผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี ผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดชลบุรี ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดระยอง ผู้บัญชาการกองเรือยุทธการ ผู้บัญชาการกองพลนาวิกโยธิน ผู้บัญชาการกองพลทหารราบที่ ๑๑ และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติของหน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ด้านข้อมูลในพื้นที่และมาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และขอขอบพระคุณทุกหน่วยงานที่ได้กล่าวมาข้างต้นที่ได้ตระหนักถึงปัญหาและให้ความสำคัญต่อการทำรายงานวิจัยฉบับนี้อย่างยิ่ง

นอกจากนี้คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณบุคลากรในสังกัดของกองภูมิภาคศึกษา ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนทั้งกำลังกายและกำลังใจด้วยดีเสมอมา ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งที่ทำให้คณะผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิจัยจนเสร็จสิ้นสมบูรณ์

หากรายงานวิจัยฉบับนี้มีข้อบกพร่อง หรือข้อผิดพลาดประการใด คณะผู้วิจัยขอน้อมรับไว้เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไข และพัฒนาในโอกาสต่อไป

คณะนักวิจัยฯ

กองภูมิภาคศึกษา ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์

สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

กันยายน ๒๕๖๑

บทสรุปผู้บริหาร

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาภารกิจของกองทัพและหน่วยงานความมั่นคงเพื่อเตรียมการรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยมีวัตถุประสงค์ คือ ๑) เพื่อศึกษาภัยคุกคามความมั่นคงในปัจจุบัน และแนวโน้มของภัยคุกคามความมั่นคงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ภายหลังการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ๒) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และผลกระทบในการปฏิบัติการกิจของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ๓) เพื่อศึกษาเครื่องมือที่เหมาะสมกับกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงสำหรับรองรับการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และ ๔) เพื่อค้นหาแนวทางและข้อเสนอเชิงนโยบายต่อกองทัพและหน่วยงานความมั่นคง เพื่อรองรับการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

การวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผลการวิจัยนี้มาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interviews) และการสนทนากลุ่ม โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารของหน่วยงานความมั่นคงในสังกัดกระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานตำรวจแห่งชาติในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ระยอง และชลบุรี และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติของหน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่ และนำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการศึกษาพบว่า ๑. ภัยคุกคามความมั่นคงในปัจจุบัน และแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มี ๙ รูปแบบดังนี้ ๑.๑) ปัญหาอาชญากรรม ในพื้นที่ที่มีการพัฒนาจะมีแนวโน้มที่จะมีอัตราการเกิดปัญหาอาชญากรรมในลักษณะต่างๆ เพิ่มมากขึ้น และยังส่งผลทำให้รูปแบบของอาชญากรรมมีการพัฒนาที่หลากหลายมากขึ้น ๑.๒) ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรและโรงงานอุตสาหกรรมทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่ ส่งผลทำให้ปริมาณของขยะเพิ่มมากขึ้น ทั้งขยะในครัวเรือน ขยะจากโรงงานอุตสาหกรรม รวมถึงการนำขยะอันตราย (มีพิษ) จากภายนอกประเทศเข้ามาในประเทศ รวมทั้งอาจทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมและมลพิษทางอากาศ มลพิษทางน้ำเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะโรงงานอุตสาหกรรมบางประเภท ๑.๓) ความมั่นคงทางอาหาร จากการพัฒนาของพื้นที่ต่างๆ ในจังหวัดฉะเชิงเทราและระยองซึ่งถือได้ว่าพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทางการเกษตรซึ่งจากการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ทำให้มีอุตสาหกรรมเข้ามาแทนที่เกษตรกรรม ซึ่งอาจส่งผลต่อพื้นที่สำหรับทำการเกษตร หรือเป็นพื้นที่สำหรับการผลิตอาหารมีสัดส่วนลดน้อยลง ในขณะที่พื้นที่อุตสาหกรรมมีสัดส่วนเพิ่มมากขึ้นส่งผลทำให้วิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่เปลี่ยนแปลงไป และอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางด้านอาหารในอนาคต

๑.๔) การย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติมีเพิ่มมากขึ้น การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยที่ กำหนดให้พื้นที่ ๓ จังหวัด เป็นพื้นที่ที่มีการพัฒนา ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการย้ายถิ่นฐานเพิ่มมากขึ้น (การเกิดปัญหาประชากรแฝง) ประชาชนจากพื้นที่อื่นๆ ย้ายถิ่นฐานเข้ามาทำงานและอยู่อาศัยในพื้นที่ ๓ จังหวัดเพิ่มมากขึ้น ซึ่งประชากรเหล่านี้อาจเป็นประชากรที่เป็นแรงงานผิดกฎหมายและ นำมาสู่การค้ำมนุษย์ต่อไปได้ ๑.๕) ประชากรแฝง เข้ามาอาศัยและทำงานในพื้นที่ ที่นับวันยังมี ปริมาณเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อกำลังพลที่มีอยู่อย่างจำกัด และงบประมาณที่ใช้ ในการดำเนินการไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติการกิจที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังส่งผลให้ปัญหาเสพติด การลักทรัพย์ การวิ่งราวทรัพย์ การปลอมแปลงพาสปอร์ต การลักลอบนำทิ้งขยะ การตั้งโรงงาน คัดแยกขยะในพื้นที่ (นำขยะที่เป็นอันตรายจากต่างประเทศเข้ามาแปรรูปในพื้นที่) ผลกระทบ ด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ๑.๖) การก่อการร้าย พื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยเฉพาะ จังหวัดชลบุรีและเมืองพัทยาที่เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากชาวต่างชาติ และมีชาวต่างชาติ จากหลายสัญชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวและพักอาศัยเป็นจำนวนมาก ซึ่งอาจทำให้กลุ่มก่อการร้าย เดินทางเข้ามาเพื่อใช้พื้นที่ในการพักพิง เพื่อที่จะออกไปยังประเทศปลายทางได้ ๑.๗) ปัญหา ด้านสาธารณสุข จากการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานของแรงงานจากต่างพื้นที่เข้ามาในพื้นที่ รวมทั้ง การพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม สิ่งแวดล้อม พฤติกรรม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การคมนาคมขนส่ง และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อาจทำให้เกิดปัญหาโรคระบาดหากเกิด การระบาดรุนแรง และโรคติดต่อต่างๆ ที่เพิ่มมากขึ้น ทั้งโรคที่เกิดใหม่และโรคติดต่อเก่าที่กลับมา อีกครั้ง ๑.๘) ปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์ โดยเฉพาะการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ในมิติทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่กำลังเข้ามามีบทบาทอย่างมากต่อการดำเนินงานทั้งใน ด้านอุตสาหกรรมและทางด้านการทหาร ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงาน ด้านความมั่นคงและระบบเศรษฐกิจได้ และ ๑.๙) ปัญหาภัยคุกคามความมั่นคงทางทะเล เมื่อมีการ พัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษอาจส่งผลให้พื้นที่ทางทะเลมีภัยคุกคามความมั่นคง เช่น การลักลอบ ขนส่งสิ่งผิดกฎหมาย สินค้าหนีภาษี น้ำมันเถื่อน ยาเสพติด การค้ำมนุษย์ การลักลอบขนส่งอาวุธ การหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย การก่อการร้าย โจรสลัด

๒. ปัญหา อุปสรรค และผลกระทบในการปฏิบัติการกิจของกองทัพและหน่วยงานด้าน ความมั่นคงในพื้นที่มีดังนี้ ๒.๑) ขาดแคลนและมีทรัพยากรทั้งด้านกำลังคน เครื่องมือและวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ในการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคง และ ๒.๒) ยังไม่ได้ มีการกำหนดแผนเพื่อเตรียมรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกที่ชัดเจน เนื่องจาก ต้องรอนโยบายจากหน่วยงานส่วนกลางให้มีความชัดเจนมากขึ้น

๓. เครื่องมือที่เหมาะสมกับกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคง เพื่อรองรับการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกมีลักษณะ ดังนี้ ๓.๑) การกำหนดนโยบายที่ชัดเจน จากหน่วยงานส่วนกลาง ๓.๒) การจัดโครงสร้างองค์การ เพื่อรองรับภารกิจด้านความมั่นคง ๓.๓) บุคลากรความพร้อมทั้งด้านปริมาณและคุณภาพของบุคลากรในหน่วยงานด้านความมั่นคง ๓.๔) การนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงาน ๓.๕) การมีส่วนร่วมในการประชุมกับจังหวัดในการเตรียมพร้อมรองรับความคืบหน้าการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ๓.๖) รายงานผลการปฏิบัติงานหรือแจ้งข้อมูลข่าวสารให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบผ่านช่องทางต่างๆ โดยเฉพาะสื่อสังคมออนไลน์ และ ๓.๗) งบประมาณที่เพียงพอ สำหรับงานด้านความมั่นคงในการดำเนินงาน

๔. ภารกิจของกองทัพและหน่วยงานความมั่นคงเพื่อรองรับการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกมีลักษณะ ดังนี้ ๔.๑) พัฒนารอบการทำงานของหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่ ที่ยังไม่มี ความชัดเจนมีความชัดเจนมากขึ้น ๔.๒) ควรมีการเสริมสร้างกรอบความร่วมมือกับภาคเอกชนและประชาชนในพื้นที่ ๔.๓) กองทัพต้องมีแผนงานในการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกอย่างชัดเจน หากไม่ชัดเจนหน่วยปฏิบัติไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ ๔.๔) ต้องมีการปรับพันธกิจเพื่อรองรับภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้นจากการพัฒนาเชิงพื้นที่ในการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เช่น การจัดการภัยพิบัติที่เกิดขึ้น เพื่อเตรียมการสนับสนุนภัยพิบัติขนาดใหญ่ มาเป็นการสนับสนุนด้านภัยพิบัติที่มีความหลากหลายมากขึ้น ๔.๕) ต้องมีการบูรณาการการทำงานด้านต่างๆ กับหน่วยงานในพื้นที่ เช่น ด้านข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ระหว่างหน่วยงานจังหวัด หน่วยงานความมั่นคง ภาคเอกชน และประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งมีการบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานอื่นๆ ๔.๖) กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงควรมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบสังคม จัดระเบียบพื้นที่สาธารณะ การเข้าตรวจสถานบริการต่างๆ และการจัดระเบียบแรงงานต่างชาติดังและประชากรแฝง ๔.๗) การสร้างความเข้าใจและสร้างการรับรู้ให้กับบุคลากรในกองทัพถึงบทบาทในการสนับสนุนการดำเนินโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ๔.๘) ควรมีการจัดให้ความรู้ในประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษ เช่น การจัดอบรมและสัมมนาด้านกฎหมาย ระเบียบ มาตรการที่เกี่ยวข้อง และพูดคุยแลกเปลี่ยนแนวคิดกับหน่วยงานอื่นๆ ๔.๙) ควรมีการเพิ่มมาตรการป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาภัยคุกคามที่มีแนวโน้มจะเกิดเพิ่มมากขึ้น และ ๔.๑๐) กำหนดนโยบายด้านการคมนาคมขนส่งทางน้ำ เนื่องจากมีโอกาสที่จะเกิดปัญหาในการควบคุม ขนส่ง เรื่องประมงผิดกฎหมาย รวมถึงแรงงานผิดกฎหมายที่จะเข้ามาในพื้นที่ทางเรือเพิ่มมากขึ้นด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการบูรณาการด้านความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ภายใต้การกำกับดูแลจากจังหวัด เพื่อดูแลและทำหน้าที่เกี่ยวกับงานด้านความมั่นคงโดยเฉพาะ โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน และให้กอ.รมน. ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการขับเคลื่อน เตรียมการ วางแผน ประสานงาน และติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งมีตัวแทนจากสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (สกรศ.) และตัวแทนจากภาคธุรกิจ เช่น หอการค้าจังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการด้วย เพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๒) เนื่องจากการจัดสรรงบประมาณในการบริหารจัดการในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มีการบริหารจัดการแยกกันตามกระทรวงนั้นๆ ทำให้เกิดปัญหาความซ้ำซ้อนและความล่าช้าในการดำเนินการของงบประมาณ ดังนั้นเพื่อให้การบริหารจัดการงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ลดความซ้ำซ้อน และบรรลุวัตถุประสงค์ จึงควรให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเป็นหน่วยงานหลักในการกำกับดูแลและสั่งจ่ายงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกในทุกด้าน รวมทั้งด้านความมั่นคงด้วย

๓) เนื่องจากพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเป็นพื้นที่ทางยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ กองทัพและหน่วยงานความมั่นคงโดยเฉพาะหน่วยงานในพื้นที่ควรมีการปรับภารกิจบางส่วนเพื่อรองรับภัยคุกคามความมั่นคงที่เพิ่มขึ้นรวมทั้งภัยคุกคามใหม่ๆ ที่จะมาพร้อมกับการพัฒนา ได้แก่ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางอาหาร การย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติมีเพิ่มมากขึ้น ประชากรแฝง การก่อการร้าย ปัญหาด้านสาธารณสุข ปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์ และภัยคุกคามความมั่นคงทางทะเล ซึ่งหากในอนาคตภารกิจของกองทัพและหน่วยงานความมั่นคงมีความซับซ้อนมากขึ้น และหากกำลังพลยังมีจำนวนเท่าเดิม อาจส่งผลให้ไม่สามารถรองรับกับภัยคุกคามดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นควรมีการพิจารณาเพิ่มอัตรากำลังคนให้มีจำนวนมากขึ้น โดยควรมีการกำหนดและวางแผนเกี่ยวกับอัตรากำลังคนไว้อย่างชัดเจน

๔) กองทัพโดยเฉพาะหน่วยงานในพื้นที่ ควรมีการเตรียมความพร้อมภายในหน่วยงานทั้งด้านกำลังพล โดยควรมีการเตรียมกำลัง ฝึกกำลังพลให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ควบคู่กับการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรให้มีความพร้อมในทุกด้าน รวมทั้งควรจัดหาเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ที่ให้เพียงพอ มีความพร้อม และทันสมัย โดยใช้งบประมาณในการดำเนินการจากสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกที่จะเป็นหน่วยงานหลักในการดูแลและ

ส่งจ่ายงบประมาณที่ได้รับผ่านคณะกรรมการบูรณาการด้านความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

๑) ในการศึกษาในครั้งนี้ได้ทำการศึกษาเฉพาะพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ๓ จังหวัด คือ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยองเท่านั้น ดังนั้นควรมีการศึกษาในพื้นที่จังหวัดใกล้เคียงในการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

๒) การศึกษาคั้งนี้ ได้ทำการศึกษาเชิงคุณภาพซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานความมั่นคง ซึ่งทำให้ได้ผลการศึกษาจากหน่วยงานภาครัฐเท่านั้น ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมมากขึ้น ควรทำการศึกษาในเชิงปริมาณ โดยทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างจากภาคประชาชนและภาคประชาสังคมถึงผลกระทบ และการทำหน้าที่ของหน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่ รวมทั้งควรศึกษาตัวแปรอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น คุณภาพชีวิตของประชาชน การรับรู้เกี่ยวกับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เป็นต้น เพื่อให้การวิจัยสามารถอธิบายผลได้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

บทคัดย่อ

Abstract

กิตติกรรมประกาศ

บทสรุปผู้บริหาร

สารบัญ

บทที่

๑ บทนำ

หลักการและเหตุผล

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

คำถามในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

ผลที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

๒ ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับภัยคุกคามความมั่นคง

กรอบแนวคิดเกี่ยวกับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

๓ ระเบียบวิธีวิจัย

แหล่งข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

๑

๑

๓

๓

๔

๕

๖

๙

๙

๑๖

๕๐

๕๘

๖๒

๖๕

๖๕

๖๖

๖๙

๖๙

๗๐

๗๑

บทที่	หน้า
๔ ผลการวิจัย	๗๕
ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก	๗๕
ผลจากการสนทนากลุ่มย่อย	๑๐๙
๕ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๑๑๕
สรุปผลการศึกษาและอภิปรายผล	๑๑๕
ข้อเสนอแนะ	๑๒๖
บรรณานุกรม	๑๒๙
ภาคผนวก	๑๓๗

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

จากการรวมตัวของประชาคมอาเซียนที่เกิดขึ้น เมื่อวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๙ และสภาพเศรษฐกิจของภูมิภาคและของโลกมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ได้ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยในทุกมิติและทุกภาคส่วน เนื่องจากเกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ และการเชื่อมโยงภายในภูมิภาค อีกทั้งยังทำให้เกิดความร่วมมือในลักษณะต่างๆ เช่น กรอบความร่วมมือในฝั่งตะวันออกอย่างกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขง (GMS) และกรอบความร่วมมือเบญจบุรพาสวรรณภูมิ เป็นต้น ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการพัฒนาโครงการ “ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC)” เพื่อส่งเสริมการลงทุนและเป็นประตูรองรับการเชื่อมโยงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น

โครงการฯ ดังกล่าวเป็นหนึ่งในแผนยุทธศาสตร์ภายใต้ไทยแลนด์ ๔.๐ ซึ่งมีการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่ต่อยอดความสำเร็จมาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Seaboard) โดยสำนักงานเพื่อการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (สกรศ.) มีเป้าหมายที่จะเติมเต็มภาพรวมในการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งจะเป็นการยกระดับอุตสาหกรรมของประเทศ เพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ทำให้เศรษฐกิจของประเทศไทยเติบโตมากยิ่งขึ้น และทำให้ประเทศไทยกลายเป็นศูนย์กลางทางด้านคมนาคมของอาเซียน อีกทั้งในอนาคตจะมีการพัฒนาเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจแนวตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor: EWEC) ที่จะพัฒนาการเส้นทางคมนาคมให้มีการเชื่อมโยงมหาสมุทรแปซิฟิกกับมหาสมุทรอินเดียเข้าด้วยกัน ยิ่งทำให้ประเทศไทยกลายเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการคมนาคมขนส่ง การผลิต และการบริการของอาเซียนและเอเชีย โดยในระยะแรกจะเป็นการพัฒนาพื้นที่ในเขต ๓ จังหวัด คือ จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดฉะเชิงเทรา

ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้ปรับชื่อใหม่เพื่อความเหมาะสมเป็น “เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก” โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบในร่างพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อนำมาใช้ขับเคลื่อนการพัฒนาในระยะ ๑๐ ปี (๒๕๖๐ – ๒๕๖๙) ซึ่งพระราชบัญญัตินี้มีหลักการ

สำคัญ คือ ๑) ให้มีการพัฒนาต่อเนื่องเต็มศักยภาพของพื้นที่ เพื่อช่วยยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ๒) ส่งเสริมการพาณิชย์และอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสูง ทันสมัย และสร้างนวัตกรรมโดยเฉพาะอุตสาหกรรมเป้าหมาย และ ๓) มีการบริหารพื้นที่แบบองค์รวม - วางแผนการใช้ประโยชน์การใช้ที่ดินที่เหมาะสมกับพื้นที่ และ ยั่งยืน - โครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคที่เชื่อมโยง - เมืองทันสมัย - บริการภาครัฐแบบเบ็ดเสร็จครบวงจร ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญในการพัฒนาเชิงพื้นที่ให้เต็มศักยภาพ มีความต่อเนื่องและยั่งยืนของรัฐบาล

แต่อย่างไรก็ตามการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น อาจส่งผลให้พื้นที่ ๓ จังหวัด และประเทศไทยต้องเผชิญภัยคุกคามความมั่นคงโดยเฉพาะภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่ (Non - Traditional Security: NTS) ซึ่งได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว รวมทั้งมีความเชื่อมโยง ซับซ้อน และส่งผลกระทบต่อประชาชนโดยตรงมากขึ้น โดยภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่ เกิดจากการเปลี่ยนแปลงที่เชื่อมโยงกับบริบทโลกในมิติต่าง ๆ ทั้งมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศของโลก และผลจากการพัฒนาประเทศที่ผ่านมาได้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของมนุษย์ ปัญหาความมั่นคงทางอาหาร ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ยาเสพติด การค้ามนุษย์ เป็นต้น จะเห็นได้ว่าจากมิติด้านความมั่นคงการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกนั้น อาจส่งผลกระทบต่อหน้าที่และภารกิจของกองทัพและหน่วยงานความมั่นคงที่อยู่ในพื้นที่ซึ่งเป็นโจทย์สำคัญที่ทำลายต่อหน่วยงานด้านความมั่นคงอย่างกองทัพไทยและหน่วยงานความมั่นคงอื่นๆ ในการปรับตัวเพื่อรองรับการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกต่อไป

กองทัพและหน่วยงานความมั่นคงมีภารกิจหลักในการป้องกันประเทศ รวมทั้งคุ้มครองรักษาผลประโยชน์ของชาติ ช่วยพัฒนาประเทศ รักษาความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ ตลอดจนสนับสนุนรัฐบาลและประชาชนในการแก้ไขปัญหาของชาติในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้เกิดความพร้อมที่จะเผชิญภัยคุกคามทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ ดังนั้นกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงจึงต้องตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว พร้อมทั้งต้องปรับตัวและเตรียมความพร้อมในการพัฒนานโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนการปฏิบัติ ตลอดจนแผนงาน หรือโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อรองรับภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่ที่แผ่ตัวมากับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และเพื่อสนับสนุนการพัฒนานี้ให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ตลอดจนเพื่อให้ประชาชนอยู่ดีกินดี และประเทศเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จึงเล็งเห็นความสำคัญของการเตรียมความพร้อมของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงในการรับมือกับภัยคุกคามที่จะมาพร้อมกับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่กองทัพและหน่วยงานความมั่นคงในภาคส่วนต่างๆ จะต้องมีนโยบาย ภารกิจ หน้าที่ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์และสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลงไปได้ มิเช่นนั้นอาจทำให้การพัฒนาดังกล่าวไม่เกิดผลสัมฤทธิ์และไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ อีกทั้งยังอาจทำให้เกิดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อประเทศในระยะยาวได้ หากหน่วยงานต่างๆ ยังมีการทำงานแบบเดิมอยู่ โดยที่ไม่ได้มีการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงการทำงาน ทำให้กลายเป็นอุปสรรคในการทำงานและไม่ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ในการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาภัยคุกคามความมั่นคงในปัจจุบัน และแนวโน้มของภัยคุกคามความมั่นคงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ภายหลังการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และผลกระทบในการปฏิบัติภารกิจของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาเครื่องมือที่เหมาะสมกับกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคง สำหรับรองรับการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

๑.๒.๔ เพื่อค้นหาแนวทางและข้อเสนอเชิงนโยบายต่อกองทัพและหน่วยงานความมั่นคง เพื่อรองรับการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

๑.๓ คำถามในการวิจัย

๑.๓.๑ ภัยคุกคามความมั่นคงในปัจจุบัน และแนวโน้มของภัยคุกคามความมั่นคงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ภายหลังการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกมีรูปแบบอย่างไร

๑.๓.๒ ปัญหา อุปสรรค และผลกระทบในการปฏิบัติภารกิจของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกมีลักษณะอย่างไร

๑.๓.๓ เครื่องมือที่เหมาะสมกับกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคง สำหรับรองรับการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกมีลักษณะเป็นอย่างไร

๑.๓.๔ ภารกิจของกองทัพและหน่วยงานความมั่นคงเพื่อรองรับการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกมีลักษณะอย่างไร

๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย

๑.๔.๑ ด้านเนื้อหา

ในการศึกษาเกี่ยวกับภารกิจของกองทัพและหน่วยงานความมั่นคง เพื่อเตรียมการรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและพัฒนาเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูลมาจากนักวิชาการหลายท่าน โดยแบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น ๔ กลุ่ม คือ ๑) รูปแบบภัยคุกคามความมั่นคงในปัจจุบัน และแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ๒) ปัญหาอุปสรรค และผลกระทบในการปฏิบัติการของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคง ๓) เครื่องมือที่เหมาะสมของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคง และ ๔) แนวทางในการบูรณาการภารกิจของหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่

๑.๔.๒ ด้านพื้นที่

กองทัพและหน่วยงานความมั่นคงที่เป็นกรณีศึกษาในงานวิจัยนี้ ได้แก่ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานตำรวจแห่งชาติในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ระยอง และชลบุรี เนื่องจากทั้งสามกลุ่มเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจและอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อย และความมั่นคงของชาติ โดยเฉพาะการป้องกันและการต่อต้านภัยคุกคามความมั่นคงทั้งตามแบบและไม่ตามแบบ ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

๑.๔.๓ ด้านระยะเวลา

การศึกษานี้ดำเนินการระหว่างเดือนเมษายน – กันยายน ๒๕๖๑ รวมระยะเวลาทั้งสิ้น ๖ เดือน

๑.๕ นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

๑.๕.๑ กองทัพ หมายถึง หน่วยงานที่มีภารกิจและอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับด้านความมั่นคงของรัฐที่สำคัญและมีศักยภาพในอันที่จะพิทักษ์ รักษาเอกราช และความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ประชาชน และผลประโยชน์ของชาติ รวมทั้งการพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคงและยั่งยืนในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ได้แก่ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงกลาโหม

๑.๕.๒ หน่วยงานความมั่นคง หมายถึง หน่วยงานที่มีภารกิจและอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อย และความมั่นคงของชาติ โดยเฉพาะการป้องกันและการต่อต้านภัยคุกคามความมั่นคงทั้งตามแบบและไม่ตามแบบ ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ได้แก่ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ยกเว้นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงกลาโหม

๑.๕.๓ เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก หมายถึง แผนยุทธศาสตร์ภายใต้ ไทยแลนด์ ๔.๐ ด้วยการพัฒนาเชิงพื้นที่ มีเป้าหมายหลักในการเติมเต็มภาพรวมในการส่งเสริม การลงทุนซึ่งจะเป็นการยกระดับอุตสาหกรรมของประเทศเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและทำให้ เศรษฐกิจของไทยเติบโตได้ในระยะยาว โดยในระยะแรกจะเป็นการยกระดับพื้นที่ในเขต ๓ จังหวัดคือ ชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา

๑.๕.๔ ภัยคุกคามความมั่นคงไม่ตามแบบ (Non-Traditional Threats) หมายถึง เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการกระทำของมนุษย์ โดยประสงค์ต่อทรัพย์สินของบุคคลเป็นหลัก และไม่ได้มีการกำหนดขอบเขตพื้นที่ชัดเจน หรือมิได้มีการระบุตัวบุคคล/เหยื่อที่แน่นอน เป็นการกระทำที่มุ่งแสวงหาผลประโยชน์ของตนเอง ด้วยวิธีการใช้กลอุบายหลอกล่อให้เหยื่อหลงเชื่อ หรือเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายในรูปแบบต่างๆ เช่น การค้ายาเสพติด การค้ามนุษย์ แรงงานผิดกฎหมาย การทำลายทรัพยากรธรรมชาติ (การลักลอบตัดไม้ในเขตป่าสงวน) และอาชญากรรมข้ามชาติ เป็นต้น

๑.๕.๕ การวางแผน (Planning) หมายถึง การวางแผนที่จะดำเนินการตามนโยบายที่กำหนดไว้ เพื่อให้แผนงานที่กำหนดขึ้นสอดคล้องกับนโยบายที่เป็นนโยบายระดับชาติ ระดับพื้นที่ และระดับองค์กร โดยการวางแผนในนิยามศัพท์นี้ให้มีความหมายเฉพาะส่วนการวางแผนระดับองค์กร เพื่อปรับภารกิจและกิจกรรมขององค์กร เพื่อเตรียมการรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเท่านั้น

๑.๕.๖ การจัดองค์กร (Organizing) หมายถึง การจัดโครงสร้างองค์กร (กรม กอง แผนก) ของหน่วยงานในพื้นที่การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยพิจารณาจากปริมาณ คุณภาพ และลักษณะเฉพาะของงาน

๑.๕.๗ การจัดบุคลากรปฏิบัติงาน (Staffing) หมายถึง การบริหารจัดการบุคลากร ได้แก่ การสรรหา การคัดเลือก การบรรจุแต่งตั้ง การฝึกอบรม และการพัฒนา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติการกิจของหน่วยงานในพื้นที่การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

๑.๕.๘ การอำนวยความสะดวก (Directing) หมายถึง ศิลปะการบริหารงานของผู้บริหารภายในองค์กร ได้แก่ ภาวะผู้นำ มนุษยสัมพันธ์ การจูงใจ และการตัดสินใจ รวมทั้งการอำนวยความสะดวก การวินิจฉัย และการสั่งการของหน่วยงานในพื้นที่การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

๑.๕.๙ การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง ระบบกลไกการประสานงานภายในองค์กรของหน่วยงานในพื้นที่การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และระบบกลไกการประสานงานกับองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนภารกิจการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ราบรื่น และบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

๑.๕.๑๐ การรายงาน (Reporting) หมายถึง รูปแบบการรายงานทั้งภายในองค์กรตั้งแต่พื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ไปสู่คณะกรรมการนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษระดับชาติ และรูปแบบการรายงานภายนอกองค์กร ได้แก่ การรายงานผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกต่อประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่ทราบ

๑.๕.๑๑ การงบประมาณ (Budgeting) หมายถึง การบริหารจัดการทั้งรายรับและรายจ่ายขององค์กรในพื้นที่การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก รวมถึงการนำส่งคืนเป็นรายได้แผ่นดินและการคืนรายได้ เพื่อการพัฒนาสังคมในพื้นที่การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

๑.๖ ผลที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

๑.๖.๑ สามารถระบุถึงรูปแบบของภัยคุกคามความมั่นคงในปัจจุบัน และแนวโน้มของภัยคุกคามความมั่นคงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ภายหลังจากพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

๑.๖.๒ ทราบถึงปัญหาอุปสรรค และกระทบในการปฏิบัติการกิจของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

๑.๖.๓ สามารถเสนอทางเลือกเกี่ยวกับเครื่องมือที่เหมาะสมกับกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคง สำหรับรองรับการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

๑.๖.๔ มีแนวทางและข้อเสนอเชิงนโยบายต่อกองทัพและหน่วยงานความมั่นคง เพื่อรองรับการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

บทที่ ๒

การทบทวนวรรณกรรม

บทที่ ๒

การทบทวนวรรณกรรม

ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษารายบุคคลความความมั่นคงในปัจจุบัน และแนวโน้มของภัยคุกคามความมั่นคงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รวมทั้งปัญหา อุปสรรค ผลกระทบ และเครื่องมือที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติการกิจของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยในบทนี้จะกล่าวถึงแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

๑. แนวคิดเกี่ยวกับภัยคุกคามความมั่นคง
๒. กรอบแนวคิดเกี่ยวกับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
๓. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ
๔. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
๕. กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับภัยคุกคามความมั่นคง

๒.๑.๑ ความหมายของภัยคุกคาม

ในอดีตภัยคุกคามความมั่นคงเป็นภัยคุกคามจากภายนอก โดยเฉพาะภัยคุกคามทางทหาร สำหรับปัจจุบันลักษณะของภัยคุกคามที่เกิดขึ้น และแนวโน้มในอนาคตที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงจะมีหลากหลายและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ซึ่งจากการสำรวจความหมายของภัยคุกคามความมั่นคงสามารถสรุปได้ว่า หมายถึงการแสดงถึงอำนาจด้วยกิริยาหรือวาจาให้หวาดกลัว รวมทั้งแสดงพฤติกรรมที่จะก่อให้เกิดความเสียหาย และทำให้ผู้ถูกคุกคามต้องกระทำหรือละเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง รวมไปถึงการกระทำที่จะเป็นอันตรายหรือมีผลต่อความมั่นคงของชาติในทุกๆ ด้านโดยภัยคุกคามความมั่นคงสามารถที่จะแบ่งได้ ๒ ประเภท คือ ภัยคุกคามแบบดั้งเดิม (Traditional Threat) ซึ่งหมายถึง ภัยที่เกิดจากการรุกรานด้วยกำลังทหาร และยังรวมถึงบ่อนทำลาย การก่อวินาศกรรม จารกรรม ที่กระทำในลักษณะรัฐต่อรัฐ และภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (Non-traditional Threat) ที่เป็นภัยคุกคามที่ไม่ใช่ทางทหารเท่านั้น แต่เป็นภัยคุกคามใน

รูปแบบอื่นๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาและการเสริมสร้างความมั่นคงโดยรวมของประเทศ เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อม ยาเสพติด การก่อการร้าย เป็นต้น โดยปัญหาเหล่านี้อาจมาจากการพัฒนาและแก้ไขปัญหของประเทศที่ผ่านมาในอดีต^{๑๒๓} ซึ่งถือได้ว่าเป็นรากเหง้าสำคัญของปัญหาและภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและแก้ปัญหาเชิงพื้นที่ ที่ถึงแม้ว่าได้มีการจัดทำแผนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวแล้วก็ตาม ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงให้ความสำคัญกับการศึกษาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาพื้นที่

๒.๑.๒ ลักษณะของภัยคุกคามความมั่นคง

ปัจจุบันกระแสโลกาภิวัตน์ทำให้การเชื่อมโยงในมิติต่างๆ เป็นไปอย่างรวดเร็วซับซ้อนรวมทั้งเกิดจากการเปลี่ยนแปลงที่เชื่อมโยงกับบริบทโลกในมิติต่างๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ซึ่งส่งผลกระทบต่อประชาชนโดยตรงมากขึ้น ดังนั้นภัยคุกคามความมั่นคงจึงมีขอบเขตที่กว้างมากยิ่งขึ้นตามไปด้วย เช่น การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศของโลก และผลจากการพัฒนาประเทศที่ผ่านมาประกอบกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติโดยขาดความสมดุลได้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของมนุษย์ ปัญหาความมั่นคงทางอาหาร ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมและปัญหาความขัดแย้งเชิงทรัพยากรที่ส่งผลกระทบต่อเป็นความขัดแย้งระหว่างประชาชน และความขัดแย้งกับหน่วยงานภาครัฐ

นอกจากนี้ยังมีปัญหาภัยคุกคามความมั่นคงใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นอีก เช่น การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ การโจมตีและการจารกรรมทางไซเบอร์ เนื่องจากการกำหนดมาตรการป้องกันทำได้ยากและไม่ทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทั้งนี้ ประเทศกำลังพัฒนาจะตกเป็นเป้าหมายการโจมตีมากขึ้นเพราะมีความล้าหลังทางเทคโนโลยีและขาดความรู้ในการกำหนดมาตรการป้องกันที่ต้องใช้ผู้ที่มีความชำนาญเฉพาะทาง นอกจากนี้อิทธิพลของสื่อประเภทเครือข่ายสังคมเป็นเครื่องมือสำคัญ

^๑ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. คู่มือใช้เป็นแนวทางการศึกษาตามหลักสูตรของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. กรุงเทพฯ, ม.ป.ป.

^๒ ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://msk-school.net/TRIED2542/keywords.html>. (๑ ตุลาคม ๒๕๖๑), ม.ป.ป.

^๓ นพพล สุดเฉลียว. ความพร้อมของราชการส่วนภูมิภาคในการจัดการความมั่นคงภายใต้ภัยคุกคามรูปแบบใหม่: กรณีศึกษาจังหวัดจันทบุรี. ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต. จันทบุรี, ๒๕๖๐.

ของประชาชนในการร่วมตัวดำเนินกิจกรรมทางสาธารณะและการเคลื่อนไหวกิจกรรมทางการเมือง สื่อดังกล่าวมีโอกาสดูถูกนำมาใช้ในทางที่ผิด เพื่อโจมตี บ่อนทำลาย หรือบิดเบือนข้อเท็จจริง รวมถึง การแพร่กระจายถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชังที่มีฐานมาจากอคติและการเลือกปฏิบัติ ซึ่งอาจทำให้เกิดความเกลียดชังและปัญหาความแตกแยกภายในประเทศ รวมถึงส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ในกรณีที่มีการใช้สื่อประเภทนี้โจมตีหรือบ่อนทำลายประเทศอื่น^๔

สภาความมั่นคงแห่งชาติ^๕ ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาภัยคุกคามไม่ตามแบบไว้เพิ่มเติม เนื่องจากเห็นว่ายังคงเป็นปัญหาที่สำคัญเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนา ซึ่งภัยคุกคามไม่ตามแบบเหล่านี้จะมาพร้อมกับการพัฒนาพื้นที่และจะมีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ โดยปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นในการพัฒนาเชิงพื้นที่ ประกอบไปด้วย

๑) ปัญหายาเสพติด

สถานการณ์ยาเสพติดของประเทศไทยมีแนวโน้มรุนแรงเพิ่มขึ้นมาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มของเยาวชนซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยงที่สำคัญปัญหา ยาเสพติดเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อเนื่องไปยังปัญหาอื่นๆ เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการทำลายศักยภาพของประชากร และปัญหาการขยายตัวขององค์กรอาชญากรรม นอกจากนี้ ประเทศไทยต้องเผชิญกับการลักลอบค้ายาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้าน โดยเป็นประเทศทางผ่าน และประเทศปลายทาง ในขณะที่การลักลอบขนยาเสพติดและแหล่งพักยาเสพติดอยู่บริเวณพื้นที่ชายแดนฝั่งไทยและประเทศเพื่อนบ้าน

๒) ปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย

ซึ่งเป็นปัญหาหนึ่งที่ทวีความรุนแรงและซับซ้อนเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง และ ก่อให้เกิดผลกระทบมากขึ้นเป็นลำดับ โดยยังคงมีแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายได้รับการผ่อนผันให้ทำงานในพื้นที่หลายจังหวัด ขณะที่ยังมีอีกจำนวนมากที่ลักลอบทำงานขายแรงงานกระจายอยู่ตามจังหวัดต่างๆ แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์บริหารจัดการที่สามารถควบคุมปัญหาผลกระทบสำคัญที่เกิดขึ้นตามมาได้ โดยเฉพาะปัญหาเด็กเกิดใหม่ในประเทศไทย ปัญหาด้านสาธารณสุข ปัญหาการปฏิบัติตามกฎหมาย และกฎระเบียบชุมชน สังคม อาชญากรรม และปัญหาสิทธิมนุษยชน

^๔ สภาความมั่นคงแห่งชาติ. นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๔, ๒๕๕๘. หน้า ๗-๘.

^๕ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ. ยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐).

กรุงเทพฯ.

๓) ปัญหาความขัดแย้งในสังคม

เกิดจากความเคลื่อนไหวทางการเมืองที่นำไปสู่การแบ่งฝักแบ่งฝ่าย โดยมีช่องทางในการเผยแพร่ข่าวสารที่หลากหลายจากกลุ่มที่ต้องการสร้างความขัดแย้ง ซึ่งจะนำมาสู่การสร้าง ความเกลียดชังระหว่างกลุ่มคน รวมทั้งความเสี่ยงที่จะนำไปสู่การเผชิญหน้าและอาจใช้ความรุนแรงตามมา นอกจากนี้ยังรวมถึงความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างประชาชนด้วยกันจากกรณีใช้ประโยชน์ หรือการแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งยังไม่สามารถหาข้อยุติได้ และความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับหน่วยงานของรัฐบาลจากกรณีคัดค้านโครงการของรัฐ หรือการดำเนินนโยบายของรัฐบาลและยังไม่มีแนวทางคลี่คลายปัญหาที่เป็นรูปธรรมเช่นกัน

๔) ปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จากการพัฒนาที่เกิดขึ้นได้ส่งผลกระทบต่อในมิติความมั่นคงเรื่องเขตแดน และมิติ การพัฒนาเรื่องระบบนิเวศน์ โดยยังคงมีสถานการณ์เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในการลักลอบตัดต้นไม้ ทำลายป่า การบุกรุกพื้นที่ต้นน้ำลำธาร การบุกรุกป่าชายเลน ซึ่งเกิดจากประชาชนทั่วไปและกลุ่มนายทุน จนทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งระบบนิเวศน์ถูกทำลายขยายพื้นที่ เพิ่มวงกว้างมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดปัญหาตามมาหลากหลายมิติ เช่น ฤดูกาลที่เปลี่ยนแปลงไป พื้นที่ประมงภัยธรรมชาติบ่อยครั้งและมีความรุนแรงเพิ่มขึ้น การเกษตรได้ผลไม่ มั่นคง ยืน รายได้ไม่แน่นอนและชีวิตไม่มั่นคง

๕) ปัญหาสาธารณสุขขนาดใหญ่

เป็นปัญหาที่ให้ความสำคัญทั้งสาธารณสุขที่เกิดจากภัยธรรมชาติและภัยที่มนุษย์ สร้างขึ้นซึ่งเชื่อมโยงกัน โดยเฉพาะที่เกิดจากการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้เกิดอุทกภัยและวาตภัยขนาดใหญ่ หรือภัยแล้งและภัยหนาวที่มีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในหลายพื้นที่ และไม่อาจคาดการณ์สภาพที่จะเกิดขึ้นและผลที่ตามมาได้ง่ายเหมือนในอดีต รวมทั้งมีแนวโน้มที่จะเกิดภัยพิบัติขนาดใหญ่ และมีระดับความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ซึ่งส่งผลให้เกิด ความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเพิ่มมากขึ้นด้วย

๖) ปัญหาโรคระบาด

ในศตวรรษที่ ๒๑ ทั่วโลกจะเผชิญกับโรคติดต่อต่างๆ เพิ่มมากขึ้น ทั้งโรคที่เกิดใหม่ และโรคติดต่อต่างๆ ที่เพิ่มมากขึ้น ทั้งโรคที่เกิดใหม่และโรคติดต่อเก่าที่กลับมาอีกครั้ง ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบรุนแรงต่อเศรษฐกิจและวิถีชีวิตของประชาชน สาเหตุของการเกิดโรคติดต่อที่รุนแรง

เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม สิ่งแวดล้อม พหุวัฒนธรรม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การคมนาคมขนส่ง การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก ซึ่งปัญหาโรคระบาดหากเกิดการระบาดรุนแรงย่อมส่งผลกระทบต่อความสูญเสียทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงทางสังคม และเสถียรภาพของประเทศอีกด้วย

๗) ปัญหาการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ

แม้ว่าไทยจะมีได้เกี่ยวข้องโดยตรงกับปัญหาความขัดแย้งที่เป็นสาเหตุของการก่อการร้ายระหว่างประเทศแต่ก็ได้รับผลจากความขัดแย้งที่เกิดขึ้น เนื่องจากการมีความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศที่เป็นเป้าหมายการก่อการร้าย รวมทั้งมีชุมชนและมีผลประโยชน์ของประเทศเป้าหมายอยู่ในประเทศไทย ซึ่งเป็นสิ่งจูงใจสำคัญที่เชื่อมโยงให้กลุ่มก่อการร้ายระหว่างประเทศเข้ามาในปฏิบัติการในประเทศไทย สำหรับเรื่องอาชญากรรมข้ามชาติ ที่ประกอบไปด้วยการค้ามนุษย์ ยาเสพติด การโจรกรรม การปลอมแปลงเอกสารการเดินทาง การละเมิดลิขสิทธิ์ ตลอดจนอาชญากรรมทางข้ามชาติทางเศรษฐกิจและคอมพิวเตอร์ที่มีความรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง^๖

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร^๗ ได้สรุปภัยคุกคามไม่ตามแบบไว้ในลักษณะสอดคล้องกันดังนี้

๑) ปัญหาการก่อการร้าย

ปัญหาความขัดแย้งต่างๆ ในภูมิภาคทั่วโลกก่อให้เกิดเป็นภัยคุกคามจากการก่อการร้าย เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรุนแรงและผิดกฎหมาย สำหรับประเทศไทยแม้ไม่ได้เป็นเป้าหมายโดยตรงของกลุ่มก่อการร้ายสากล แต่ยังคงเป็นประเทศที่เสี่ยงต่อการที่กลุ่มก่อการร้ายอาจเข้ามาปฏิบัติการเป็นแหล่งหลบซ่อนจัดหาเงินทุนเนื่องจากมีปัจจัยเอื้ออำนวยหลายประการ ได้แก่ นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวและการลงทุนจากต่างชาติ เป็นต้น

๒) ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ

ยังเป็นภัยคุกคามที่มีแนวโน้มจะทวีความรุนแรงทั่วโลก โดยมีปัจจัยจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ เป็นตัวเร่งให้เกิดการขยายตัวของอาชญากรรมหลากหลายประเภท ประกอบกับ

^๖ นพพล สุดเฉลิว. ความพร้อมของราชการส่วนภูมิภาคในการจัดการความมั่นคงภายใต้ภัยคุกคามรูปแบบใหม่: กรณีศึกษาจังหวัดจันทบุรี. ปรียนัฐรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. จันทบุรี, ๒๕๖๐.

^๗ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร. ยุทธศาสตร์กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.๒๕๕๕ – ๒๕๕๙. กรุงเทพฯ, ม.ป.ป.

ปัจจุบันอาชญากรรมหรือกลุ่มองค์กรอาชญากรรมเพิ่มความร่วมมือในลักษณะพันธมิตรข้ามชาติ และแสวงประโยชน์จากนวัตกรรมทางเทคโนโลยีต่างๆ รวมถึงช่องว่างทางกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายในหลายประเทศที่ยังขาดประสิทธิภาพ มีส่วนทำให้การก่ออาชญากรรมกระทำได้สะดวก รวดเร็วยิ่งขึ้น

๓) ปัญหายาเสพติด

สถานการณ์ยาเสพติดประเทศไทยมีแนวโน้มความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นถึงแม้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินแก้ปัญหาย่างจริงจัง จนสามารถมีผลการดำเนินงานในด้านต่างๆ ได้สูงขึ้นมากกว่าการปฏิบัติที่ผ่านมา แต่ด้วยข้อจำกัดและเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องเนื่องหลายประการทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สถานการณ์ด้านความมั่นคง ฯลฯ ที่มีส่วนทำให้ปัญหาเสพติดขยายตัวเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะทำให้ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนโดยรวม

๔) ปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์

ปัญหานี้ในปัจจุบันพบมากขึ้นเนื่องจากมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และสถาบันทางการเงิน เนื่องจากพบข้อมูลการจารกรรมข้อมูลจากองค์กรหรือสถาบันทางเศรษฐกิจ และความมั่นคงกำลังเป็นปัญหาใหญ่ที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ ดังนั้นการสร้างระบบป้องกัน และได้รับการทดสอบระบบตลอดเวลา ทั้งยังมีความเสี่ยงต่อการรั่วไหลของข้อมูลซึ่งมีค่ามหาศาล และความท้าทายความสามารถ การก่อวินาศกรรมทางข้อมูลที่เป็นภัยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง

๕) ปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติ

ในห้วงวันที่ผ่านมาได้เกิดภัยธรรมชาติที่ส่งผลกระทบต่อชีวิต ความเป็นอยู่ของประชาชนและเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน โดยสาเหตุเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติหรือมนุษย์ได้ทำให้เกิดขึ้นมา และธรรมชาติมีหลายรูปแบบแตกต่างกันออกไป บางอย่างร้ายแรงน้อยบางอย่างร้ายแรงมาก ได้แก่ การเกิดอุทกภัยหรือน้ำท่วม พายุ แผ่นดินไหว ดินถล่ม ความแห้งแล้ง เป็นต้น ซึ่งจำเป็นต้องมีการป้องกันและเสริมสร้างระบบป้องกันภัย และระบบแจ้งเตือนเพื่อเตรียมรองรับภัยพิบัติที่เกิดขึ้น

๖) ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมือง

ผู้ซึ่งหลบหนีเข้าเมืองโดยใช้ประเทศไทยเป็นทางผ่านหรือเข้ามากระทำผิดกฎหมายในไทย หรือเป็นแรงงานต่างด้าวในไทยที่เข้าเมืองมาโดยผิดกฎหมาย ซึ่งอาจจะเข้ามาก่อปัญหาอาชญากรรมต่างๆ ในประเทศไทยได้

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร^๘ ยังได้อธิบายเพิ่มเติมถึงภัยคุกคามที่ไม่ใช่ทางทหาร คือ ภัยคุกคามที่ไม่มีผลกระทบต่อเอกราชและบูรณภาพแห่งดินแดนโดยตรง แต่เป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงในหลายๆ ด้านพร้อมกันทั้ง ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม มีความสลับซับซ้อน และทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น และอาจจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติได้ สรุปได้ดังนี้

๑) ปัญหาเสถียรภาพเป็นปัญหาที่มีความสำคัญเร่งด่วนที่จะต้องรีบดำเนินการแก้ไข เพราะส่งผลกระทบต่อทรัพยากรบุคคลของชาติโดยตรง ทำให้คนไทยมีประสิทธิภาพในด้านต่างๆ ลดลง นอกจากนั้นยังส่งผลกระทบต่อด้านเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม ทำให้ศักยภาพของประเทศไทยในภาพรวมลดลง

๒) ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ซึ่งบุคคลเหล่านี้เข้ามาอาจเป็นพาหะนำโรคติดต่อ และก่ออาชญากรรมต่างๆ นอกจากนั้นอาจจะแอบแฝงเข้ามาหาข่าวทั้งฝ่ายต่อต้านและฝ่ายไทยในรูปแบบต่างๆ หรือปฏิบัติการบ่อนทำลาย ก่อวินาศกรรมเป้าหมายทางทหารและฝ่ายพลเรือนของฝ่ายเรา เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหารของประเทศของตนในยามสงคราม ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติในระยะยาว

๓) ปัญหาอาชญากรรมตามแนวชายแดน ได้แก่ การลักลอบค้าอาวุธสงคราม และการลักลอบค้าของผิดกฎหมายอื่นๆ รวมทั้งปัญหาการประมง ปัญหาบุคคลสองสัญชาติ และปัญหาการค้าแรงงานผิดกฎหมาย^๙

จะเห็นได้ว่าภัยคุกคามความมั่นคงที่กล่าวมานั้น เป็นภัยคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนและประเทศชาติ ซึ่งปัญหาภัยคุกคามนี้อาจมีสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการพัฒนาเชิงพื้นที่ด้วยเช่นเดียวกัน ดังนั้นนอกจากจะศึกษาเรื่องภัยคุกคามความมั่นคงแล้ว การศึกษาพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งก็คือ พื้นที่ ๓ จังหวัด ที่ประกอบไปด้วย ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง จึงมีความสำคัญต่อการศึกษาและทำความเข้าใจเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นในหัวข้อต่อไปจึงเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

^๘ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. บทเรียนที่ ๑ ยุทธศาสตร์ชาติ. (ใช้เฉพาะการศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร) (ออนไลน์). แหล่งที่มา: http://www.ldinet.org/2008/images/stories/books/reform/07_Social-reform_ldi.pdf. (๑ ตุลาคม ๒๕๖๑), ม.ป.ป.

^๙ นพพล สุดเจ็ลย. ความพร้อมของราชการส่วนภูมิภาคในการจัดการความมั่นคงภายใต้ภัยคุกคามรูปแบบใหม่: กรณีศึกษาจังหวัดจันทบุรี. ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. จันทบุรี, ๒๕๖๐.

๒.๒ กรอบแนวคิดเกี่ยวกับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

๒.๒.๑ ความเป็นมา

ย้อนไปเมื่อ ๓๐ ปีที่แล้ว ผลงานชิ้นโบว์แดงในช่วงยุคของรัฐบาล พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ คือ โครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก หรือ อีสเทิร์น ซีบอร์ด (Eastern Seaboard) ที่สามารถพลิกโฉมประเทศไทย จากยุค “เกษตรกรรม” มาเป็นยุค “อุตสาหกรรม” และจากนั้นเป็นต้นมาการหลั่งไหลเข้ามาลงทุนจากนักลงทุนต่างชาติ ที่ช่วยยกระดับขีดความสามารถด้านการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศไทยแบบ “พลิกฝ่ามือ” ก็ถูกเว้นช่วงมาเป็นระยะเวลา นาน และเมื่อประเทศไทยเดินทางมาถึงจุดที่ไม่อาจจะหยุดนิ่งเฉยอยู่ได้อีก เนื่องจากชาติสมาชิกอาเซียนได้ก้าวเข้าสู่ยุคอุตสาหกรรมใหม่ ซึ่งเกิดจากการพัฒนาและการคิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ เพิ่มขึ้น ส่งผลทำให้รัฐบาลฯ ชุดปัจจุบัน มีนโยบายที่จะพลิกฟื้นประเทศไทย โดยการนำเอาอุตสาหกรรมเดิมที่ประเทศไทยมีอยู่มาพัฒนาต่อยอด โดยมีปัจจัยสำคัญ คือ ฐานการผลิตจะต้องตั้งอยู่บนพื้นที่ที่นักลงทุนจากต่างชาติรู้จักกันดี และอยู่บนพื้นที่ที่อุตสาหกรรมสามารถพัฒนาต่อยอดได้ รัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา จึงได้มีนโยบายที่จะพัฒนา “เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก” บนพื้นที่ ๓ จังหวัดภาคตะวันออก คือ จังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา ซึ่งเป็นพื้นที่เดิมของโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก หรือ Eastern Seaboard นั้นเอง ซึ่งคณะผู้วิจัยสามารถสรุปความเป็นมาพอสังเขป ดังนี้^{๑๐}

เมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๘ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกในรูปแบบ “คลัสเตอร์” ตามที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเสนอ โดยกำหนดคลัสเตอร์เป้าหมายใน ระยะแรก ได้แก่ (๑) Super Cluster เป็นคลัสเตอร์สำหรับกิจการที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง และอุตสาหกรรมแห่งอนาคต เช่น คลัสเตอร์ยานยนต์และชิ้นส่วน คลัสเตอร์เครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์โทรคมนาคม คลัสเตอร์ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และคลัสเตอร์ดิจิทัล (๒) คลัสเตอร์เป้าหมายอื่นๆ ได้แก่ คลัสเตอร์เกษตรแปรรูป คลัสเตอร์สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม โดยกิจการเป้าหมายที่จะส่งเสริมเป็นพิเศษในแต่ละคลัสเตอร์ประกอบด้วย ๒ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มโครงสร้างพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคลัสเตอร์ และกลุ่ม

^{๑๐} ไทยรัฐทีวี. เรื่อง “จุดเปลี่ยนประเทศไทย ๔.๐ จัดทัพลงทุนระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก”. สกู๊ปเศรษฐกิจ. ฉบับวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๐. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.thairath.co.th/content/๘๘๑๙๔๑,๒๕๖๐>.

อุตสาหกรรมการผลิตที่มีความสำคัญสูง ซึ่งมอบหมายให้กระทรวงอุตสาหกรรมเป็นหน่วยงาน
เจ้าภาพหลัก มีหน้าที่รับผิดชอบการขับเคลื่อนนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกในรูปแบบ
คลัสเตอร์ให้เป็นรูปธรรม และทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางประสานงานการพัฒนาในแต่ละคลัสเตอร์

วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเกี่ยวกับข้อเสนอ ๑๐
อุตสาหกรรมเป้าหมาย โดยมีกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคต (New Engine of Growth)
ตามที่กระทรวงอุตสาหกรรมเสนอ โดยแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ส่วนแรก คือ การต่อยอด ๕ อุตสาหกรรม
เดิมที่มีศักยภาพ (First S-curve) ประกอบด้วย อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ (Next-Generation
automotive) อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ (Smart Electronics) อุตสาหกรรมการ
ท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Affluent, Medical and Wellness Tourism)
อุตสาหกรรมเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ (Agriculture and Biotechnology)
และอุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร (Food for the Future) ส่วนที่สอง คือ การเพิ่ม ๕ อุตสาหกรรม
อนาคต (New S-curve) ประกอบด้วย อุตสาหกรรมหุ่นยนต์ (Robotics) อุตสาหกรรมการบิน
และโลจิสติกส์ (Aviation and Logistics) อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ (Biofuels
and Biochemical) อุตสาหกรรมดิจิทัล (Digital) และอุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร
(Medical Hub)

วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๙ คณะกรรมการบริหารการพัฒนาพื้นที่ในเขตพัฒนาพิเศษ
ภาคตะวันออก (คพ.อ.) ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) เป็นประธานในการ
ประชุมฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ มีมติเห็นชอบแนวทางการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจการลงทุนพิเศษพื้นที่ชายฝั่ง
ทะเลตะวันออก โดยให้ใช้ชื่อว่า “เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก”

วันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๙ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบในหลักการเกี่ยวกับโครงการ
เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์)
ร่วมกับกระทรวงคมนาคม กองทัพอากาศ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาจัดทำแผนการดำเนิน
โครงการและงบประมาณค่าใช้จ่ายในปีงบประมาณ ๒๕๖๐-๒๕๖๑ ให้แล้วเสร็จภายใน ๓ เดือน
เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป โดยการจัดทำแผนการดำเนินโครงการและงบประมาณค่าใช้จ่าย
ได้มีการกำหนดให้มีรายละเอียดครอบคลุมประเด็นต่างๆ โดยมีรายละเอียด กล่าวคือ (๑) การลงทุน
ด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งที่เชื่อมโยงทั้งระบบด้านพลังงาน ด้านสาธารณสุขและ
สาธารณสุขการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งด้านการวิจัยและพัฒนา (๒) แผนดำเนินการด้านผังเมืองและการ

ใช้ประโยชน์ที่ดิน แผนบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการขยะและมลภาวะต่างๆ ทั้งนี้ให้คำนึงถึงผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมและประชาชนในพื้นที่ด้วย (๓) กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนและดึงดูดการลงทุนจากภาคเอกชน โดยเฉพาะการให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษี สิทธิการเช่าที่ดิน และการจัดหาแรงงาน รวมทั้งการจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จการลงทุน (One Stop Service) เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักลงทุนในการขออนุมัติอนุญาตการประกอบกิจการและให้สิทธิประโยชน์ต่างๆ และ (๔) แผนการพัฒนาศูนย์ซ่อมบำรุงอากาศยาน

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า การดำเนินโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งเป็นหนึ่งในแผนยุทธศาสตร์ไทยแลนด์ ๔.๐ ด้วยการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่สามารถต่อยอดความสำเร็จมาจากโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก (Eastern Seaboard) ซึ่งมีการดำเนินการมาตลอดกว่า ๓๐ ปี โดยในครั้งนี้นำสำนักงานเพื่อการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สกรศ.) มีเป้าหมายที่จะเติมเต็มภาพรวมในการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งจะเป็นการยกระดับอุตสาหกรรมของประเทศไทย และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านเศรษฐกิจ อันจะส่งผลทำให้ระบบเศรษฐกิจของไทยเติบโตในระยะยาว รวมทั้งต้องการให้พื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก^{๑๑} เป็นพื้นที่รองรับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในอนาคต

๒.๒.๒ วัตถุประสงค์ของเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

การดำเนินโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ตามแผนงานพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑) เพื่อยกระดับพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกของไทย ให้เป็นเขตเศรษฐกิจชั้นนำของเอเชีย ที่สามารถรองรับการลงทุนอุตสาหกรรม Super Cluster และอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ และกิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่นๆ ซึ่งจะสนับสนุนการยกระดับความสามารถในการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจของประเทศไทย

๒) เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สามารถเชื่อมโยงระบบคมนาคมขนส่ง หรือระบบโลจิสติกส์ ทั้งทางบก ทางราง ทางเรือ และทางอากาศ ให้มีความเชื่อมโยงกันทั้งระบบและบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพ

^{๑๑} สำนักงานเพื่อการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (สกรศ.) เรื่อง “โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ” ข้อมูลเผยแพร่ วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๐. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://eecthailand.or.th/th/articles/โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ, ๒๕๖๐>.

- ๓) เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเมืองและสภาพแวดล้อม เพื่อรองรับการขยายตัวของกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจและการเจริญเติบโตในพื้นที่ภาคตะวันออก
- ๔) เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ลงทุน โดยการให้สิทธิประโยชน์ และนำแนวทางการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จครบวงจรมาปรับใช้ในการให้บริการของภาครัฐ
- ๕) เพื่อส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง และการท่องเที่ยว

๒.๒.๓ เป้าหมายของเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

เป้าหมายของโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก คือ พื้นที่เป้าหมาย ๓ จังหวัดภาคตะวันออกของประเทศไทย ประกอบด้วย จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง รวมถึงพื้นที่อื่นๆ ตามที่มีการกำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา ส่วนในประเด็นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมเป้าหมาย ได้มีการแยกออกเป็น ๒ ส่วน กล่าวคือ **ส่วนแรก** เป็นซูเปอร์คลัสเตอร์ ได้แก่ คลัสเตอร์ยานยนต์และชิ้นส่วน คลัสเตอร์เครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์โทรคมนาคม คลัสเตอร์ปิโตรเคมี และเคมีภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม **ส่วนที่สอง** เป็น ๑๐ อุตสาหกรรมเป้าหมาย ซึ่งมีกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคต (New Engine of Growth) ประกอบด้วย อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดี และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อุตสาหกรรมการเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ อุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร อุตสาหกรรมหุ่นยนต์ อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ อุตสาหกรรมดิจิทัล และอุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร

๒.๒.๔ แนวทางการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

พื้นที่ ๓ จังหวัดภาคตะวันออก (จังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา) เป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมหลักที่สำคัญของประเทศ ได้แก่ อุตสาหกรรมปิโตรเคมี และอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวเป็นที่รู้จักของนักลงทุนต่างชาติ ทั้งยังมีความพร้อมในเรื่องของโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ อันประกอบด้วย ท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบัง ท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุด ทางหลวงพิเศษมอเตอร์เวย์ รถไฟทางคู่ และสนามบิน อู่ตะเภา มีเมืองพัทยาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลก รวมทั้งยังมีพื้นที่เหลือเพียงพอสำหรับรองรับการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมและการเป็นศูนย์กลางการขนส่งทางเรือของอาเซียน ที่สามารถเชื่อมโยงไปยังท่าเรือสิหนุวิลล์ของกัมพูชา ท่าเรือวังเตาของเวียดนาม และท่าเรือน้ำลึกทวายของเมียนมา ด้วยเหตุผลที่กล่าวมานี้ทำให้

พื้นที่ดังกล่าวสามารถยกระดับการพัฒนาเพื่อต่อยอดสู่การเป็นพื้นที่เศรษฐกิจชั้นนำของทวีปเอเชีย ในอนาคต โดยมีแนวทางการพัฒนา ๕ แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ ๑ การพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ พร้อมกับเร่งรัดการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ให้เกิดผลในทางปฏิบัติ โดยส่งเสริมให้อุตสาหกรรมใช้เทคโนโลยีระดับสูงร่วมกับการทำวิจัยและพัฒนา เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนในพื้นที่ ลดการปล่อยมลพิษจากแหล่งกำเนิด การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการกากอุตสาหกรรม การพัฒนาสู่อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ สนับสนุนการพัฒนาคลัสเตอร์อุตสาหกรรมที่มีกระบวนการผลิตที่เชื่อมโยง การกำกับดูแลโรงงานอุตสาหกรรมให้ดำเนินการตามระเบียบ กฎหมาย และมาตรฐานสิ่งแวดล้อมอย่างเข้มงวด และต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ภาคประชาชน สถาบันการศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามเฝ้าระวังผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนจัดตั้งกองทุนของภาคอุตสาหกรรมเพื่อดูแลชุมชน

แนวทางที่ ๒ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการขนส่งเชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจที่มีศักยภาพรองรับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายและเชื่อมโยงสู่ตลาดโลก เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้สูงขึ้น โดยขยายขีดความสามารถของโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทุกรูปแบบให้มีประสิทธิภาพ ทันสมัย ได้มาตรฐานสากล และบูรณาการเชื่อมโยงกันทั้งระบบ ทั้งท่าอากาศยาน ๓ แห่ง ได้แก่ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ท่าอากาศยานดอนเมือง และท่าอากาศยานอู่ตะเภา และการขนส่งทางบก ทางราง ทางเรือ และทางอากาศ เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมในพื้นที่ที่เพิ่มมากขึ้นและเชื่อมโยงสู่พื้นที่โดยรอบและตลาดโลก

แนวทางที่ ๓ การพัฒนาระบบสาธารณสุขปโภค สาธารณูปการ โครงสร้างพื้นฐานบริการทางสังคม และสิ่งแวดล้อมให้ได้มาตรฐาน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน สร้างสมดุลของการพัฒนา และกระจายผลประโยชน์สู่ชุมชน โดยพัฒนาระบบสาธารณสุขปโภค สาธารณูปการ โครงข่ายน้ำ (น้ำดิบ น้ำประปา) ระบบไฟฟ้า เทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดการสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะขยะ น้ำเสีย ให้มีคุณภาพและเพียงพอต่อความต้องการของประชาชนและกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ยกกระดับบริการสาธารณสุข ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ตลอดจนส่งเสริมการเชื่อมโยงภาคเศรษฐกิจหลักกับเศรษฐกิจชุมชนในทุกภาคการผลิต ทั้งในภาคอุตสาหกรรม บริการท่องเที่ยว และธุรกิจเพื่อสังคม

แนวทางที่ ๔ การพัฒนาสภาพแวดล้อมเมืองสำคัญของจังหวัดให้เป็นเมืองน่าอยู่ เอื้อต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างสมดุล โดยให้ความสำคัญต่อการเพิ่มพื้นที่สีเขียว การดูแลความปลอดภัยของประชาชน การจัดทำผังเมืองและการบังคับใช้ การสร้างสภาพแวดล้อม และชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น การพัฒนาประสิทธิภาพของเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้สามารถเชื่อมโยงในพื้นที่ การให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาเมือง รวมถึงการเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาในรูปแบบ PPP เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเมือง

การพัฒนาเมืองสำคัญในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก อาทิ

ฉะเชิงเทรา : พัฒนาให้เป็นเมืองที่อยู่อาศัยชั้นดีที่ทันสมัย เพื่อรองรับการขยายตัวของ กรุงเทพฯ และเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

พัตยา : พัฒนาให้เป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ สุขภาพ และนันทนาการ ศูนย์ประชุม และศูนย์แสดงสินค้านานาชาติชั้นนำของอาเซียน เมืองนวัตกรรมการท่องเที่ยว เมืองท่องเที่ยว ธรรมชาติที่มีชีวิตชีวา และศูนย์การให้บริการด้านการแพทย์ในระดับนานาชาติ (Medical Tourism)

อุตะเถา : พัฒนาให้เป็นศูนย์ธุรกิจการบินและโลจิสติกส์อาเซียน

ระยอง : พัฒนาให้เป็นเมืองแห่งการศึกษา วิทยาศาสตร์ และเมืองนานาชาติที่มีธุรกิจ ทันสมัย

แนวทางที่ ๕ การให้สิทธิประโยชน์และการอำนวยความสะดวก เพื่อดึงดูด อุตสาหกรรมเป้าหมาย โดยให้สิทธิประโยชน์แก่นักลงทุนเพิ่มขึ้นจากเดิม อาทิ ยกเว้นภาษีเงินได้ นิติบุคคลสูงสุด ๘ ปี การลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับในอัตราร้อยละ ๕๐ เป็นระยะเวลา ๕ ปี การยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรและวัตถุดิบ เป็นต้น การอนุญาตให้ถือครองสิทธิ์ที่ดิน หรือ เช่าระยะยาว การอำนวยความสะดวกด้านวีซ่าและใบอนุญาตเข้าทำงาน การจัดตั้งกองทุนเพิ่มขีด ความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมเป้าหมาย เพื่อสนับสนุนการลงทุน การวิจัย และพัฒนา ของภาคเอกชน การจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน (One Stop Service: OSS) เพื่อ อำนวยความสะดวกในการอนุมัติและอนุญาตต่างๆ การจัดตั้งเขตการค้าเสรี (Free Trade Zone) อาทิ ในพื้นที่สนามบินอุตะเถา พื้นที่ใกล้ท่าเรือแหลมฉบัง เป็นต้น การจัดตั้งศูนย์ธุรกรรมทางการเงิน และการอนุญาตใช้เงินตราต่างประเทศ เป็นต้น ^{๑๒}

^{๑๒} สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. เรื่องเดิม. หน้า ๑๖-๑๗.

๒.๒.๕ ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สิ่งที่จะคาดว่าจะได้รับจากการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้มีการแบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน คมนาคม และโลจิสติกส์ ด้านการพัฒนาเมือง ระบบสาธารณสุขปโภค สาธารณูปการ การจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง การท่องเที่ยว และสาธารณสุข คือ

ด้านเศรษฐกิจ เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จะช่วยทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) ของประเทศไทยเกิดการขยายตัวอย่างไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕ ต่อปี ในอีก ๕ ปี จะมีการลงทุนในพื้นที่ ๑.๕ ล้านล้านบาท เกิดการจ้างงานใหม่ในพื้นที่ ทั้งภาคอุตสาหกรรมและบริการไม่น้อยกว่า ๑๐๐,๐๐๐ อัตราต่อปี จะมีจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาในพื้นที่เพิ่มขึ้นกว่า ๑๐ ล้านคนต่อปี รัฐบาลจะได้รับประโยชน์จากการที่ฐานภาษีใหญ่ขึ้น สามารถเก็บเงินภาษีรูปแบบต่างๆ ได้มากขึ้น ช่วยกระตุ้นให้เกิดความต้องการสินค้าและบริการจากภูมิภาคอื่นๆ ส่งผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศ (เกิดการขยายตัวทั่วประเทศ) และภาคอุตสาหกรรมของไทยจะมีการยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง และมีกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น ทั้งอุตสาหกรรมเดิมที่มีอยู่และอุตสาหกรรมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ด้านโครงสร้างพื้นฐานคมนาคมและโลจิสติกส์ เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จะช่วยลดต้นทุนโลจิสติกส์กว่า ๔๐๐,๐๐๐ ล้านบาทต่อปี โครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทุกรูปแบบมีการ บูรณาการและเชื่อมโยงกันทั้งระบบ ทั้งทางบก ทางราง ทางเรือ และทางอากาศ ซึ่งสามารถรองรับการดำเนินกิจกรรมในพื้นที่และเชื่อมโยงสู่พื้นที่โดยรอบ และประเทศในภูมิภาคอาเซียนจะมีโครงข่ายเชื่อมโยงท่าอากาศยานสำคัญ ๓ แห่ง ได้แก่ ท่าอากาศยานดอนเมือง ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ และท่าอากาศยานอู่ตะเภา รวมทั้งการเชื่อมโยงระบบการขนส่งและการท่องเที่ยวในพื้นที่อ่าวไทยอย่างเป็นระบบมากขึ้น เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกจะช่วยสนับสนุนการค้า การบริการ และการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น สามารถเชื่อมโยงเศรษฐกิจให้เกิดความแข็งแกร่งและมีเสถียรภาพมากยิ่งขึ้น ช่วยเพิ่มขีดความสามารถระบบคมนาคมให้มีประสิทธิภาพ สะดวก ปลอดภัย และรวดเร็ว เป็นมาตรฐานสากล ช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในการคมนาคมขนส่งสามารถเดินทางได้สะดวกรวดเร็วและปลอดภัย เกิดการจ้างงานในพื้นที่ ช่วยสร้างความมั่นใจและภาพลักษณ์ด้านการขนส่งและท่องเที่ยวให้แก่ประชาชน นักท่องเที่ยว และนักลงทุน

ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งจะส่งผลทำให้ท่าอากาศยานนานาชาติอยู่ตะเภารองรับผู้โดยสารสูงสุด ๓๐ ล้านคนภายใน ๒๐ ปี อีกทั้งท่าเรือพาณิชย์สัตหีบจะมีการวางผังการใช้ประโยชน์พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีการพัฒนาท่าเรือเอนกประสงค์รองรับเรือสินค้า และเรือเฟอร์รี่รองรับการท่องเที่ยวเชื่อมโยงอ่าวไทย

ด้านการพัฒนาเมือง ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ การจัดการสิ่งแวดล้อม เมือง การท่องเที่ยว และสาธารณสุข เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จะช่วยให้มีแผนการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจ ผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน และโครงสร้างพื้นฐาน อย่างเป็นระบบและมีทิศทางเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศสนับสนุนการพัฒนาเมือง ในพื้นที่โครงการจะมีระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และพลังงานที่มีเสถียรภาพเพียงพอกับความต้องการ และครอบคลุมทั่วถึงทั้งพื้นที่ สามารถให้บริการได้ถึงปี ๒๕๗๒ ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกจะมีระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม สภาพแวดล้อมเมืองที่มีคุณภาพและทั่วถึง สามารถสนับสนุนต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม รวมถึงยกระดับความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ อีกทั้งยังช่วยให้มีศักยภาพการให้บริการสาธารณสุขเพิ่มขึ้น สามารถรองรับกลุ่มเป้าหมายและปริมาณผู้ที่เข้ารับบริการด้านสุขภาพมากขึ้น มีครุภัณฑ์และบุคลากรที่เพียงพอกับการให้บริการ^{๑๓}

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกที่กำลังดำเนินการอยู่ ณ ขณะนี้นั้น ก็เพื่อต้องการให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีสภาพแวดล้อมเมืองและสิ่งแวดล้อมที่ดี สามารถเข้าถึงสถานศึกษาและโรงพยาบาลที่ดีมีคุณภาพ ยกระดับรายได้ให้สูงขึ้นด้วยโครงการลงทุนและการท่องเที่ยว มีงานและโอกาสทางอาชีพที่ดี เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืนอย่างสมบูรณ์แบบนั่นเอง

๒.๒.๖ ยุทธศาสตร์ นโยบาย และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

๑) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

แผนงานพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ปี ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ประกอบด้วยแผนการดำเนินงาน ๔ แผนงานย่อย ได้แก่ แผนงานพัฒนาอุตสาหกรรมศักยภาพ แผนงานพัฒนาคมนาคมและโลจิสติกส์ แผนงานพัฒนาเมือง ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ สิ่งแวดล้อมเมืองท่องเที่ยว และสาธารณสุข และการบริหารจัดการ มีโครงการฯ มากกว่า ๑๗๓ โครงการ ในกรอบ

^{๑๓} สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. เรื่องเดิม. หน้า ๓๒-๓๔.

วงเงินลงทุนมากกว่า ๗๑๒,๖๔๕.๒๓ ล้านบาท ซึ่งแผนยุทธศาสตร์ในการดำเนินการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มีการแบ่งออกเป็น ๓ ระยะ (ในช่วง ๑๕ ปี) ดังนี้

แผนระยะสั้น เป็นแผนการดำเนินงานในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๐ เป็นการเร่งรัดโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐานคมนาคมที่อยู่ระหว่างดำเนินการให้เป็นไปตามเป้าหมาย เช่น ก่อสร้างถนนมอเตอร์เวย์ (พญา-มาบตาพุด) ก่อสร้างรถไฟทางคู่ฉะเชิงเทรา-คลองสิบเก้า-แก่งคอย พัฒนาท่าเทียบเรือชายฝั่ง (ท่าเทียบเรือ A) และศูนย์การขนส่งตู้สินค้าทางรถไฟที่ทำเรือแหลมฉบัง ขยายช่องจราจรทางเข้าแหลมฉบังและปรับปรุงขยายถนนสายหลัก ปรับปรุงระบบส่งและสถานีไฟฟ้า เพิ่มความจุ อ่างเก็บน้ำ ก่อสร้างระบบผันน้ำ ปรับปรุงขยายประปา ระบบระบายน้ำ การจัดการขยะ เพิ่มศักยภาพการให้บริการสาธารณสุข รวมทั้งเร่งรัดศึกษาความเหมาะสมและหรือจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ของโครงการลงทุนที่สำคัญ เช่น สนามบินอู่ตะเภา ท่าเรือแหลมฉบัง ระยะที่ ๓ ท่าเรือมาบตาพุด ระยะที่ ๓ และท่าเรือพาณิชย์สัตหีบ เป็นต้น

แผนระยะกลาง เป็นแผนการดำเนินงานในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๓ ครอบคลุมการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบัง ระยะที่ ๓ ท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุด ระยะที่ ๓ รถไฟความเร็วสูง (กรุงเทพฯ-ระยอง) รถไฟรางเบาพญา ท่าเรือเฟอร์รี่เชื่อมชายฝั่งทะเลอ่าวไทย โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในสนามบินอู่ตะเภา ศูนย์ซ่อมอากาศยาน (MRO) ก่อสร้างขยายถนนเชื่อมโยง/ทางเลี่ยงเมือง ระบบท่อส่งน้ำ/ผันน้ำ ระบบบำบัดน้ำเสีย และวางผังเมืองรวมชุมชน โดยมีรูปแบบการลงทุนทั้งภาครัฐและให้เอกชนร่วมลงทุน

แผนระยะยาว เป็นแผนการดำเนินงานในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นต้นไป ครอบคลุมการพัฒนาสนามบินอู่ตะเภา ท่าเรือแหลมฉบังระยะที่ ๓ และท่าเรือมาบตาพุดระยะที่ ๓ ระบบรางและระบบน้ำเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงทั้งระบบไปยังภูมิภาคต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ^{๑๔}

๒) นโยบายการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๐ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้มีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบที่ ๒/๒๕๖๐ เรื่อง “การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก” ซึ่งในขณะเดียวกันสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีการเสนอร่าง พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑ เข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน

^{๑๔} สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. *เรื่องเดิม*. หน้า ๑๙.

๒๕๖๐ และเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยโดยเร็วและมีประสิทธิภาพ สถานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) จึงได้มีการอนุมัติเพิ่มเติมคำสั่ง คสช. ที่ ๒/๒๕๖๐ ใน ๓ เรื่อง ดังนี้

เรื่องแรก คือ การเพิ่มเติมการพิจารณารายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมแบบเร่งรัด ซึ่งกระบวนการที่ใช้อยู่ในปัจจุบันออกแบบไว้ใช้กับโครงการทั่วไป จึงเห็นควรมีกระบวนการเร่งรัด สำหรับโครงการในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยกำหนดให้มี “กระบวนการทำงานแบบเร่งรัด (Fast Track)” เฉพาะโครงการสำคัญที่ต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ขอให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ แต่งตั้งคณะกรรมการผู้ชำนาญการ เพื่อพิจารณารายงานการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการฯ หรือกิจการสำคัญ และให้มีการดำเนินการอย่างเร่งด่วนในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเป็นการเฉพาะ

๒. ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษเพิ่มเติมจากสำนักงานเพื่อการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สกรศ.) หรือผู้ขออนุญาต เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายพิเศษแก่คณะกรรมการผู้ชำนาญการ

๓. ขอใช้ระยะเวลาในการดำเนินการทั้งหมดรวมแล้วไม่เกิน ๑ ปี

๔. ในกรณีที่ไม่มีผู้ชำนาญการ หรือมีน้อยกว่า ๓ ราย ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีหน้าที่อนุญาตให้ผู้ที่ไม่มีสัญชาติไทยที่มีประสบการณ์ทำนองเดียวกันกับกิจการนั้น เป็นผู้ชำนาญการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมได้

เรื่องที่สอง คือ การเพิ่มเติมกระบวนการพิจารณาการร่วมทุนกับเอกชน หรือให้เอกชน เป็นผู้ลงทุน กระบวนการร่วมทุนกับเอกชนที่ใช้อยู่ในปัจจุบันใช้ระยะเวลานาน เพราะใช้กับโครงการทั่วไปซึ่งมีความแตกต่างจากโครงการสำคัญในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ที่เป็นประโยชน์สูง ต่อประเทศชาติอยู่แล้ว เช่น โครงการเมืองการบินภาคตะวันออก รถไฟความเร็วสูงเชื่อม ๓ สนามบิน และท่าเรือแหลมฉบัง ท่าเรือสัตหีบ และท่าเรือมาบตาพุด เป็นต้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงกำหนดให้มี “กระบวนการทำงานการร่วมทุนกับเอกชน หรือให้เอกชนลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก” โดยใช้เฉพาะกับโครงการเร่งด่วนที่สำคัญในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ที่คณะกรรมการนโยบายอนุภูมิภาค เพื่อให้เกิดความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น โดยรักษาเจตนารมณ์ตามพระราชบัญญัติร่วมทุนกับเอกชน ซึ่งการดำเนินการในเรื่องนี้ได้ปรึกษากับกระทรวงการคลังและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีระบบธรรมาภิบาลที่ดีและมีประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้น

เรื่องที่สาม คือ การเพิ่มเติมให้หน่วยซ่อมอากาศยานมีคุณสมบัติที่เหมาะสมตามลักษณะการลงทุน กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการซ่อมเครื่องบิน อะไหล่ และชิ้นส่วนอากาศยานส่วนใหญ่เป็นบริษัทที่มีเทคโนโลยีสูงและมีสิทธิบัตรสำหรับผลิตภัณฑ์ ดังนั้น เพื่อให้เกิดการลงทุนเป็นไปตามเป้าหมาย กิจกรรมบางอย่างจึงให้คนไทยถือหุ้นน้อยกว่ากึ่งหนึ่งตามความเหมาะสม ด้วยเหตุดังกล่าวการจัดการให้มีคลัสเตอร์การลงทุนการซ่อมอะไหล่และชิ้นส่วนอากาศยาน จึงจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงลักษณะของผู้รับใบรับรองหน่วยซ่อมในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกให้มีความคล่องตัวและสอดคล้องกับลักษณะธุรกิจการลงทุนเป็นสำคัญ^{๑๕}

นอกจากนี้ เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๐ การประชุมคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล ที่ประชุมฯ มีมติเห็นชอบที่ในประเด็นสำคัญๆ คือ

๑. เห็นชอบแนวทางการพัฒนาท่าเรือน้ำลึกหลัก ๓ แห่ง ได้แก่ ท่าเรือแหลมฉบัง ท่าเรือสัตหีบ และท่าเรือมาตาพุด โดยมีรถไฟรางคู่เข้าเชื่อมโยง และมีระบบบริการการขนส่งสินค้าแบบไร้รอยต่อ (Seamless Operation)

๒. เห็นชอบหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และกระบวนการ การร่วมลงทุนกับเอกชน หรือให้เอกชนเป็นผู้ลงทุน

๓. เห็นชอบหลักเกณฑ์การจัดตั้งเขตส่งเสริมอุตสาหกรรมเป้าหมายในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งที่ประชุมฯ รับทราบสถิติขอรับการส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ดังนี้

๔. เห็นชอบให้ประกาศเขตส่งเสริมนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor of Innovation: EECi) และเขตส่งเสริมอุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัล (Digital Park Thailand: EECd)

๕. รับทราบการทำความเข้าใจในพื้นที่ และแนวทางการพัฒนาคนและการศึกษา ซึ่งที่ประชุมฯ รับทราบผลการทำความเข้าใจในพื้นที่ ๓ จังหวัดเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

๖. รับทราบโครงการพัฒนาผู้ประกอบการ SMEs และ Start Up ในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

^{๑๕} รัฐบาลไทย. เรื่อง “เลขาธิการ EEC เผยกระบวนการทำงานแบบ fast track เน้นโครงการสำคัญและเร่งด่วนก่อนเป็นลำดับแรก”. สรุปรายงานเศรษฐกิจ. วันพุธที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๐. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.thaigov.go.th/news/contents/details/๓๔๘๒, ๒๕๖๐>.

๓) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

เมื่อต้นปี ๒๕๖๐ ที่ผ่านมา ประเทศไทยได้มีการใช้กฎหมายบีโอไอเป็นเครื่องมือในการดึงดูดการลงทุนในประเทศ กล่าวคือ พ.ร.บ.ส่งเสริมการลงทุนฉบับแก้ไข พ.ศ. ๒๕๕๙ และ พ.ร.บ.การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย ซึ่งสาระสำคัญของ พ.ร.บ. ทั้ง ๒ ฉบับนี้ นักลงทุนต่างให้ความสนใจและรอคอย เนื่องจากมีการขยายระยะเวลาการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงเป็น ๑๓ ปี และสำหรับ พ.ร.บ.การเพิ่มขีดความสามารถฯ คือ การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ๑๕ ปี และการให้เงินสนับสนุนจากกองทุนขนาด ๑๐,๐๐๐ ล้านบาทนั้น ซึ่งประเภทกิจการใดจะเข้าข่ายดังกล่าว และมีเงื่อนไขอย่างไรบ้าง ผู้ประกอบจะต้องศึกษารายละเอียดในตัว พ.ร.บ.นั้นๆ อีกครั้งหนึ่ง

สำหรับโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการ เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๙ ส่งผลทำให้เกิดการผลักดันร่างกฎหมาย ๓ ฉบับ คือ ร่างพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑ พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน (ฉบับ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติกองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสำหรับ ๑๐ อุตสาหกรรมเป้าหมาย พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อเป็นการส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกของประเทศไทย เพื่อรองรับการลงทุนมากกว่าและ มีผลตอบแทนทางเศรษฐกิจสูงกว่า มีรายละเอียดดังนี้

พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙ ได้ผ่านความเห็นชอบร่างเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่เสนอโดยกระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อนำมาใช้ในการขับเคลื่อนเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ในระยะ ๑๐ ปี (๒๕๖๐-๒๕๖๙) ซึ่งร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้มีสาระสำคัญประกอบไปด้วย ๕ หมวด รวมทั้งสิ้น ๖๑ มาตรา กล่าวคือ

หมวดที่ ๑ เป็นบททั่วไป ที่กล่าวถึงการกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการบริหารจัดการและการพัฒนาพื้นที่เฉพาะ ๓ จังหวัดภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา ที่จะมีการส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการด้านโครงสร้างพื้นฐาน ระบบคมนาคม ระบบการขนส่ง และการอำนวยความสะดวกในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และกำหนดนโยบายของรัฐที่จะต้องดำเนินการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกฯ เช่น ส่งเสริมและดึงดูดให้มีการลงทุนเพิ่มมากขึ้นจากทั้งนักลงทุนภายในและต่างประเทศ

หมวดที่ ๒ ว่าด้วยองค์กร หรือคณะกรรมการนโยบายกำกับดูแลพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ที่กำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษขึ้นมา ซึ่งมีนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน และมีคณะกรรมการ รวมทั้งหมด ๒๔ คน โดยจะมีอำนาจหน้าที่ เช่น การกำหนดนโยบาย การอนุมัติแผนงานทั้งระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว การกำหนดมาตรการในการพัฒนาพื้นที่ด้วย พร้อมทั้งกำหนดให้มีสำนักงานคณะกรรมการนโยบายพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกฯ ซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลที่เป็นหน่วยงานของรัฐ แต่ไม่เป็นส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ มีอำนาจหน้าที่ เช่น เสนอแนะ ศึกษา วิจัย และเตรียมการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน พร้อมทั้งติดตามประสานงานให้การพัฒนาพื้นที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดให้มีเลขาธิการขึ้นมา ๑ คน เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานของสำนักงานฯ และขึ้นตรงกับคณะกรรมการนโยบายฯ

หมวดที่ ๓ ว่าด้วยการพัฒนาพื้นที่ฯ ที่กำหนดให้การจัดทำโครงการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณสุขโรค การจัดตั้ง และการดำเนินกิจการอุตสาหกรรมต่างๆ ในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) โดยให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ตั้งคณะกรรมการที่เป็นผู้ชำนาญการเป็นการเฉพาะ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการดำเนินการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ให้แล้วเสร็จ และนำเสนอคณะกรรมการนโยบายฯ ให้ความเห็นชอบต่อไป

ที่สำคัญหลัง คือ พระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้ เมื่อมีผลใช้บังคับไป ๑ ปีแล้ว กำหนดให้สำนักงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำแผนภาพรวมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณสุขโรค รวมทั้งกำหนดให้สำนักงานมีอำนาจในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณสุขโรค เช่น จัดสรรที่ดินในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยไม่ต้องได้รับใบอนุญาต ลงทุนหรือร่วมลงทุนกับบุคคลอื่นๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ

อีกทั้ง คณะกรรมการนโยบายฯ อาจเห็นควรกำหนดให้никมอุตสาหกรรมใดๆ หรือพื้นที่ใดๆ ที่ตั้งอยู่ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เป็นเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษได้ ภายใต้หลักเกณฑ์ของการจัดตั้ง เปลี่ยนแปลงเขต และยุบเลิกเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ โดยกำหนดให้เลขาธิการ เป็นผู้ที่มีอำนาจอนุมัติ อนุญาตในการรับจดทะเบียน หรือรับแจ้งตามกฎหมาย จำนวน ๖ ฉบับ ได้แก่ กฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร กฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนเครื่องจักร กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข กฎหมายว่าด้วยทะเบียนพาณิชย์

และกฎหมายว่าด้วยโรงงาน โดยจะมีการจัดตั้งศูนย์ประสานการบริหารด้านการลงทุน เพื่อเสริมประสิทธิภาพการให้บริการแก่นักลงทุนที่มีลักษณะเป็นศูนย์บริการร่วมของหน่วยงานภาครัฐที่สามารถเชื่อมโยงการให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่นักลงทุนแบบเบ็ดเสร็จ

นอกจากนี้ ยังกำหนดหลักเกณฑ์ในการได้มาซึ่งที่ดิน หรืออสังหาริมทรัพย์ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกได้รับสิทธิประโยชน์ เช่น สิทธิในการถือกรรมสิทธิ์ในที่ดิน หรืออสังหาริมทรัพย์อื่นๆ ของบุคคลต่างด้าว สิทธิในการนำบุคคลต่างด้าวเข้ามาทำงานและอยู่อาศัยในราชอาณาจักรไทย สิทธิในการที่จะได้รับการยกเว้น หรือลดหย่อนภาษีอากร ตามกฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) และสิทธิในการทำธุรกรรมทางการเงิน รวมทั้ง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการใช้สิทธิประโยชน์ดังกล่าวด้วย โดยเฉพาะการเช่าหรือให้เช่าที่ดิน หรืออสังหาริมทรัพย์ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งให้เช่าได้โดยมีกำหนดระยะเวลาในการให้เช่าไม่เกิน ๕๐ ปี และต้องต่ออายุสัญญาการเช่าได้อีกไม่เกิน ๔๙ ปี

พร้อมทั้งกำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนขึ้นในสำนักงาน เป็นกองทุนพัฒนาพื้นที่ เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เพื่อเป็นทุนสนับสนุนในการกระจายความเจริญไปสู่ท้องถิ่น และพัฒนาชุมชนในท้องถิ่นที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาพื้นที่ โดยแหล่งที่มาของเงินกองทุนมาจากเงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้เงินบำรุงกองทุนที่จัดเก็บจากค่าปรับ เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ และดอกผลหรือผลประโยชน์ใดๆ ที่เกิดจากเงิน หรือทรัพย์สินของกองทุน โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

หมวดที่ ๔ ว่าด้วยการกำกับดูแล มีการกำหนดให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลโดยทั่วไปเกี่ยวกับการดำเนินงานของสำนักงาน

หมวดที่ ๕ เป็นบทกำหนดโทษ ที่จะกำหนดให้ผู้ประกอบการ อยู่อาศัย หรือใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่สำนักงานกำหนด หากไม่ดำเนินการตามเงื่อนไข ให้เลขาธิการมีอำนาจสั่งให้ชำระค่าปรับทางปกครอง หรือบอกเลิกสัญญาเช่าหรือเช่าซื้อได้

นอกจากนี้ ยังมีบทเฉพาะกาลระบุว่า ในช่วงเริ่มแรกการดำเนินงานนั้น ให้คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาพื้นที่ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารการพัฒนาพื้นที่ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๕๘ ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการ นโยบายไปพลางก่อนจนกว่าจะมีคณะกรรมการนโยบายฯ ตามพระราช

บัญญัติฉบับนี้ออกมา โดยให้การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) ทำหน้าที่เป็นสำนักงานไปพลางก่อน และให้ผู้ว่าการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสำนักงาน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งเลขาธิการขึ้นมา ซึ่งดร.อรรชกา สีบุญเรือง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ให้ความเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวนี้ จะนำไปสู่การขับเคลื่อนโครงการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งระหว่างการออกกฎหมายประกาศใช้ จะมีการตั้งคณะทำงานฯ ตามที่บทเฉพาะกาลระบุไว้ เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนโดยเร็วตามที่ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีดำริไว้ ซึ่งจะช่วยให้เกิดความชัดเจนและสร้างความมั่นใจให้แก่นักลงทุน

ขณะที่พื้นที่ในการรองรับการลงทุนของภาคอุตสาหกรรมนั้น คาดว่าภายในระยะเวลา ๕ ปี จะมีความต้องการใช้พื้นที่เพื่อการลงทุนใน ๑๐ กลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย ประมาณ ๗๐,๒๕๙ ไร่ ประกอบด้วย อุตสาหกรรมและปิโตรเคมีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ประมาณ ๑๘,๐๐๐ ไร่ อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ หุ่นยนต์ ประมาณ ๗,๒๕๙ ไร่ อุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร การเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ เชื้อเพลิงชีวภาพ ๒๑,๕๐๐ ไร่ อุตสาหกรรมการบิน ประมาณ ๕๐๐ ไร่ อุตสาหกรรมโลจิสติกส์ ประมาณ ๒๐,๐๐๐ ไร่ และอุตสาหกรรมดิจิทัล และการแพทย์ครบวงจร ประมาณ ๓,๐๐๐ ไร่^{๑๖}

รายละเอียดในพระราชบัญญัติเขตพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑ (Eastern Economic Corridor Act: EEC Act) สามารถสรุปได้ ดังนี้

สาระสำคัญ : พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑ หลักการสำคัญ/เขตพื้นที่/วัตถุประสงค์ มาตรา ๖-๙ ให้ภาครัฐที่เกี่ยวข้องร่วมกัน พัฒนาให้บรรลุ มาตรา ๖ มาตรา ๗ องค์ประกอบ/อำนาจหน้าที่คณะกรรมการนโยบาย มาตรา ๙ สำนักงาน/เลขาธิการ มาตรา ๑๔-๒๘ การพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ผังเมือง มาตรา ๓๐-๓๒ มาตรา ๓๙-๔๒ การจัดตั้งเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ มาตรา ๓๖ One Stop Service มาตรา ๓๗ อำนาจคณะกรรมการนโยบาย มาตรา ๔๘-๖๐ การเช่าที่ดินในเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ ๕๐+๔๙ มาตรา ๕๒ แก้กกฎหมาย/ระเบียบต่างๆ ที่เป็นอุปสรรค เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพกองทุนมาตรา ๖๑-๖๔ บทเฉพาะกาลมาตรา ๖๗-๗๓ มาตรา ๒๙-๓๘ มาตรา ๘, ๑๒ มาตรา ๑๐-๑๑ ๗๓ เจตนารมณ์

^{๑๕} หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ. เรื่อง “เปิดร่างกฎหมาย ‘อีอีซี’ รับการลงทุนระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก”. บทความวิชาการ. ปีที่ ๓๖ ฉบับที่ ๓,๑๙๙ วันที่ ๙-๑๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.thansettakij.com /content/๑๐๔๖๘, ๒๕๖๐>.

(มติของคณะกรรมการนโยบายมีผลผูกพันทุกหน่วยที่เป็นกรรมการ) แผนภาพรวมมาตรา ๒๙ มาตรา ๓๓ ถ้ามีความจำเป็น กรม.สามารถกำหนดให้หน่วยงานใดทั้งนอก/ในพื้นที่ ร่วมกันพัฒนาถ้ามีความจำเป็น สามารถนำที่ สปก. มาพัฒนาได้ โดยความเห็นชอบของ กรม. อุตสาหกรรมเป้าหมายพิเศษ มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๓ อำนาจเลขาธิการมาตรา ๕๓ การใช้ที่ราชพัสดุ ๒๑ ๒๐ ๙๘ ๗๗๖๕ ๔๓ One Stop Service ๑๙๑๘๑๗ ๑๖๑๕๑๔๑๓ ๑๑๑๐

หลักการสำคัญ : ของพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑ เจตนารมณ์พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก แสดงถึงเจตนารมณ์ของรัฐบาลในการพัฒนาเชิงพื้นที่ให้เต็มศักยภาพ ต่อเนื่อง ยั่งยืน (๑) ให้มีการพัฒนาต่อเนื่องเต็มศักยภาพของพื้นที่ เพื่อช่วยยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (๒) ส่งเสริมพาณิชย์และอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสูง ทันสมัย สร้างนวัตกรรมโดยเฉพาะอุตสาหกรรมเป้าหมาย ทั้งนี้ต้องเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เท่านั้น (๓) มีการบริหารพื้นที่แบบองค์รวม-วางแผนการใช้ประโยชน์การใช้ที่ดินที่เหมาะสมกับพื้นที่ และยั่งยืน-โครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคที่เชื่อมโยง-เมืองทันสมัย-บริการภาครัฐแบบเบ็ดเสร็จครบวงจร

ความสำคัญ : มีเหตุผลชัดเจนในการเพิ่มทิศทางการพัฒนาเชิงพื้นที่เข้ากับการพัฒนาประเทศ “เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก” หมายถึง พื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง และพื้นที่อื่นใดที่อยู่ในภาคตะวันออกที่กำหนดเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาเป็นเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก “เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก” หมายถึง พื้นที่ภายในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ตามที่คณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนด “ผู้ประกอบการกิจการในเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ” หมายถึง ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเป้าหมายพิเศษหรือกิจการที่เกี่ยวข้อง หรือเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมเป้าหมายพิเศษ ซึ่งเป็นนิติบุคคล หรือบุคคลอื่นใดซึ่งมีความรู้ความสามารถพิเศษ ในเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ “อุตสาหกรรมเป้าหมายพิเศษ” หมายถึง อุตสาหกรรมที่คณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนดมาตรา ๔

มาตรา ๖ พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑ ยกยกระดับพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง และพื้นที่อื่นใดที่กำหนดเพิ่มเติม โดยพระราชกฤษฎีกาเป็นเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สามารถตราพระราชกฤษฎีกาให้พื้นที่บางส่วนในเขตจังหวัดอื่นที่ติดต่อกัน หรือเกี่ยวข้องกับพื้นที่เฉพาะพื้นที่เท่าที่จำเป็น เป็นเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพื่อประโยชน์ด้านโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค มาตรา ๗ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตาม

มาตรา ๖ ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกัน ๕ ด้าน ได้แก่ (๑) ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการตามแผนการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกให้มีความน่าอยู่และทันสมัยโดยสอดคล้องกับหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน และพัฒนาระบบต่างๆ โดยต้องดำเนินการให้มีประสิทธิภาพปลอดภัย มั่นคง และประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก (๒) ส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการทั้งในและต่างประเทศมาประกอบอุตสาหกรรม และกิจการที่เกี่ยวข้องอื่น R&D การศึกษา (๓) จัดสรรงบประมาณ จัดหาแหล่งเงินที่เหมาะสมและจำเป็น รวมถึงให้การสนับสนุนด้านอื่น (๔) สร้างบรรยากาศที่ดีสำหรับการประกอบกิจการและการอยู่อาศัย ลดขั้นตอนการดำเนินงาน (๕) ส่งเสริมและสนับสนุนสถาบันการเงินไทยและต่างประเทศในการให้บริการทางการเงินในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกให้มีความสะดวก รวดเร็ว และมีข้อจำกัดเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อการรักษาเสถียรภาพของระบบการเงินและระบบเศรษฐกิจของประเทศ

มาตรา ๘ ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ชำนาญการ เพื่อพิจารณาให้ความเห็น หรือความเห็นชอบ EIA/EHIA ของโครงการ หรือกิจการภายในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเป็นการเฉพาะ โดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงานที่ถูกต้องและมีข้อมูลครบถ้วน ในการนี้ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษเพิ่มเติมจากสำนักงานหรือผู้ขออนุญาตคณะกรรมการนโยบายเห็นว่ากฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งใดก่อให้เกิดความไม่สะดวก หรือล่าช้า มีความซ้ำซ้อน หรือเป็นการเพิ่มภาระ การดำเนินการโดยไม่จำเป็นหรือมีปัญหา หรืออุปสรรคอื่นใดให้คณะกรรมการนโยบายเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้มีการดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งดังกล่าว หรือมีกฎหมายขึ้นใหม่ เพื่อให้การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกมีประสิทธิภาพ สะดวก และรวดเร็ว ทั้งนี้ต้องไม่กระทบต่อความเสมอภาค สิทธิ และเสรีภาพของประชาชน และต้องไม่เลือกปฏิบัติ มาตรา ๙ แก่กฎหมาย กฎระเบียบที่เป็นอุปสรรค

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบาย ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน รองนายกรัฐมนตรีเป็นรองประธานมีรัฐมนตรี ภาคราชการ เอกชน ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นกรรมการรวมทั้งสิ้น ๒๘ คน (๑) กำหนดนโยบายอนุมัติแผนภาพรวมผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน โครงสร้างพื้นฐานมาตรการในการพัฒนาพื้นที่ (๒) อนุมัติอนุญาต ให้สิทธิ หรือสัมปทาน (มาตรา ๓๗) (๓) ประกาศจัดตั้งเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ กำหนดอุตสาหกรรมเป้าหมายพิเศษและสิทธิประโยชน์ (๔) ติดตาม

และประเมินผลการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (๕) ออกระเบียบข้อบังคับต่างๆ รวมทั้งหลักเกณฑ์การร่วมลงทุนมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ รัฐมนตรีว่าการจำนวน ๑๔ คน แบ่งเป็น ๓ ด้าน ได้แก่ **ด้านความมั่นคง** จำนวน ๒ ท่าน ได้แก่ กระทรวงกลาโหม และกระทรวงมหาดไทย **ด้านเศรษฐกิจ** จำนวน ๙ ท่าน ได้แก่ กระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงพลังงาน กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี **ด้านสังคม** จำนวน ๓ ท่าน ได้แก่ กระทรวงแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข **ข้าราชการประจำ** จำนวน ๓ คน ได้แก่ เลขาธิการ สศช./เลขาธิการ BOI/ผอ.สำนักงานประมาณ **ภาคเอกชน** จำนวน ๓ คน ประธานกรรมการสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และประธานสมาคมธนาคารไทย **ผู้ทรงคุณวุฒิ** จำนวนไม่เกิน ๕ คน **เลขาธิการคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก** เป็นกรรมการและเลขานุการ ทั้งนี้คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกมีรัฐมนตรี จำนวนมากเพราะต้องการให้มีการร่วมกลั่นกรองและร่วมรับผิดชอบ เพื่อให้แน่ใจว่าทุกเรื่องมีการดูแลอย่างเต็มที่ และให้มีข้อสรุปในกรรมการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการกำหนดนโยบาย มติของคณะกรรมการ นโยบาย มีผลผูกพันกระทรวงและหน่วยงานทุกหน่วยที่เป็นกรรมการอยู่ด้วย เมื่อคณะกรรมการนโยบายได้ มีมติอนุมัติหรือให้ความเห็นชอบเรื่องใดแล้ว ให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ หากไม่มีข้อทักท้วง หรือไม่เห็นความเห็นเป็นอย่างอื่นให้ถือว่าคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหรือเห็นชอบตามมติคณะกรรมการนโยบาย

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่คณะกรรมการนโยบายกำหนดกระบวนการพิจารณาการร่วมลงทุนกับเอกชนหรือให้เอกชนเป็นผู้ลงทุนและวิธีการกำกับดูแลและติดตามผลการดำเนินการไว้เป็นการเฉพาะแล้ว การร่วมลงทุนกับเอกชนหรือให้เอกชนเป็นผู้ลงทุนตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ดำเนินการตามกระบวนการและวิธีการดังกล่าว โดยให้ถือว่าการลงทุนกับเอกชนหรือการให้เอกชนเป็นผู้ลงทุนนั้นได้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐแล้ว

มาตรา ๑๔ ให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่เป็นหน่วยงานของรัฐ แต่ไม่เป็นส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ ให้สำนักงานประมาณมีหน้าที่จัดสรรเงินงบประมาณให้แก่สำนักงานได้โดยตรง กิจการของสำนักงานไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมาย

ว่าด้วยประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน แต่พนักงานและลูกจ้างของสำนักงานต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนโดยรวมไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน (๑) รับผิดชอบในงานธุรการและงานวิชาการของคณะกรรมการนโยบาย (๒) เสนอแนะ ศึกษา วิจัย และเตรียมการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน พร้อมทั้งติดตามประสานงานให้การพัฒนาพื้นที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (๓) ศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการกำหนดเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ (๔) ลงทุนหรือร่วมลงทุนกับบุคคลอื่นทั้งในประเทศและต่างประเทศ (๕) ตั้งบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด (๖) จัดทำรายงาน ฯลฯ สถานะของสำนักงาน หน้าที่ และอำนาจ มาตรา ๑๕

มาตรา ๑๖-๒๐ เลขาธิการต้องเป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ที่จะยังประโยชน์แก่กิจการของคณะกรรมการนโยบายและสำนักงานตามที่คณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนดมีอายุไม่เกินหกสิบห้าปี สามารถทำงานให้แก่สำนักงานได้เต็มเวลา และไม่มีลักษณะต้องห้ามกฎหมายมีสัญชาติไทย (๑) รับผิดชอบการบริหารกิจการของสำนักงาน (๒) บังคับบัญชาบรรจผู้แต่งตั้ง ถอดถอน เลื่อน ลด ตัด เงินเดือนหรือค่าจ้าง ลงโทษ พนักงาน และลูกจ้าง (๓) กำหนดระเบียบและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสำนักงาน พนักงาน และลูกจ้าง (๔) ออกระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติ (๕) ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการ นโยบายมอบหมาย การแต่งตั้ง อำนาจหน้าที่

มาตรา ๒๔ รายได้ของสำนักงาน (๑) เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความเหมาะสม และจำเป็น (๒) เงิน ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อันได้มาจากการลงทุน การประกอบกิจการ หรือการดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน (๓) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ (๔) ดอกผลหรือผลประโยชน์อื่น ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของสำนักงาน มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘

การพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ระบบสาธารณูปโภค ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระบบการตั้งถิ่นฐานและภูมิสังคม ระบบป้องกันอุบัติภัย ระบบควบคุมและขจัดมลภาวะ ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม ระบบการคมนาคมและขนส่ง ระบบบริหารจัดการน้ำ ผังเมืองในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มาตรา ๒๙-๓๐ มาตรา ๓๑-๓๒ เมื่อแผนผังที่จัดทำขึ้นดังกล่าวได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายและคณะรัฐมนตรีอนุมัติแล้วให้ผังเมืองตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองในส่วนที่ใช้บังคับในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกอยู่ก่อนเป็นอัน

ยกเลิกไป และให้กรมโยธาธิการและผังเมือง ดำเนินการจัดทำผังเมืองขึ้นใหม่ให้สอดคล้องกับแผนผังดังกล่าว โดยผังเมืองรวมดังกล่าวให้มีผลใช้บังคับโดยไม่มีกำหนดเวลาสิ้นอายุ ทั้งนี้ในระหว่างการจัดทำแผนผัง (๑) ให้ดำเนินการตามหลักวิชาการผังเมือง (๒) คณะกรรมการนโยบาย จะมีมติให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามนโยบายและแผนในเรื่องใดไปพลางก่อนก็ได้ในระหว่างที่ยังจัดทำผังเมืองไม่แล้วเสร็จ ให้ถือว่าแผนผังที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติเป็นผังเมืองรวมตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองสำหรับแต่ละจังหวัด สำนักงานจัดทำนโยบายและแผนภาพรวมเพื่อการพัฒนาพื้นที่พร้อมทั้งกำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบเสนอต่อคณะกรรมการนโยบาย จากนั้นภายใน ๑ ปี ให้สำนักงาน ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำรายละเอียดแผนผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน และแผนผังการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานครอบคลุม ๘ ระบบ ดังนี้

มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๖ ในการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกให้เกิดผลสัมฤทธิ์และมีประสิทธิภาพสูงสุด คณะรัฐมนตรีสามารถมอบหมาย หน่วยงานทำงาน เพื่อให้เกิดการบูรณาการ เน้นทำงานร่วมกันไม่แยกกันทำงาน มีผู้รับผิดชอบชัดเจน และมีประสิทธิภาพสูงสุด (หน่วยงานเดียว หรือหลายหน่วยงาน) เป็นผู้ดำเนินการ หน่วยงานผู้ดำเนินการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สามารถเข้าใช้ในการประกอบกิจการอื่นในที่ดินของ สปก. ได้ถ้าจำเป็น ซึ่งสอดคล้องกับคำสั่ง คสช. ที่ ๓๑/๒๕๖๐ เรื่องการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้เกิดประโยชน์สูงสุด ถ้ามีเหตุจำเป็นเพื่อประโยชน์ด้านพลังงานฯ โดยความยินยอมของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ทั้งนี้ถ้ามีบุคคลใช้ประโยชน์อยู่ก่อน ให้สำนักงานจัดหาที่ดินอื่นให้ ผู้นั้นใช้แทน หรือจะจ่ายค่าชดเชย หรือให้ประโยชน์ตอบแทนอื่นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด (สปก.) สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มาตรา ๓๔ ให้สำนักงานมีอำนาจดำเนินการโดยวิธีการจัดซื้อ เช่า เช่าซื้อ แลกเปลี่ยน เวนคืน หรือโดยวิธีการอื่นตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด มาตรา ๓๔-๓๕ มาตรา ๓๕ ให้สำนักงานและผู้ซึ่งทำธุรกรรมกับสำนักงานในกิจการเกี่ยวกับที่ดินและอสังหาริมทรัพย์บรรดาที่กฎหมายกำหนดให้ต้องมีการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามกฎหมายนั้น

การจัดตั้งเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกให้สำนักงานศึกษาพื้นที่ที่เหมาะสม ผลประโยชน์ ผลกระทบ มาตรการ เยียวยา และเผยแพร่ผลการศึกษาดังกล่าวในระบบเครือข่ายสารสนเทศ และวิธีการอื่น ที่ทำให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วถึงก่อนนำเสนอต่อคณะกรรมการ

นโยบายเพื่อประกาศเป็นเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศไปสู่การใช้เทคโนโลยีขั้นสูง สร้างนวัตกรรม และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมาตรา ๓๙-๔๒ ทั้งนี้เจ้าของที่ดินรายหนึ่งหรือหลายรายซึ่งมีที่ดินตั้งอยู่ภายในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก อาจร่วมกันขอให้สำนักงานดำเนินการกำหนดให้ที่ดินบริเวณดังกล่าวเป็นเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกได้ เอกชนเสนอทำเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกต้องเสนอให้สำนักงานพิจารณาและเผยแพร่

ให้มี One Stop Service เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร กฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนเครื่องจักร กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเฉพาะการอนุญาตให้อยู่ต่อในราชอาณาจักร กฎหมายว่าด้วยทะเบียนพาณิชย์ กฎหมายว่าด้วยโรงงาน กฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดินมาตรา ๓๗ เพื่อให้การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเป็นไปตาม วัตถุประสงค์ นโยบายและแผนให้คณะกรรมการนโยบายเป็นผู้มี อำนาจอนุมัติ อนุญาต ให้สิทธิ หรือให้สัมปทานแก่บุคคลซึ่งดำเนินการโดยมุ่งหมายเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกตามกฎหมายดังต่อไปนี้ ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๕๘ เว้นแต่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของ กระทรวงการคลัง กฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย กฎหมายว่าด้วยการชลประทานหลวง กฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการพลังงาน กฎหมายว่าด้วยทางหลวงสัมปทาน กฎหมายว่าด้วยพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ ภายในเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ เลขาธิการมี อำนาจอนุมัติ อนุญาตตามกฎหมายว่าด้วย : แต่ในกรณีเป็นการดำเนินการภายนอกเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จะต้องเป็นเรื่องที่เชื่อมโยงกันและต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายนั้น มาตรา ๔๓

สิทธิในการถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินหรือสิ่งหาริมทรัพย์อื่น ต้องเป็นผู้ประกอบกิจการในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งเป็นนิติบุคคลและเป็นคนต่างด้าว (๑) ที่ดินใช้เพื่อประกอบกิจการ (๒) อาคารชุดสำหรับประกอบกิจการและพักอาศัย ภายในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ทั้งนี้สิทธิและจำนวนตามที่คณะกรรมการ นโยบายโดยความเห็นชอบของ ครม. อนุมัติ แต่ต้องไม่เกินที่กำหนดในกฎหมาย BOI หรือ กนอ. อย่างไรก็ตามมีการบังคับขายคืนภายใน ๑ ปี ถ้าไม่ทำธุรกิจภายใน ๓ ปี หรือเลิกกิจการ ส่วนสิทธิประโยชน์อื่น ผู้ประกอบวิชาชีพที่จำกัดเฉพาะสัญชาติไทย สามารถใช้สัญชาติอื่นได้ถ้าจำเป็น แต่ต้องระบุวิชาชีพและประเทศที่อนุญาต และคกก.

นโยบาย มีอำนาจกำหนดสิทธิประโยชน์อื่นตามที่กำหนดใน พ.ร.บ. BOI และ พ.ร.บ. เพิ่มขีดความสามารถ สิทธิในการนำคนต่างด้าวดังต่อไปนี้เข้ามาและอยู่ในราชอาณาจักรได้ตามจำนวนและระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตแม้ว่าจะเกินกำหนดจำนวนหรือระยะเวลาตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง แต่ต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเลขาธิการ (คณะกรรมการนโยบายกำหนดก่อน) (๑) ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ (๒) ผู้บริหารหรือผู้ชำนาญการ (๓) คู่สมรสและบุคคลซึ่งอยู่ในอุปการะของ ๑ หรือ ๒ สิทธิในการได้รับยกเว้น หรือลดหย่อนภาษีอากรตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนหรือกฎหมายว่าด้วยการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑ สิทธิได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินทั้งหมดหรือบางส่วน และสามารถใช้จ่ายเงินตราต่างประเทศเพื่อชำระค่าสินค้าหรือบริการระหว่างผู้ประกอบการในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ นโยบายพิจารณาตกลงร่วมกับ ธปท. ก่อน มาตรา ๔๘-๕๑ มาตรา ๕๔-๕๕ และอาจกำหนดให้ได้รับสิทธิประโยชน์เช่นเดียวกับผู้ประกอบการในเขตปลอดอากร คลังสินค้าทัณฑ์บน และเขตประกอบการเสรีด้วยก็ได้ โดยคณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนด มาตรา ๕๖-๕๗ มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๙ มาตรา ๕๙ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๘ ผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก หรือผู้มีความรู้ความสามารถอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา เทคโนโลยี และก่อให้เกิดนวัตกรรม อาจได้รับสิทธิประโยชน์ดังต่อไปนี้

- การเช่าในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก การเช่าหรือให้เช่าที่ดิน หรืออสังหาริมทรัพย์ ในเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ อาจเช่าได้มีกำหนดไม่เกิน ๕๐ และสามารถต่ออายุการเช่าได้อีกไม่เกิน ๔๙ ปี มาตรา ๕๒ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ ชุมชน และประชาชนที่อยู่ภายในหรือที่ได้รับผลกระทบ จากการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก กองทุนพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มาตรา ๖๐-๖๔ เพื่อการพัฒนาพื้นที่ หรือชุมชนรวม ตลอดจนช่วยเหลือ เยียวยา ประชาชน และชุมชน ที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาพื้นที่ สนับสนุน และส่งเสริม การศึกษา และให้ทุนการศึกษาแก่ประชาชนที่อยู่อาศัยในพื้นที่หรือที่อยู่ใกล้เคียง และได้รับผลกระทบจากการพัฒนาพื้นที่ให้คำนึงถึงความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นด้วย ส่งเสริมให้เกิด ประสิทธิภาพและความรวดเร็วในการพัฒนา/บริหารกองทุนที่ราชพัสดุมาใช้เพื่อประโยชน์ในการ

จัดตั้งเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ รวมทั้งการนำไปให้เช่า หรือให้เช่าช่วงให้อำนาจทั้งปวงของ กรมธนารักษ์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุนั้น เป็นอำนาจของสำนักงานการใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุตามวรรคหนึ่ง มิให้นำหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุมาใช้บังคับการ จดทะเบียนการเช่าที่ดินอันเป็นที่ราชพัสดุหรือที่ดินของรัฐ ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่ คณะกรรมการนโยบาย การเช่า เช่าช่วง ให้เช่า หรือให้เช่าช่วง ไม่ถือว่าเป็นการร่วมทุนตามกฎหมาย ว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐมาตรา ๕๓

มาตรา ๖๘ คณะกรรมการนโยบาย ตามคำสั่ง คสช. ๒/๖๐ ทำหน้าที่คณะกรรมการ นโยบาย ตาม พ.ร.บ. นี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีคณะกรรมการนโยบายใหม่ ซึ่งจะต้องแต่งตั้งภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ พระราชบัญญัตินี้มีผลบังคับใช้ บทเฉพาะกาลมาตรา ๖๗-๗๓ ในวาระเริ่มแรก มาตรา ๗๑ การดำเนินการใดๆ ตามคำสั่ง คสช. ๒/๖๐ ๒๘/๖๐ และ ๔๗/๖๐ ที่คณะกรรมการ นโยบาย คณะกรรมการ กรศ. เลขาธิการ และ สกรศ. ได้อนุมัติให้ความเห็นชอบ หรือดำเนินการ ไปแล้ว ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าคณะกรรมการ นโยบายตาม พ.ร.บ. นี้ จะได้มีมติแยกเลิก หรือกำหนดเป็นอย่างอื่น มาตรา ๗๒ การอนุมัติ อนุญาต ออกใบอนุญาต ให้ความเห็นชอบ รับจดทะเบียนหรือรับแจ้ง รวมถึงการดำเนินการใดๆ เพื่อบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายภายใน เขตส่งเสริมของเลขาธิการ ตามคำสั่ง คสช.๒/๖๐ ๒๘/๖๐ และ ๔๗/๖๐ ให้มีผลใช้บังคับต่อไปได้ ตามพระราชบัญญัตินี้มาตรา ๗๓ ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐที่เลขาธิการ ขอให้มาปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราว ถ้าผู้ใดประสงค์จะเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงานต่อไป ให้แสดงความจำนงเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่ พ.ร.บ. นี้ใช้บังคับ มาตรา ๖๗ ให้ระบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเป็นเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปจนกว่า คณะกรรมการนโยบาย ตาม พ.ร.บ. นี้ มีมติยกเลิกหรือกำหนดเป็นอย่างอื่น มาตรา ๖๙ เลขาธิการ ตามคำสั่ง คสช. ๒/๖๐ ทำหน้าที่เลขาธิการตาม พ.ร.บ. นี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีเลขาธิการใหม่ ซึ่งจะต้องแต่งตั้งภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ พระราชบัญญัตินี้มีผลบังคับใช้ มาตรา ๗๐ ให้โอน บรรดาหน้าที่และอำนาจ กิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ ความรับผิดชอบทั้งงบประมาณของ สกรศ. ที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่ พ.ร.บ. นี้ใช้บังคับไปเป็นของสำนักงานตามพระราชบัญญัตินี้ทันที

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการดำเนินงานในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกในปัจจุบัน ถือว่ามีความชัดเจนเกี่ยวกับขีดความสามารถในการรองรับการลงทุนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต^{๑๗}

^{๑๗} สรุปพระราชบัญญัติเขตพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑ (Eastern Economic Corridor Act: EEC Act). (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.slideshare.net/boinyc/2561-eastern-economic-corridor-act-eec-act.๒๕๖๑>.

พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน (ฉบับ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๐

พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน (ฉบับ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้ถูกประกาศในราชกิจจานุเบกษา และมีผลบังคับใช้ เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๐ เพื่อดึงดูดการลงทุนที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นสูง การวิจัยและพัฒนาที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้สูงสุด ๙-๑๓ ปี ซึ่งสาระสำคัญของพระราชบัญญัตินี้ คือ เพื่อเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย และจูงใจผู้ประกอบการให้เข้ามาลงทุน โดยมีการแก้ไขสิทธิประโยชน์ทางด้านภาษี สรุปได้ ดังนี้

๑) กิจการที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นสูง การวิจัย และพัฒนา จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล สำหรับกำไรสุทธิ (Investment Tax Allowance: ITA) ที่ได้จากการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริม โดยมีกำหนดไม่เกิน ๑๓ ปี นับแต่วันที่เริ่มมีรายได้จากการประกอบกิจการนั้น จากเดิมที่ได้รับการยกเว้นสูงสุดไม่เกิน ๘ ปี และรายได้ที่ต้องนำมาคำนวณกำไรสุทธิที่ได้จากการประกอบกิจการ ให้รวมถึงรายได้จากการจำหน่ายผลพลอยได้ และรายได้จากการจำหน่ายสินค้าสำเร็จรูปด้วย หากกิจการดังกล่าวขาดทุนระหว่างระยะเวลาที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล อาจได้รับอนุญาตให้นำผลขาดทุนประจำปีที่เกิดขึ้นในระหว่างนั้น มาหักออกจากกำไรสุทธิที่เกิดขึ้นในภายหลังระยะเวลาที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยมีกำหนดเวลาไม่เกิน ๕ ปี นับแต่วันพ้นกำหนดเวลานั้น โดยสามารถเลือกหักจากกำไรสุทธิของปีใดปีหนึ่งหรือหลายปีก็ได้

๒) สำหรับผู้ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนที่ไม่ได้รับยกเว้น หรือลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกิจการที่ได้รับการส่งเสริม อาจได้รับอนุญาตให้หักเงินที่ใช้ไปในการลงทุนในการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมจากกำไรสุทธิ รวมทั้งสิ้นไม่เกินร้อยละ ๗๐ ของเงินที่ลงทุนในกิจการนั้น โดยจะเลือกหักจากกำไรสุทธิของปีใดปีหนึ่ง หรือหลายปีก็ได้ภายใน ๑๐ ปี นับแต่วันที่มีรายได้จากการประกอบกิจการ นอกเหนือจากการหักค่าเสื่อมราคาตามปกติ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ BOI นำเข้ามาใช้ครั้งแรกในการให้การส่งเสริม

๓) การคำนวณกำไรสุทธิและขาดทุนสุทธิของผู้ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้นิติบุคคล ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ นี้ให้เป็นไปตามประมวลรัษฎากร

๔) เงินปันผลที่จ่ายจากกิจการที่ได้รับการส่งเสริมลงทุนซึ่งได้รับยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ให้รวมถึงกรณีที่เงินปันผลนั้นได้จ่ายภายใน ๖ เดือน นับแต่วันพ้นระยะเวลาที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลด้วย

๕) ยกเลิกการอนุญาตให้หักเงินได้พึงประเมินในการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นจำนวนเท่ากับร้อยละ ๕ ของรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากปีก่อนจากการส่งออก ซึ่งผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการส่งเสริมผลิตหรือประกอบโดยไม่รวมค่าประกันภัยและค่าขนส่งนอกประเทศ

๖) ยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับของผู้ที่ได้รับการส่งเสริมนำเข้ามาเพื่อใช้ในการวิจัยและพัฒนา รวมทั้งการทดสอบที่เกี่ยวข้อง

๗) ยกเลิกเงื่อนไขบางอย่างโดยไม่ต้องระบุในบัตรส่งเสริม ได้แก่ ปริมาณวัตถุดิบภายใน ประเทศที่จะต้องใช้และการส่งออกซึ่งผลิตภัณฑ์ หรือผลิตภัณฑ์ที่ผลิต หรือประกอบ^{๑๘}

พระราชบัญญัติกองทุนเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันสำหรับ ๑๐ อุตสาหกรรม เป้าหมาย พ.ศ. ๒๕๖๐

พระราชบัญญัติการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสำหรับ อุตสาหกรรมเป้าหมาย พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้ถูกประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับฎีกา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๙ ก เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ เพื่อใช้เป็นกลไก หรือเครื่องมือในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศไทย โดยถือเป็นการเพิ่มแรงจูงใจ หรือเครื่องมือในการชักจูงนักการลงทุน เพื่อให้ประเทศไทยสามารถแข่งขันกับประเทศคู่แข่ง และช่วยดึงให้กิจการในอุตสาหกรรมเป้าหมายที่สำคัญมาลงทุนในพื้นที่ที่กำหนดไว้ โดยมุ่งเน้นไปที่อุตสาหกรรมที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพของประเทศ

พระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้ ถือเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคอุตสาหกรรมของไทย โดยมีการสนับสนุนเงินกองทุนให้ผู้ประกอบการในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย เพื่อใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม หรือใช้ในการพัฒนาบุคลากรเฉพาะในอุตสาหกรรมเป้าหมาย ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะส่งผลก่อให้เกิดการยกระดับศักยภาพอุตสาหกรรมของไทย โดยเฉพาะกลุ่ม First S-Curve และ New S-Curve ให้ก้าวไปสู่ยุค Industry ๔.๐ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ^{๑๙}

^{๑๘} Deloitte Legal-Representing tomorrow, เรื่อง “พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๐”. ฉบับเดือนมีนาคม ๒๕๖๐. วารสาร Deloitte Legal. หน้า ๑-๒. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www๒.deloitte.com/content /dam/Deloitte/th/Documents /legal/th-legal-newsletter-th-๒๕๐๓๑๗.pdf>, ๒๕๖๐.

^{๑๙} ธนพรรณ ไททยะเสวี. เรื่อง “กองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย.. กลไกการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการยุค ๔.๐”. บทความทางวิชาการ. สำนักนโยบายอุตสาหกรรมมหภาค สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม. ๒๕๖๐. หน้า ๑. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : http://www.oie.go.th /sites/default/files/attachments/ article/competitiveness_ industry_๔_๐.pdf, ๒๕๖๐.

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ สำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย พ.ศ. ๒๕๖๐ มีรายละเอียด ดังนี้

๑) กำหนดให้มี “คณะกรรมการนโยบายเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย” โดยมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย แผน และยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย เพื่อให้เป็นไปตามกรอบวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดมีการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้เงินสนับสนุนแก่กิจการที่ได้รับการอนุมัติและสิทธิประโยชน์อื่นๆ และกำหนดนโยบาย และแนวทางในการสรรหาและเจรจา เป็นต้น โดยให้คณะกรรมการนโยบายฯ มีอำนาจแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการสรรหาและเจรจา และคณะอนุกรรมการอื่นตามที่เห็นสมควร เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการนโยบายมอบหมาย

๒) กำหนดให้จัดตั้ง “กองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการลงทุนของกิจการในอุตสาหกรรมเป้าหมาย ๑๐ ประเภท ประกอบด้วย อุตสาหกรรมที่ต่อยอดอุตสาหกรรมเดิม ๕ อุตสาหกรรม และอุตสาหกรรมใหม่อีก ๕ อุตสาหกรรม

๓) กำหนดให้กองทุน ประกอบด้วย เงินประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้ เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้จากงบประมาณรายจ่ายประจำปี เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้แก่กองทุน เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุน หรือที่กองทุนได้รับตามกฎหมายและดอกผล หรือผลประโยชน์ใดๆ ที่เกิดจากเงิน หรือทรัพย์สินของกองทุน

๔) กำหนดให้เงินอุดหนุนสำหรับการดำเนินการในอุตสาหกรรมเป้าหมายที่เป็นค่าใช้จ่ายในการลงทุน ค่าใช้จ่ายในการศึกษาวิจัย พัฒนา และคิดค้นนวัตกรรม และค่าใช้จ่ายในการพัฒนาบุคลากรเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเป้าหมาย รวมถึงค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายตามที่คณะกรรมการนโยบายฯ กำหนด รวมทั้งดอกเบี้ยสำหรับเงินกู้ของสถาบันการเงิน

๕) กำหนดให้ทุกสิ้นปีงบประมาณ หากกองทุนมีเงินสะสมที่ปลอดภาระผูกพันคงเหลือในกองทุนเกิน ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท ให้นำส่วนที่เกิน ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท ส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ในกรณีกองทุนมีจำนวนเงินไม่ถึง ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท ให้รัฐบาลจัดสรรเงินอุดหนุนจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้ครบตามจำนวนดังกล่าว

๖) กำหนดให้มี “คณะกรรมการบริหารกองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย” มีอำนาจหน้าที่อนุมัติการจ่ายเงินให้แก่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด ดำเนินการตรวจสอบผลการดำเนินงานของกิจการที่ได้รับอนุมัติให้ได้รับเงินสนับสนุนจากคณะกรรมการบริหาร และประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน เป็นต้น

๗) กำหนดให้การนำเงินกองทุนไปลงทุนหรือหาประโยชน์ให้ฝากกับสถาบันการเงินที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น ลงทุนในพันธบัตรรัฐบาลหรือตราสารหนี้ที่รัฐบาลค้ำประกันเงินต้น และดอกเบี้ย หรือลงทุนในหลักทรัพย์อื่นที่มีความมั่นคงสูง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

๘) กำหนดให้อุตสาหกรรมจัดให้มีระบบการตรวจสอบภายใน เพื่อตรวจสอบการดำเนินงานต่างๆ ของกองทุน

๙) กำหนดให้ในกรณีที่การดำเนินกิจการของกองทุนไม่มีความจำเป็นอีกต่อไปนั้น ให้รัฐมนตรีเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้มีการยุบเลิกกองทุน

หลักการพิจารณาคัดเลือกอุตสาหกรรมเป้าหมาย ๑๐ กลุ่ม โดยมุ่งเน้นอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพเป็นปัจจัยขับเคลื่อนเศรษฐกิจ (New Growth Engine) ของประเทศ โดยจัดแบ่งเป็น ๒ กลุ่ม ประกอบด้วย

กลุ่มแรก การต่อยอด ๕ อุตสาหกรรมเดิมที่มีความพร้อมอยู่แล้ว ได้แก่

๑) อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ (Next-generation Automotive)

๒) อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ (Smart Electronics)

๓) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Affluent, Medical and Wellness Tourism)

๔) การเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ (Agriculture and Biotechnology)

๕) อุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร (Food for the Future)

โดยกลุ่มนี้มีสาระสำคัญในการ “ต่อยอด” อุตสาหกรรมเดิม กล่าวคือ เน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ๆ เน้นการยกระดับคุณภาพสินค้า-บริการ และชื่อเสียงแบรนด์ใหม่ให้ไปสู่ระดับโลกเทียบเท่ากลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว

กลุ่มที่สอง การเติม ๕ อุตสาหกรรมอนาคต ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมใหม่ที่ประเทศไทย มีศักยภาพในการแข่งขัน และมีผู้สนใจลงทุน ได้แก่

๑) อุตสาหกรรมหุ่นยนต์เพื่อการอุตสาหกรรม (Robotics) ความเหมาะสมเนื่องจาก เพราะโลกมีความต้องการสูง เชื่อว่าจะใหญ่กว่าอุตสาหกรรมรถยนต์ในอนาคต ความต้องการภายใน ประเทศไทยต้องการใช้การเพิ่มประสิทธิภาพของอุตสาหกรรมการผลิตต่างๆ ความพร้อมที่มีอยู่ คือ ประเทศไทยมีฐานอุตสาหกรรมชิ้นส่วนและไฟฟ้าดีมาก

๒) อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ (Aviation and Logistics) ทั้งนี้เพราะจำนวน เครื่องบินที่มากขึ้นต้องการซ่อมแซม และมีການขนส่งทางอากาศมากขึ้น ประเทศไทยมีพื้นที่กว้างขวาง มีสนามบินอยู่ตะเภา และสนามบินอื่นๆ ที่จะนำมาใช้ประโยชน์ในการสร้างอุตสาหกรรมการบินได้

๓) อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ (Biofuels and Biochemical) แม้ว่าราคาน้ำมันเชื้อเพลิงลดลง แต่เป็นเชื้อเพลิงฟอสซิล เชื้อเพลิงสิ้นเปลืองที่ใช้ไปเท่าไรก็น้อย ลงเท่านั้น โลกยังมีความต้องการพลังงานที่ยั่งยืน อีกทั้งกำลังก่อเกิดมาตรฐานด้านชีวภาพเข้ากับการค้าที่สำคัญ คือ กำหนดเงื่อนไขให้อุตสาหกรรมผลิตต้องใช้เคมีชีวภาพ เช่น ไบโอบลาสติก ในการหีบห่อ ก็อาจจะส่งออกไปได้ และมาตรฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ความพร้อมภายในประเทศ คือ ประเทศไทยมีฐานการเกษตรใหญ่ที่สุดในอาเซียน ควรช่วงชิงโอกาสลงทุนก่อนประเทศอื่น ในภูมิภาคนี้

๔) อุตสาหกรรมดิจิทัล (Digital) ปัจจุบันและแนวโน้มมีความต้องการสูงมาก และเป็นมาตรฐานใหม่ในการดำรงชีพ โดยเฉพาะอีคอมเมิร์ซ ขณะที่ภาคเอกชนไทยก็พร้อม ต่างชาติก็พร้อมจะมาลงทุนต่อยอดเทคโนโลยี ส่วนอุปสรรคสำคัญอยู่ที่ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งของรัฐบาลและกลไกรัฐ เพราะอุตสาหกรรมมีส่วนสัมพันธ์กับสิทธิเสรีภาพอย่างมาก หากไม่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มั่นคงยืนยาวแล้วอุตสาหกรรมดิจิทัลคงจะมีอุปสรรคมากขึ้น

๕) อุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร (Medical Hub) สถานการณ์ปัจจุบัน ประเทศไทยเป็นศูนย์บริการรักษาพยาบาลในเอเชียอยู่แล้ว ทั้งนี้การรักษาพยาบาล เรามีหมอยาพยาบาล ที่เก่งมาก ทำได้ดีเป็นที่รู้จักทั่วโลก แต่เมื่อพิจารณาจากห่วงโซ่มูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรม การแพทย์โดยภาพรวมแล้วประเทศไทยขาดอุตสาหกรรมต้นน้ำ นั่นคือในเรื่องการผลิตยา อุปกรณ์ การแพทย์ ตรงนี้ต้องพิจารณาว่าควรพัฒนาส่งเสริมอย่างไร อีกด้านหนึ่ง คือ เชื่อมโยงอุตสาหกรรม

บริการการแพทย์เข้ากับอุตสาหกรรมบริการโทรคมนาคม พัฒนาระบบการรักษาพยาบาลระยะไกล รองรับผู้สูงอายุทั้งในประเทศและในเอเชีย ^{๒๐}

จากข้อมูลที่กำลังมาข้างหน้าจะเห็นได้ว่า กองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันฯ ถือกำเนิดขึ้นมาภายใต้พระราชบัญญัติการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ สำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย พ.ศ. ๒๕๖๐ นั้นเอง โดยในหมวดที่ ๔ ได้กำหนดให้จัดตั้ง “กองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมาย อันจะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ซึ่งคำว่า “อุตสาหกรรมเป้าหมาย” หมายถึง อุตสาหกรรมที่สอดคล้องกับศักยภาพของประเทศที่สร้างประโยชน์อย่างสูงต่อเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ และสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยได้อย่างยั่งยืน ซึ่งต้องเป็นอุตสาหกรรมประเภทใหม่ที่ไม่เคยมีการผลิต หรือการให้บริการภายในประเทศมาก่อน หรือเป็นอุตสาหกรรมที่มีการใช้เทคโนโลยีใหม่ หรือใช้ความรู้ในการผลิตขั้นสูง เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาและส่งเสริมนวัตกรรม ซึ่งคณะกรรมการนโยบายเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย ได้ออกประกาศที่ ๑/๒๕๖๐ เรื่อง “หลักเกณฑ์การส่งเสริมการลงทุนภายใต้พระราชบัญญัติการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย พ.ศ. ๒๕๖๐” โดยมีการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์แก่นักลงทุน ซึ่งสิทธิประโยชน์ที่มีภายใต้พระราชบัญญัตินี้ สามารถแบ่งได้เป็น ๓ กลุ่ม คือ

กลุ่มแรก เป็นการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลไม่เกิน ๑๕ ปี ปัจจุบันพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน สามารถให้สิทธิประโยชน์ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลได้สูงสุดไม่เกิน ๘ ปี (และเพิ่มขึ้นเป็น ๑๓ ปี จากการแก้ไขพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน) และสามารถให้สิทธิประโยชน์ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ ๕๐ อีก ๕ ปี ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ จะสามารถให้สิทธิประโยชน์ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลได้สูงสุดถึง ๑๕ ปี อย่างไรก็ตาม จะไม่มีการให้ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลภายใต้พระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งโครงการที่ได้รับการส่งเสริมฯ ภายใต้พระราชบัญญัตินี้แล้ว จะไม่สามารถได้รับสิทธิประโยชน์ภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฉบับอื่นๆ อีก

^{๒๐} CONS magazine. เรื่อง “เพิ่มศักยภาพการแข่งขัน อุปสรรคสำคัญคือการเมือง- การปกครอง สังคมวัฒนธรรมของไทย”. บทความวิชาการ. ฉบับวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๐๑๗. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : http://www.consmag.com/th/articles/เพิ่มศักยภาพการแข่งขัน_อุปสรรคสำคัญคือการเมือง-การปกครอง_สังคมวัฒนธรรมของไทย, ๒๕๖๐.

กลุ่มที่สอง เงินสนับสนุนจากกองทุนขนาด ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการลงทุนการวิจัยและพัฒนาการส่งเสริมนวัตกรรม หรือการพัฒนาบุคลากร เฉพาะด้านของกิจการในอุตสาหกรรมเป้าหมาย ซึ่งไม่ได้หมายความว่ากิจการใดกิจการหนึ่งหรือกิจการไม่กี่รายจะได้รับเงินสนับสนุนเป็นจำนวนมหาศาล สัดส่วนการได้รับเงินสนับสนุนเป็นรายละเอียดยังจะต้องเจรจากันอย่างเหมาะสมและเกิดความคุ้มค่ากับเงินที่สนับสนุนไป โดยมีประโยชน์ของภาคอุตสาหกรรมไทยและประเทศไทยเป็นหลัก

กลุ่มที่สาม สิทธิประโยชน์อื่นๆ ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ ไม่รวมสิทธิประโยชน์ด้านภาษีเงินได้นิติบุคคล เช่น สิทธิประโยชน์ในการยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ การอนุญาตให้นำผู้เชี่ยวชาญและช่างฝีมือจากต่างชาติเข้ามาทำงานในประเทศไทย พร้อมการให้บริการขอวีซ่าและ Work Permit เป็นต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้กระบวนการส่งเสริมสามารถกระทำได้เบ็ดเสร็จ ภายในคณะกรรมการเพียงชุดเดียว เพื่อลดขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินการ รวมถึงเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับนักลงทุน อย่างไรก็ตาม การให้สิทธิประโยชน์อื่นๆ ที่ได้ดั่งนั้น จะไม่รวมสิทธิประโยชน์ด้านภาษีเงินได้นิติบุคคลภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนเพราะต้องการลดความซ้ำซ้อนของการให้สิทธิประโยชน์ระหว่างพระราชบัญญัติการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย พ.ศ. ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน^{๒๑}

ทั้งนี้ กองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย ภายใต้พระราชบัญญัติการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย พ.ศ. ๒๕๖๐ จะเป็นการเพิ่มเครื่องมือชักจูงการลงทุนเพื่อให้ประเทศไทยสามารถแข่งขันกับประเทศ คู่แข่งในการดึงให้กิจการในอุตสาหกรรมเป้าหมายที่สำคัญ (Investment-led growth) มาลงทุน โดยมุ่งเน้นอุตสาหกรรมที่สอดคล้องกับศักยภาพของประเทศ สร้างประโยชน์อย่างสูงต่อเศรษฐกิจและสังคม และสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยได้อย่างยั่งยืน

^{๒๑} ธนพรรณ ไทหะเสวี, เรื่อง “กองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย.. กลไกการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการยุค ๔.๐”. บทความทางวิชาการ. สำนักนโยบายอุตสาหกรรมมหภาค สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม. ๒๕๖๐. หน้า ๑-๕. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : [http://www.oie.go.th/sites/default/files/ attachments/article/competitiveness_industry_๔_๐.pdf](http://www.oie.go.th/sites/default/files/attachments/article/competitiveness_industry_๔_๐.pdf), ๒๕๖๐.

พระราชบัญญัติฉบับอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

พระราชกฤษฎีกาฯ ฉบับที่ ๒๓๐

มาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมการประกอบกิจการในรูปของบริษัท พระราชกฤษฎีกาฯ ฉบับที่ ๒๓๐ ได้ประกาศออกมาเพื่อส่งเสริมให้บุคคลธรรมดาที่ประกอบธุรกิจในรูปแบบของนิติบุคคล ยกเว้นภาษีเงินได้ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะและอากรแสตมป์ ให้แก่บุคคลธรรมดาสำหรับการโอนกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์และทรัพย์สิน ขายสินค้า กระทำตราสารให้แก่บริษัทที่จดทะเบียนจัดตั้งใหม่ระหว่างวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๙-๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ โดยได้รับค่าตอบแทนเป็นหุ้นสามัญของบริษัทนั้น

การให้บริษัทที่จดทะเบียนจัดตั้งใหม่ที่มีทุนไม่เกิน ๕ ล้านบาทและมีรายได้จากการขายสินค้าและการให้บริการไม่เกิน ๓๐ ล้านบาท สามารถนำรายจ่ายจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท ค่าทำบัญชีและค่าสอบบัญชีมาหักเป็นรายจ่ายได้ ๒ เท่าเป็นเวลา ๕ รอบระยะเวลาบัญชี

ส่วนประกาศกระทรวงมหาดไทย ซึ่งมีการลดค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมสำหรับการโอนอสังหาริมทรัพย์และห้องชุดของผู้ถือหุ้นเพื่อชำระค่าหุ้นให้แก่บริษัทที่จัดตั้งขึ้นใหม่ ตั้งแต่วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๙-๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ จากร้อยละ ๒ ของราคาประเมิน ทุนทรัพย์ เป็นร้อยละ ๐.๐๑

มาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนธุรกิจ SME

พระราชกฤษฎีกาฯ ฉบับที่ ๒๓๖ ได้ประกาศออกมาเพื่อสนับสนุนธุรกิจ SME โดยยกเว้นภาษี กล่าวคือ ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา ๑๐ รอบระยะเวลาบัญชีให้แก่บริษัทที่ประกอบกิจการเงินร่วมลงทุนสำหรับเงินปันผลที่ได้รับจากธุรกิจ SME ซึ่งประกอบอุตสาหกรรมเป้าหมาย รวมทั้งยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรจากการโอนหุ้นในธุรกิจ SME ดังกล่าวด้วย ทั้งนี้บริษัทต้องมีทุนชำระแล้วไม่ต่ำกว่า ๒๐ ล้านบาท และจดทะเบียนกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับเงินปันผลที่ได้รับจากบริษัทที่ประกอบกิจการเงินร่วมลงทุนและทรัสต์เพื่อกิจการเงินร่วมลงทุนซึ่งลงทุนใน SME ซึ่งประกอบอุตสาหกรรมเป้าหมาย รวมทั้งกำไรจากการโอนหุ้นในบริษัทและโอนหน่วยทรัสต์ในทรัสต์ดังกล่าว

พระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ ๖๓๗ ได้ประกาศออกมาเพื่อสนับสนุนธุรกิจ SME โดยยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา ๕ รอบระยะเวลาบัญชีนับแต่ได้รับอนุมัติให้แก่บริษัทที่ประกอบกิจการในอุตสาหกรรมเป้าหมาย ตามหลักเกณฑ์ กล่าวคือ บริษัทจัดตั้งระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๐-๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ และมีทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน ๕ ล้านบาท และมีรายได้จากการขายสินค้าและการให้บริการในรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน ๓๐ ล้านบาท อีกทั้ง มีรายได้จากการขายสินค้า/ให้บริการของอุตสาหกรรมเป้าหมายตามหลักเกณฑ์ที่ สวทช. กำหนด โดยอุตสาหกรรมเป้าหมายได้แก่ อุตสาหกรรมอาหารและการเกษตร ประหยัดพลังงาน พลังงานทดแทน เทคโนโลยีชีวภาพ การแพทย์และสาธารณสุข ท่องเที่ยวและบริการ วัสดุก้าวหน้า สิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม เครื่องประดับ ยานยนต์และชิ้นส่วน อิเล็กทรอนิกส์และซอฟต์แวร์ วิจัยและนวัตกรรม

พระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ ๖๓๑ ได้ประกาศออกมาเพื่อสนับสนุนธุรกิจ SME โดยยกเว้นภาษี กล่าวคือ ให้บริษัทที่ไม่ใช่ SME (ที่มีสินทรัพย์ถาวรเกิน ๒๐๐ ล้านบาท และจ้างแรงงานเกิน ๒๐๐ คน) สามารถนำค่าใช้จ่ายในโครงการส่งเสริมการดำเนินธุรกิจเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของบริษัทที่เป็น SME (ที่มีสินทรัพย์ถาวรไม่เกิน ๒๐๐ ล้านบาท และจ้างแรงงานไม่เกิน ๒๐๐ คน) มาหักรายจ่ายได้สองเท่า เป็นเวลา ๓ รอบระยะเวลาบัญชีสำหรับรอบระยะเวลาบัญชี ๒๕๕๙-๒๕๖๑ สำหรับรายจ่าย กล่าวคือ ค่าธรรมเนียมค้ำประกันสินเชื่อให้แก่บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมซึ่งบริษัท SME มีหน้าที่ต้องจ่าย และเป็นรายจ่ายเพื่อส่งเสริมการดำเนินกิจการที่สภาอุตสาหกรรม หรือสภาหอการค้าไทยได้ให้การรับรอง ได้แก่ การถ่ายทอดความรู้ด้านการบริหาร การตลาด การบัญชี การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรม การเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต และการส่งเสริมการตลาดการหักรายจ่ายดังกล่าวเมื่อรวมกับรายจ่ายเงินบริจาคอื่นแล้วไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของกำไรสุทธิก่อนหักรายจ่ายเพื่อการกุศลสาธารณะ

มาตรการภาษีเพื่อพัฒนาท้องถิ่น

พระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ ๖๓๒ ได้ประกาศออกมาเพื่อส่งเสริมการพัฒนาท้องถิ่น โดยให้บริษัทหักรายจ่ายได้สองเท่าเป็นระยะเวลา ๓ รอบระยะเวลาบัญชี สำหรับรอบระยะเวลาบัญชี ๒๕๕๙-๒๕๖๑ แต่เมื่อรวมกับเงินบริจาคอื่นแล้วต้องไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของกำไรสุทธิก่อนหักรายจ่ายการกุศลสาธารณะ โดยต้องเป็นรายจ่ายที่จ่ายไปในโครงการท้องถิ่นสำหรับการลงทุน

ในโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวในชนบท ได้แก่ ระบบไฟฟ้า น้ำประปา ถนนหรือทางพิเศษ ระบบโทรคมนาคม พลังงานทางเลือก การบริหารจัดการน้ำ การป้องกันภัยธรรมชาติ และพัฒนาปรับปรุงอุทยานแห่งชาติ โบราณสถาน แหล่งท่องเที่ยว

การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ และอากรแสตมป์ สำหรับการโอนทรัพย์สิน การขายสินค้าโดยไม่มีค่าตอบแทน กระทำตราสาร อันเนื่องมาจากการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวในชนบท ซึ่งโอนให้แก่ส่วนราชการ องค์การปกครองท้องถิ่น โดยผู้โอนต้องไม่นำต้นทุนทรัพย์สินหรือสินค้านำมาหักเป็นค่าใช้จ่ายในการคำนวณภาษีเงินได้ สำหรับการโอนกรรมสิทธิ์ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๙-๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑

มาตรการภาษีสำหรับการแปลงสภาพกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์

พระราชกฤษฎีกาฯ ฉบับที่ ๖๓๕ ได้ประกาศออกมาเพื่อส่งเสริมการแปลงสภาพกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์เป็นกองทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ สำหรับการแปลงสภาพระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๐-๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ ได้แก่ การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และภาษีเงินได้นิติบุคคล ให้แก่ผู้ถือหน่วยลงทุนในกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์สำหรับเงินได้ที่เกิดจากการแปลงหน่วยลงทุนในกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์เป็นใบทรัสต์ในกองทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ และการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ และอากรแสตมป์ ให้แก่กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์สำหรับการแปลงสภาพเป็นกองทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์

ขยายเวลามาตรการภาษีเพื่อการลงทุนในทรัพย์สิน

ตามที่รัฐบาลได้มีนโยบายส่งเสริมให้ธุรกิจลงทุนในทรัพย์สินโดยให้หักจ่ายได้อีกหนึ่งเท่านอกจากการหักค่าเสื่อมราคาตามปกติ ซึ่งมาตรการดังกล่าวได้สิ้นสุดในปี ๒๕๕๙ คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ขยายเวลาการส่งเสริมการลงทุนดังกล่าวออกไปโดยให้บริษัทหักจ่ายเพื่อการลงทุนในทรัพย์สินในการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลได้เพิ่มอีก ๐.๕ เท่าของรายจ่ายที่จ่ายจริง นอกเหนือจากการค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินตามปกติ ทั้งนี้ ต้องจ่ายเงินเพื่อซื้อทรัพย์สิน ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด

การบริจาคเงินเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย

พระราชกฤษฎีกาฯ ฉบับที่ ๖๓๘ ได้ประกาศออกมาเพื่อสนับสนุนการบริจาคเงินเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยที่เกิดขึ้นในประเทศไทย สำหรับการบริจาคระหว่างวันที่ ๑ มกราคม

๒๕๖๐-๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ กล่าวคือ การเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ให้หักรายจ่ายเงินบริจาค ได้ ๑.๕ เท่า แต่เมื่อรวมเงินบริจาคอื่นต้องไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของเงินได้สุทธิ และ การเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ให้หักรายจ่ายสำหรับการบริจาคที่เป็นเงินหรือทรัพย์สินได้ ๑.๕ เท่าของการบริจาค แต่เมื่อรวมรายจ่ายบริจาคเพื่อการกุศลสาธารณะและสาธารณประโยชน์อื่นต้องไม่เกินร้อยละ ๒ ของกำไรสุทธิ ทั้งนี้ ต้องเป็นการบริจาคให้แก่ส่วนราชการ องค์การสถานสาธารณกุศล หรือเป็นรายจ่ายการกุศลและสาธารณประโยชน์ตามมาตรา ๖๕ ตี (๓) หรือบริจาคให้ตัวแทนรับบริจาคตามหลักเกณฑ์ตามพระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ ๕๒๗

อนุสัญญาภาษีซ้อนฯ แก้ไขใหม่ เริ่มใช้ปี ๒๕๖๐

อนุสัญญาภาษีเพื่อการเว้นการเก็บภาษีซ้อนระหว่างประเทศไทยกับประเทศสิงคโปร์ ที่แก้ไขใหม่เริ่มมีผลใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๐ แทนที่อนุสัญญาเดิมที่เข้ามาตั้งแต่ปี ๒๕๑๙ โดยมีสาระสำคัญที่แก้ไข กล่าวคือ การนับระยะเวลาสถานประกอบการถาวรประเภทที่ตั้งอาคารหรือการก่อสร้างขยายจาก ๖ เดือน เป็น ๑๒ เดือน การกำหนดสถานประกอบการถาวรประเภทการให้บริการในระยะเวลา ๑๘๓ วันในรอบระยะเวลา ๑๒ เดือน การแก้ไขอัตราภาษีสำหรับดอกเบี้ย กรณีสินเชื่อการขายจากร้อยละ ๒๕ เป็นร้อยละ ๑๐ การแก้ไขอัตราการจัดเก็บภาษีสำหรับค่าสิทธิจากร้อยละ ๑๕ เป็นอัตราร้อยละ ๕ ร้อยละ ๘ และร้อยละ ๑๐ ตามค่าสิทธิแต่ละประเภท ส่วนกำไรจากการขายทรัพย์สินให้รวมถึงกรณีการขายหุ้นในบริษัทที่ประกอบธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ แต่ไม่รวมถึงหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ การเก็บภาษีเงินได้ของนักแสดงสาธารณะ ให้รวมถึงเงินได้ของบุคคลอื่นซึ่งเกิดจากกิจกรรมของนักแสดงสาธารณะ การเพิ่มคำนิยามของกิจการขนส่งระหว่างประเทศให้รวมถึงการเช่าเรือและตู้คอนเทนเนอร์ นอกจากนี้ ยังมีอนุสัญญาภาษีเพื่อการเว้นการเก็บภาษีซ้อนระหว่างประเทศไทยกับประเทศอินเดียที่แก้ไขใหม่ซึ่งเริ่มมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๐ เช่นกัน

การออกไปกำกับภาษีสำหรับการขายสินค้าหรือให้บริการหลายครั้งในหนึ่งวัน

คำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.๑๕๕/๒๕๖๐ ได้ออกมาเพื่อผ่อนผันการออกไปกำกับภาษีซึ่งตามกฎหมายจะต้องจัดทำทุกครั้งที่มีความรับผิดที่ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น โดยให้ผู้ประกอบการสามารถจัดทำใบกำกับภาษีรวมเพียงครั้งเดียวกรณีการขายสินค้า/ให้บริการ

สำหรับการขายสินค้า/ให้บริการชนิดและประเภทเดียวกันให้แก่ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการรายใด เป็นจำนวนหลายครั้งในหนึ่งวันทำการ ^{๒๒}

๒.๓ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

เมื่อกล่าวถึงคำว่า การบริหาร ส่วนใหญ่มักจะนึกถึงการบริหารราชการ ซึ่งคำศัพท์ที่ใช้มี ๒ คำ คือคำว่า “การบริหาร” (Administration) ที่นิยมใช้กับการบริหารราชการหรือการจัดการเกี่ยวกับนโยบาย ส่วนอีกคำหนึ่ง คือคำว่า “การจัดการ” (Management) นิยมใช้กับการบริหารธุรกิจเอกชน หรือการดำเนินการตามนโยบายที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตามคำว่า การบริหาร กับคำว่า การจัดการ ใช้แทนกันได้ และมีความหมายเหมือนกัน ^{๒๓} ซึ่งในเอกสารฉบับนี้จะใช้สองคำนี้ตามความเหมาะสม โดยแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการมีองค์ประกอบที่สำคัญดังต่อไปนี้

๒.๓.๑ ความหมายของการจัดการ

Hellrigal, Slocum, & Jackson ^{๒๔} การจัดการ คือ งานและกิจกรรม ซึ่งรวมถึงการ กำกับองค์กรหรือหน่วยงานขององค์กรโดยใช้กระบวนการทางการจัดการ และคือการวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การชี้นำ (Leading) และการควบคุม (Controlling)

Wehrich & Koonz ^{๒๕} การจัดการ คือ กระบวนการของการออกแบบและการรักษา สภาพแวดล้อมทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสรุป คือ (๑) ผู้บริหารจะต้องดำเนินการตามหน้าที่ทางการจัดการ ๕ ประการ คือ การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การชี้นำ (Leading) และการควบคุม (Controlling) (๒) การจัดการสามารถประยุกต์ใช้ได้กับองค์กรทุกประเภท (๓) การจัดการสามารถประยุกต์ใช้ได้กับผู้บริหารทุกคน (๔) การจัดการเกี่ยวข้องกับการผลิตผล โดยนัยของ ประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ

^{๒๒} สำนักกฎหมายธรรมนิติ. เรื่อง “จดหมายข่าวบริการด้านภาษีและกฎหมาย”. เอกสารวิชาการดีลอยท์. ธรรมนิติ. จดหมายข่าวบริการด้านภาษีและกฎหมาย มีนาคม ๒๕๖๐. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.dlo.co.th/newsletter>, ๒๕๖๐.

^{๒๔} สมคิด บางโม. องค์กรและการจัดการ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์ฯ, ๒๕๔๖, หน้า ๖๐.

Hellriegel, D., Slocum, J. W., & Jackson, S. E. (2005). Management: A competency-based approach. 10th Ed., Mason, OH: Thomson/South-Western, p.7.

^{๒๕} Wehrich, H., & Koontz, H. (2005). Management: A global perspective. 11th Ed., New York: McGraw-Hill. p. 4.

สมภพ ระวังบุคข์^{๒๖} การจัดการ คือ การติดตามการดำเนินการตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล โดยองค์การหรือบุคคลที่ร่วมงานกันเพื่อบรรลุเป้าหมาย โดยผู้จัดการมีบทบาทต่อความสำเร็จขององค์การ ซึ่งการเป็นผู้บริหารที่ได้รับการยอมรับนั้น ไม่ได้มาจากพรสวรรค์เพียงอย่างเดียวแต่สามารถฝึกฝนกันได้ เพราะการบริหารจัดการ คือ การให้คนทำงานให้สำเร็จตามที่กำหนด

รังสรรค์ ประเสริฐศรี^{๒๗} กล่าวว่า การจัดการ (Management) คือ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำทรัพยากรการบริหารมาใช้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organization) การนำ (Leading) และการควบคุม (Controlling)

พัชสิรี ชมพุกำ^{๒๘} การจัดการ คือ การดำเนินการในการวางแผน ตัดสินใจ การจัดองค์การ การนำและการควบคุมทรัพยากรพื้นฐานขององค์การ อันได้แก่ ทรัพยากร การเงิน สินทรัพย์ ถาวร ข้อมูลและทรัพยากรมนุษย์ เพื่อช่วยให้องค์การบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ดังนั้น การจัดการจึงประกอบด้วยหน้าที่ทางการจัดการ ๔ อย่าง ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การนำ (Leading) และการควบคุม (Control)

สรุปได้ว่า การจัดการ คือ กระบวนการที่จะทำให้องค์การบรรลุตามเป้าหมายขององค์การ โดยนำทรัพยากรการบริหารมาใช้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามขั้นตอนการบริหาร คือ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การนำ (Leading) และการควบคุม (Control)

๒.๓.๒ ความสำคัญของการจัดการ

การจัดการเป็นงานที่ต้องอาศัยปัจจัยต่างๆ ในการดำเนินการ โดยเฉพาะวิธีการปฏิบัติด้านการจัดการนั้นเป็นเรื่องที่มีความยุ่งยากและซับซ้อน จำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์คอยดูแลเอาใจใส่ และใช้ความพยายามสนับสนุนกลุ่มบุคคลในองค์การ เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ตามระเบียบแบบแผนที่วางไว้ เพื่อให้เกิดผลดีทางการจัดการ^{๒๙} ดังนี้

๑) ทำให้เกิดประสิทธิภาพทางการบริหาร โดยทั่วไปจะเห็นว่าการดำเนินงานขององค์การจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด องค์การจำเป็นต้องมีกระบวนการปฏิบัติงาน

^{๒๖} สมภพ ระวังบุคข์. *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพฯ: เกศินี, ๒๕๕๔, หน้า ๒.

^{๒๗} รังสรรค์ ประเสริฐศรี. *การจัดการสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร, ๒๕๔๙, หน้า ๑๓.

^{๒๘} พัชสิรี ชมพุกำ. *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพฯ: แมคกรอ-ฮิล, ๒๕๕๒, หน้า ๕.

^{๒๙} วิลาวรรณ รัตพิศาล. *หลักการจัดการ (พิมพ์ครั้งที่ ๑)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์วิจิตรחדถกร, ๒๕๕๐,

ที่ดีทั้งเรื่องการวางแผน การจัดองค์การ การจัดคนเข้าทำงาน การขึ้นนำและการควบคุม คือต้องทำให้ งานต่างๆ ดำเนินไปตามเป้าหมายที่วางไว้ และได้รับผลประโยชน์ตอบแทนอย่างคุ้มค่า โดยใช้ ทรัพยากรน้อยที่สุด

๒) ทำให้เกิดประโยชน์ในด้านเวลา หมายถึง การดำเนินงานขององค์การที่มี การวางแผนไว้ชัดเจน จะทำให้งานต่างๆ ขององค์การดำเนินไปอย่างรวดเร็ว ราบรื่น รวดเร็ว สำเร็จ ตามระยะเวลาและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

๓) เป็นวิถีทางการปฏิบัติงานอย่างหนึ่ง หมายถึง การจัดการเปรียบเสมือนเครื่องมือ ที่จะช่วยเสริมบุคลากรในองค์การให้เห็นความสำคัญต่องาน มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน โดยจะต้องให้ทุกคนได้รับทราบถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างชัดเจน สามารถปฏิบัติงานได้ด้วยความมั่นใจ และเกิดข้อผิดพลาดน้อยที่สุด

๔) ช่วยลดต้นทุนในการดำเนินงาน หมายถึง ในกรณีที่ต้องมีการมีผู้บริหารและ กระบวนการจัดการที่ดีแล้ว ย่อมจะช่วยลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานได้ โดยเฉพาะในเรื่องปัจจัย ที่เกี่ยวกับการบริหารงาน เช่น คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ เวลา เป็นต้น

๕) ทำให้เกิดคุณค่าทางสังคม องค์การธุรกิจที่ได้พยายามบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ จนเป็นที่รู้จักและยอมรับโดยทั่วไป ย่อมสนองความต้องการของสังคมในด้านผลิตภัณฑ์และการ บริการที่ดีได้ เช่น ปริมาณและคุณภาพของผลผลิต การบริการเพื่ออำนวยความสะดวกต่างๆ

๒.๓.๓ หน้าที่ในการจัดการ (Functions of management)

หน้าที่ทางการจัดการ หรือการบริหาร ถือว่าเป็นหน้าที่สำคัญของงานแต่ละงาน ในองค์การ ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จส่วนใหญ่จะเป็นผู้สร้างโอกาสในการปฏิบัติงานให้แก่ คณะบุคคลหรือกลุ่มบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงได้รับความร่วมมือจากผู้ใต้บังคับบัญชา และที่สำคัญผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความชำนาญ มีประสบการณ์ในแงุ่มต่างๆ ของกระบวนการ บริหารจัดการ โดยมีรายละเอียดของบทบาทหน้าที่ของกระบวนการบริหารจัดการ^{๓๐} ดังนี้

๑) การวางแผน (Planning) เป็นงานขั้นแรกที่ต้องจัดการจะต้องลงมือกระทำก่อนที่ จะไปจัดการในหน้าที่อื่นๆ ซึ่งงานที่เกี่ยวกับแผนนั้นจะเป็นเรื่องของการกำหนดเป้าหมายหรือ วัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน โดยจะต้องกำหนดเป็นโครงของงานออกมาอย่างชัดเจน เพื่อเป็นการ

^{๓๐} วิลาวรรณ รัตพิศาล. หลักการจัดการ (พิมพ์ครั้งที่ ๓). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์วิจิตรทัศนกร, ๒๕๕๐, หน้า ๔๒-๔๓.

ตัดสินใจว่า องค์กรจะทำอะไรบ้าง ทำอย่างไร ทำเมื่อไหร่ และจะให้ใครเป็นผู้ปฏิบัติบ้างในงาน แต่ละส่วนที่จะกำหนดขึ้น

๒) การจัดองค์การ (Organizing) เป็นงานที่ถูกจัดทำต่อจากแผนงานที่ได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ในการจัดองค์การนั้นผู้บริหารจะต้องจัดรูปแบบโครงสร้างของงานออกมาให้ชัดเจนในเรื่องของปริมาณงานที่จะต้องจัดทำไม่ว่าจะเป็นการจัดระบบการทำงาน ตลอดจนการประสานสัมพันธ์ของงานแต่ละงาน เพื่อให้เป็นระเบียบแบบแผนของการปฏิบัติที่ดีและก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์การมากที่สุด

๓) การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) หลังจากที่ยังมีแผนงานและจัดโครงสร้างของงานไว้เรียบร้อยแล้ว งานในขั้นนี้จะดูแลเกี่ยวกับการวางแผนเพื่อสรรหาคณากรเข้ามาปฏิบัติงานในองค์การ ซึ่งกระบวนการนั้นจะถูกเริ่มต้นตั้งแต่การวางแผนเพื่อพิจารณาความต้องการกำลังคนด้วยการสรรหา คัดเลือก บรรจุ ฝึกอบรมและพัฒนา ประเมินผลการปฏิบัติงาน รวมไปถึงกำหนดค่าตอบแทน จัดสวัสดิการ และการออกจากงาน

๔) การชี้นำ (Leading) เมื่อองค์การได้ทำการคัดเลือกบุคลากรตามกระบวนการ ที่ถูกต้องและเป็นธรรมแล้ว ก็จะได้บุคลากรที่มีความเหมาะสมตามความต้องการเข้ามาปฏิบัติงาน และในขั้นนี้ผู้บริหารจะต้องทำหน้าที่ชักจูงให้บุคคลฝ่ายต่างๆ ร่วมมือปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ การชี้นำหรือสั่งการถือว่าเป็นงานที่ต้องใช้ศิลปะค่อนข้างสูงที่จะทำให้ผู้บังคับบัญชาร่วมมือด้วยความเต็มใจ ดังนั้นในการชี้นำอาจจะใช้วิธีการออกคำสั่ง แบบขอร้อง หรือให้คำแนะนำ โดยจะไม่ใช้วิธีการบังคับอย่างเด็ดขาด

๕) การควบคุม (Controlling) ถือเป็นงานขั้นสุดท้ายของกระบวนการจัดการที่คอยดูแลตรวจสอบการดำเนินงานของบุคลากรแต่ละคนว่าเป็นอย่างไร งานคือหน้าไปถึงไหน มีปัญหาอุปสรรคอะไรเกิดขึ้น ซึ่งวิธีการควบคุมนั้นผู้บริหารอาจจะใช้วิธีการสังเกตการปฏิบัติงานด้วยตนเอง หรือการตรวจสอบผลงานตามขั้นตอน ซึ่งแล้วแต่ความเหมาะสม ที่สำคัญคืออย่าให้ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้สึกว่าการกำลังถูกจับผิด หลังจากนั้นจะนำผลที่ได้จากการดูแลควบคุมมาดำเนินการแก้ไขต่อไป

รังสรรค์ ประเสริฐศรี^{๓๑} ระบุว่า หน้าที่ในการบริหาร ประกอบด้วย ๔ ขั้นตอน คือ (๑) การวางแผน (๒) การจัดองค์การ (๓) การนำ (๔) การควบคุม โดยทั้ง ๔ ขั้นตอนมีความสัมพันธ์กัน คือ เมื่อมีการวางแผนแล้วจะต้องมีการจัดสรรหน้าที่ว่ามีใครทำหน้าที่อะไรบ้าง แล้วขั้นตอนต่อไปจึงมีการสั่งการและชักนำให้พนักงานปฏิบัติตามแผน เมื่อมีการปฏิบัติตามแผนแล้ว ก็จำเป็นต้องมีขั้นตอนสุดท้าย คือ การควบคุมให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ ซึ่งขั้นตอนการบริหารทั้ง ๔ ขั้นตอน จะเกี่ยวข้องกับทรัพยากรต่างๆ ได้แก่ ทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource) ทรัพยากรทางกายภาพ (Physical Resource) ทรัพยากรข้อมูล (Information Resource) ทรัพยากรทางการเงิน (Financial Resource)

๒.๓.๔ การจัดการตามหลักบริหาร (Administrative Management)

การจัดการตามหลักบริหาร (Administrative Management) เป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นการจัดองค์การในภาพรวม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ โดยมีผู้จัดการและผู้บริหารรับผิดชอบในการประสานกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่ม และส่วนงานต่างๆ ในองค์การ โดยมีนักคิดที่สำคัญ ดังนี้

Henri Fayol นักอุตสาหกรรมชาวฝรั่งเศส ผู้เขียนหนังสือชื่อ “General and Industrial Management” ได้นำประสบการณ์ของตนเองมาเผยแพร่วิธีการปฏิบัติทางการจัดการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้จัดการคนอื่นๆ ใช้เป็นแนวทางในการบริหาร โดยให้ความสำคัญกับการดำเนินกิจกรรมใดๆ ก็ตามจะสำเร็จบรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร ซึ่งจะเน้นกระบวนการบริหารขั้นพื้นฐานไว้ ๕ ประการ หรือชื่อย่อว่า POCCE^{๓๒} ดังนี้ (๑) Planning (การวางแผน) การคาดคะเนเหตุการณ์ต่างๆ ไว้ล่วงหน้า ที่ถือว่าอาจจะเป็นผลกระทบต่อธุรกิจได้ทั้งในปัจจุบันและอนาคต (๒) Organizing (การจัดองค์การ) กระบวนการจัดโครงสร้างของคนและงาน โดยมีการแบ่งงานและกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ (๓) Commanding (การบังคับบัญชา) การวางหลักการบังคับบัญชาสั่งการให้สมาชิกในองค์การปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด (๔) Co-ordinating (การประสานงาน) ภาระหน้าที่ของผู้บริหารที่จะคอยเชื่อมโยงงานต่างๆ ให้ดำเนินไปด้วยกัน (๕) Controlling (การควบคุม) การกำกับดูแลงานที่มอบหมายให้ปฏิบัติงานดำเนินไปตามแผนที่วางไว้

^{๓๑} รังสรรค์ ประเสริฐศรี. การจัดการสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร, ๒๕๔๙, หน้า ๑๓.

^{๓๒} วิลาวรรณ รัตพิศาล. หลักการจัดการ (พิมพ์ครั้งที่ ๓). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์วิจิตรทัศนกร, ๒๕๕๐, หน้า ๓๔-๓๕.

นอกจากนี้ Fayol ยังได้คิดค้นหลักการจัดการ (A principle of management) ๑๔ ข้อ เพื่อช่วยให้ผู้บริหารสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ^{๓๓} ดังนี้ (๑) การแบ่งงานกันทำ (Division of work) โดยการเพิ่มการแบ่งงานกันทำตามความสามารถหรือความถนัดในงานแต่ละงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ (๒) อำนาจหน้าที่ (Authority) ผู้บริหารมีสิทธิที่จะสั่งการและมีอำนาจที่จะบังคับให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามคำสั่งนั้นๆ (๓) เอกภาพการสั่งการ (Unity of command) ผู้ใต้บังคับบัญชาควรรับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียว ที่เรียกว่าหลักการ One man one boss (๔) วินัย (Discipline) ผู้ใต้บังคับบัญชาควรให้ความเคารพและเชื่อฟังในข้อกำหนดและนโยบายขององค์กร (๕) เอกภาพในทิศทาง (Unity of direction) งานแต่ละงานในแต่ละกลุ่ม หรือแต่ละฝ่ายควรปฏิบัติงานภายใต้แผนและการอำนวยการเดียวกัน (๖) ผลประโยชน์ส่วนตัวขึ้นกับผลประโยชน์ส่วนรวม คือผลประโยชน์ทางสังคมควรมาก่อนเป็นลำดับแรก ผลประโยชน์ขององค์กรเป็นอันดับที่สอง และผลประโยชน์ของแต่ละบุคคลหรือกลุ่มคนมาเป็นอันดับสุดท้าย (๗) ผลตอบแทน (Remuneration) คนงานควรได้รับค่าจ้างอย่างยุติธรรม ผลตอบแทนนั้นต้องเป็นที่ยอมรับได้ทั้งคนงานและองค์กร (๘) รวมอำนาจ (Centralization) เพิ่มบทบาทของผู้ใต้บังคับบัญชาในกระบวนการตัดสินใจ คือ การกระจายอำนาจ (Decentralization) ขณะที่หากลดบทบาทลงจะเป็นการรวมอำนาจไว้ที่ศูนย์กลาง (Centralization)

ดังนั้น ผู้บริหารที่มีความสามารถต้องตัดสินใจอย่างถูกต้องว่าสถานการณ์ใดควรรวมอำนาจและสถานการณ์ใดควรกระจายอำนาจ (๙) สายการบังคับบัญชา (Scalar chain) ควรกำหนดสายการบังคับบัญชาของแต่ละหน่วยงานในองค์กรให้ชัดเจน ไม่เหลื่อมล้ำ ทับซ้อน หรือคลุมเครือ ซึ่งสายการบังคับบัญชานี้จะสัมพันธ์กับการสื่อสารในองค์กรด้วย (๑๐) ระเบียบ (Order) ทุกสิ่งทุกอย่างควรมีระเบียบแบบแผน การบรรจุลูกจ้างเข้าทำงานควรคำนึงถึงคุณสมบัติและองค์การควรจัดให้บุคคลทำงานที่เหมาะสมกับตนเอง (๑๑) ยุติธรรม (Equity) ผู้บริหารควรบังคับบัญชาด้วยความเมตตากรุณาและยุติธรรมต่อผู้ใต้บังคับบัญชา (๑๒) ความมั่นคง (Stability of Tenure of Personnel) อัตราการออกจากงานสูงแสดงให้เห็นถึงความไร้ประสิทธิภาพของผู้บริหารและองค์กร ผู้บริหารควรสร้างความรู้สึกรับประกันในเรื่องความมั่นคงในหน้าที่การงานให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อลดอัตราการออกจากงานให้น้อยลง (๑๓) การริเริ่ม (Initiative) ผู้ใต้บังคับบัญชาควรได้

^{๓๓} Dubrin, A. J., & Ireland, R. D. (1993). Management & organization. 2 Ed., Cincinnati, OH: South-Western. p. 37.

รับโอกาสในการออกแบบและดำเนินการตามแผนด้วยตนเอง และ (๑๔) ความสามัคคี (Esprit de Corps) เพื่อให้การทำงานเป็นทีมประสบความสำเร็จ การส่งเสริมให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะเป็นสิ่งที่ควรกระทำ เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพทั้งองค์กร

ต่อมา Gulick & Urwick ได้นำแนวคิดของ Fayol มาพัฒนาเพื่อให้มีความสอดคล้องกับงานมากขึ้น โดยเน้นให้เห็นว่า “การจัดการ” จำเป็นต้องมีกระบวนการหรือขั้นตอนปฏิบัติและได้สรุปกระบวนการบริหารไว้ในหนังสือ “Papers on the Science of Administration” ปี ๑๙๓๗ ว่า กระบวนการบริหารประกอบ ด้วยขั้นตอนที่สำคัญ ๗ ประการ โดยใช้ชื่อย่อว่า POSDCoRB^{๓๔} ดังนี้ (๑) Planning คือ การวางแผน กำหนดเป้าหมายและนโยบายในการปฏิบัติงาน (๒) Organizing คือ การจัดองค์การหรือการจัดโครงสร้างของงาน โดยแบ่งงานสายการบังคับบัญชา และอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของงานของแต่ละงาน (๓) Staffing คือ การจัดคนเข้าทำงาน เป็นการบริหารงานด้านทรัพยากรมนุษย์ เริ่มตั้งแต่การสรรหา การคัดเลือก เป็นต้น (๔) Directing คือ การอำนวยการหรือการชี้นำ เป็นเรื่องของการตัดสินใจสั่งการ ควบคุมบังคับบัญชา (๕) Co-ordinating คือ การประสานงานให้เกิดความร่วมมือภายในองค์กร (๖) Reporting คือการรายงานผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการแก้ปัญหา (๗) Budgeting คือ การจัดสรรงบประมาณ เพื่อรองรับการใช้จ่ายขององค์กร

และต่อมา ชูบ กาญจนประกร^{๓๕} ได้เพิ่ม “PA” คือ นโยบาย (Policy) และอำนาจหน้าที่ (Authority) กลายเป็น “PA-POSDCoRB” ประกอบด้วย (๑) นโยบาย (Policy) คือ นโยบายที่จะใช้ในการบริหารงาน ตลอดจนวิธีการกำหนดนโยบายดังกล่าวนั้นด้วย (๒) อำนาจหน้าที่ (Authority) คือ อำนาจหน้าที่ของแต่ละระบบงาน ตลอดจนการมอบหมายอำนาจหน้าที่ในระบบงานเหล่านี้ด้วย (๓) การวางแผน (Planning) คือ การวางแผนที่จะดำเนินการตามนโยบายที่กำหนดไว้เพื่อให้แผนงานที่กำหนดขึ้นสอดคล้องต้องกับนโยบาย การที่จะได้แผนงานที่ถูกต้องจำเป็นต้องอาศัยความรู้ทางวิชาการวางแผน และการคาดหรือทำนายเหตุการณ์ในอนาคตด้วย (๔) การจัดองค์การ (Organizing) คือ การจัดรูปร่างของระบบงานต่างๆ ในการจัดรูปร่างนี้สิ่งที่ควรนำมาพิจารณาประกอบคือ วิธีการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อให้การจัดรูปร่างและวิธีการปฏิบัติงานมีความสอดคล้องต้องการ

^{๓๔} วิลาวรรณ รัตพิศาล. หลักการจัดการ (พิมพ์ครั้งที่ ๓). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์วิจิตรหัตถกรรม, ๒๕๕๐, หน้า ๓๗.

^{๓๕} ชูบ กาญจนประกร. หลักรัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพฯ: คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

งานดังกล่าวนี้อาจมีการพิจารณาในด้านการควบคุม การปฏิบัติงาน หรือในด้านการแบ่งงาน เช่น หน่วยงานหลัก (line) หน่วยงานที่ปรึกษา (Staff) และหน่วยงานสนับสนุน (Auxiliary) (๕) การบุคลากร (Staffing) คือ การจัดหาบุคคลที่มีความรู้และความสามารถมาบรรจุและแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานในหน่วยงาน และอาจครอบคลุมถึงกิจกรรมต่างๆ ในการดำเนินการกับบุคลากร เช่น การสรรหาบุคคล การบรรจุและแต่งตั้ง การเลื่อนตำแหน่ง การฝึกอบรม การกำหนดค่าตอบแทน การให้พ้นจากงาน หรือการเลิกจ้าง และการให้บำเหน็จบำนาญ (๖) การอำนวยการ (Directing) คือ การอำนวยการ ซึ่งรวมถึงการควบคุมงานและนิเทศงาน ตลอดจนถึงศิลปะในการบริหารงาน เช่น ความเป็นผู้นำ (Leadership) มนุษยสัมพันธ์ และการจูงใจ นอกจากนี้ นี่ยังหมายรวมถึง การวินิจฉัยสั่งการ และการมอบอำนาจหน้าที่อันเป็นหลักสำคัญยิ่งในการบริหารงานด้วย (๗) การประสานงาน (Co-ordinating) คือ การประสานงานเพื่อให้งานดำเนินไปโดยสะดวกและเรียบร้อย และเพื่อที่จะให้การประสานงานดีขึ้น ตลอดจนแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องต่างๆ นักบริหารจำเป็นต้องศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการประสานงานแบบต่างๆ นอกจากนี้ยังจะต้องจัดให้มีระบบการประสานงานที่ดีในหน่วยงานของตนและกับหน่วยงานอื่นๆ ด้วย สิ่งที่จะช่วยให้การประสานงานดำเนินไปด้วยดีก็คือ การติดต่อสื่อสารที่ดี (๘) การรายงาน (Reporting) คือ การรายงานผลการปฏิบัติงาน การประชาสัมพันธ์ ผลงานด้วย กิจกรรมทั้งหมดนี้มีส่วนสัมพันธ์ต่อเนื่องกับการติดต่อสื่อสารเป็นอันมาก (๙) งบประมาณ (Budgeting) คือ งบประมาณและการจัดงบประมาณ ซึ่งเป็นกระบวนการสุดท้ายของการบริหารงานที่สำคัญอีกประการหนึ่ง นักบริหารจะต้องมีความรู้ความสามารถเข้าใจระบบงบประมาณ กระบวนการในการจัดงบประมาณและการเงิน และการใช้วิธีงบประมาณเป็นเครื่องมือในการวางแผนและควบคุมงานด้วย

จากข้างต้นสรุปว่า การบริหารจัดการ คือ กระบวนการที่จะทำให้องค์กรบรรลุตามเป้าหมายขององค์กร โดยนำทรัพยากรการบริหารมาใช้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามขั้นตอนการบริหาร ซึ่งงานวิจัยฉบับนี้ได้ประยุกต์ใช้กระบวนการบริหารที่สำคัญ ๗ ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การจัดคนเข้า การอำนวยการ การประสานงานการรายงานผลการปฏิบัติงาน และการจัดสรรงบประมาณ มาใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ภารกิจของกองทัพและหน่วยงานความมั่นคงเพื่อรองรับการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก เพื่อค้นหาแนวทางและข้อเสนอเชิงนโยบายต่อกองทัพและหน่วยงานความมั่นคง

๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ภายใต้การนำของรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ผลักดันและขับเคลื่อนนโยบายจัดตั้งเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เพื่อเป็นโมเดลที่ส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศหรือการค้าชายแดน ให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อรองรับการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจของประชาคมอาเซียน ซึ่งการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) จะส่งผลทำให้ประเทศไทยมีการเติบโตแบบก้าวกระโดด ฉะนั้น โครงการฯ แต่ละโครงการในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกของประเทศไทย เป็นสิ่งที่จะต้องมีการศึกษาวิเคราะห์อย่างรอบคอบในทุกมิติ เพื่อให้เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เกิดขึ้นตามเจตนารมณ์ของรัฐบาลได้อย่างแท้จริง จากการศึกษา พบว่า ที่ผ่านมามีผู้ที่สนใจศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง “เขตเศรษฐกิจพิเศษ” อยู่หลายท่าน ซึ่งสามารถสรุปพอสังเขป ดังนี้

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ^{๓๖} ทำการศึกษาเรื่อง “รายงานการศึกษาความเหมาะสม (Feasibility Study) การจัดตั้งเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก” มีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมให้สอดคล้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมจึงมีความสำคัญ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างยั่งยืนตามที่มุ่งหวัง

ผลจากการศึกษา พบว่า พื้นที่ในการพัฒนาที่เหมาะสม คือ พื้นที่ “วังจันทร์วัลเลย์” อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง ที่อยู่ในครอบครองของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และพื้นที่ “อุทยานรังสรรค์นวัตกรรมอวกาศ” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ซึ่งมีความเหมาะสมทั้งทางด้านกายภาพ และขนาดของพื้นที่ การเข้าถึงทางด้านคมนาคม ศักยภาพในการพัฒนา การเชื่อมโยงกับภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่ โครงสร้างพื้นฐานเดิมทางนวัตกรรมที่มีอยู่แล้ว โดย “วังจันทร์วัลเลย์” เป็นพื้นที่สำหรับการพัฒนาใน ๒ ด้าน ได้แก่ “ARIPOLIS” เพื่อพัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรมระบบอัตโนมัติ หุ่นยนต์ และระบบอัจฉริยะ (Automation Robotics and Intelligence Systems) เพื่อการยกระดับความสามารถของอุตสาหกรรมในพื้นที่ใกล้เคียง ให้พร้อมสู่การพัฒนาไปสู่อุตสาหกรรมที่มีเทคโนโลยีขั้นสูงในอนาคต และ “BIOPOLIS” เป็นพื้นที่เพื่อเป็นแหล่งสร้างองค์

^{๓๖} สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. เรื่อง “รายงานการศึกษาความเหมาะสม (Feasibility Study) การจัดตั้งเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก”. รายงานฉบับสมบูรณ์. กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. พฤษภาคม ๒๕๖๐, หน้า ๗๔.

ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม สำหรับผลิตภัณฑ์ฐานชีวภาพที่มีมูลค่าสูง ซึ่งสอดคล้องกับศักยภาพของประเทศไทยที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูงเป็นลำดับต้นๆ ของโลก และได้กำหนดให้พื้นที่ “อุทยานรังสรรค์นวัตกรรมอวกาศ” เป็นพื้นที่สำหรับการพัฒนาเป็น “SPACE KRENOVAPOLIS” เพื่อรองรับการพัฒนาเทคโนโลยีอากาศยาน เทคโนโลยีอวกาศ และภูมิสารสนเทศ

ส่วนทัศนคติของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชน ต่างเห็นพ้องกับการวางแผนในการพัฒนาที่สำคัญนี้ และต่างก็คาดหวังให้มีการเริ่มดำเนินการในอนาคตอันใกล้ พร้อมกับการสนับสนุนอย่างเข้มข้นและต่อเนื่อง และความมุ่งมั่นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด โดยเฉพาะจากภาครัฐที่เป็นผู้กำหนดนโยบายและเป็นผู้ใช้ทรัพยากรของประเทศ จากการศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจโดยจัดทำเป็น ๔ กรณีศึกษา พบว่า ภาครัฐจะได้รับผลตอบแทนทางตรงกลับมาในรูปภาษีเงินได้นิติบุคคลมากกว่างบประมาณของรัฐที่ใช้ไปในการพัฒนาเขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EECi) ทั้งนี้ แม่ว่ายังไม่ได้คำนวณผลตอบแทนทั้งทางตรงและทางอ้อมอื่นๆ เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของบุคลากรวิจัยและนวัตกรรม หรือภาษีเงินได้ทางธุรกิจสนับสนุนต่างๆ รวมไปถึงการจ้างงานที่เพิ่มขึ้นในพื้นที่ การจูงใจให้เกิดการลงทุนในสายอาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพิ่มขึ้น เป็นต้น และที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้น การลงทุนพัฒนาเขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EECi) จะทำให้เกิดผลกระทบเชิงโครงสร้างสำคัญ คือ เกิดการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานนวัตกรรม หรือประเทศไทย ๔.๐ เกิดการสะสมทุนทางปัญญาขึ้นในประเทศไทย ทำให้ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้นในเวทีโลก สามารถยืนบนฐานความเข้มแข็งจากภายในได้อย่างมั่นคง อันจะนำไปสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืนของประเทศสืบไป

อภิชาติ อำนาจช่วย และ พัสตราภรณ์ ทิพย์โสธร^{๓๗} ทำการศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อรองรับนิคมอุตสาหกรรม จังหวัดกาญจนบุรี (Guid Elines for Development Areas Special Economic Zone Support to Industrial Kanchanaburi

^{๓๗} อภิชาติ อำนาจช่วย และ พัสตราภรณ์ ทิพย์โสธร. เรื่อง “แนวทางการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อรองรับนิคมอุตสาหกรรม จังหวัดกาญจนบุรี (Guid Elines for Development Areas Special Economic Zone Support to Industrial Kanchanaburi Province)”. รายงานวิจัย. ชุดการศึกษาเกี่ยวกับชุมชนอาเซียน. การประชุมวิชาการทางธุรกิจและนวัตกรรมทางการจัดการระดับชาติและนานาชาติ ประจำปี ๒๕๕๘, หน้า ๑๘๔๐-๑๘๔๒.

Province)” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณบ้านพุน้ำร้อน ตำบลบ้านเก่า อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ศึกษาความต้องการของชุมชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวบ้านพุน้ำร้อน และเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพ บ้านพุน้ำร้อน เพื่อรองรับพาณิชยกรรม

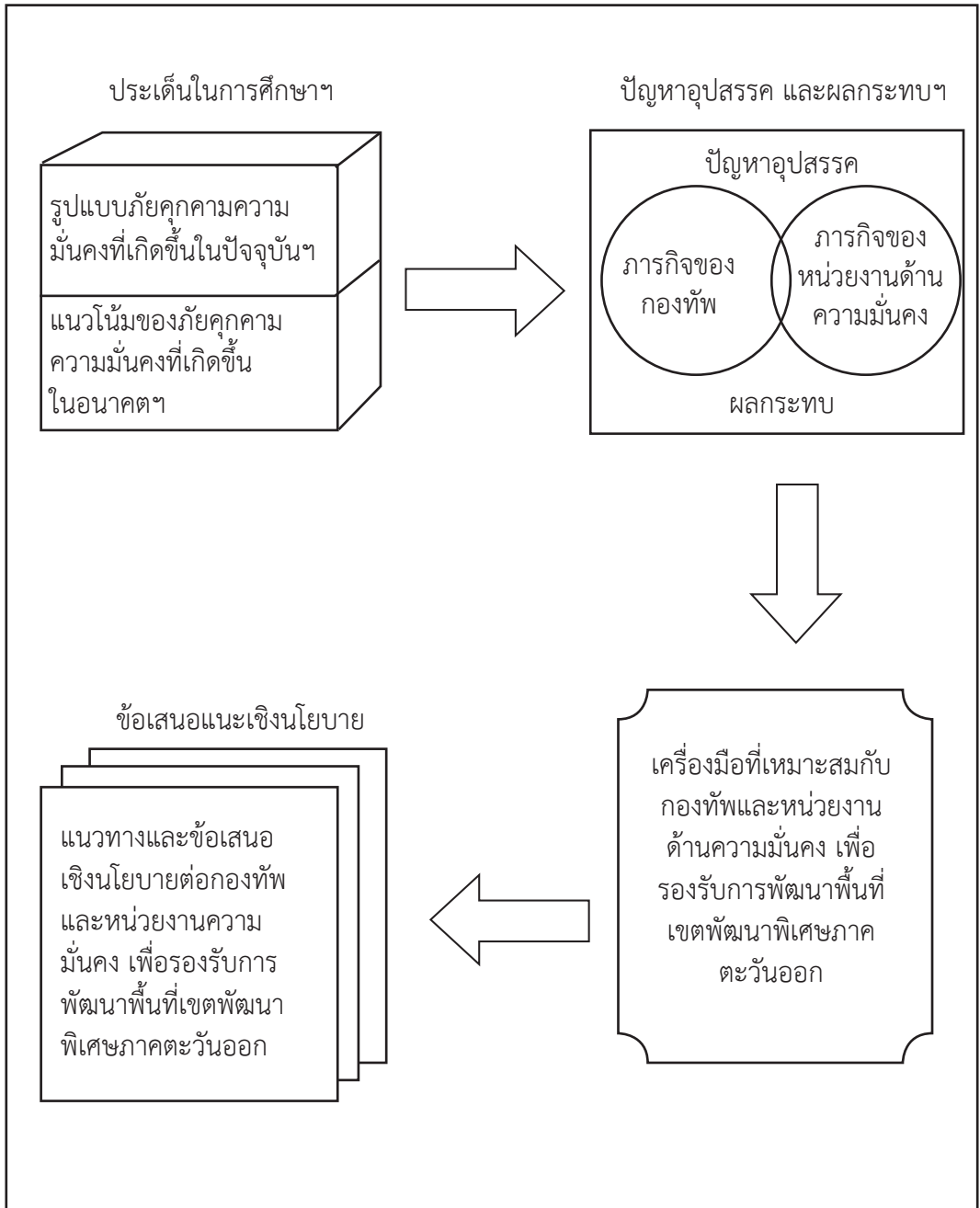
ผลจากการศึกษา พบว่า ลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพบ้านพุน้ำร้อน จังหวัดกาญจนบุรี มีวิถีชีวิตที่น่าศึกษาและเป็นพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีการค้าการขนส่งจากนิคมอุตสาหกรรมและท่าเรือน้ำลิทวายในประเทศเมียนมา ซึ่งมีความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ทางด้านกายภาพของเมือง ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตหลายด้านเพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการของคนในชุมชนและนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ด้านการพัฒนาพื้นที่ต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดกาญจนบุรีให้เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจภาคตะวันตก พ.ศ. ๒๕๕๔ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) เพื่อส่งเสริมกิจกรรมการค้าและอุตสาหกรรม โดยการเสนอแนะแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและศึกษาต่อไปในอนาคต ส่วนข้อเสนอแนะ กล่าวคือ การกำหนดรูปแบบทาง การพัฒนาส่งเสริมให้เป็นการค้าเชิงพาณิชย์แบบผสมผสาน โดยการกำหนดรูปแบบผังแม่บท (Master plan) และรูปแบบของโครงการที่เหมาะสมกับลักษณะทางกายภาพและความต้องการของชุมชนบ้านพุน้ำร้อนในแต่ละบริเวณ โดยเสนอรูปแบบโครงการ ซึ่งการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษจะให้เกิดผลที่ดี จำเป็นต้องมีการศึกษาจากสภาพแวดล้อมของพื้นที่และความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริงเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยให้ข้อมูลสสารต่างๆ แก่ชุมชนในพื้นที่ ซึ่งจะต้องได้รับความร่วมมือจากทางหน่วยงานราชการและประชาชนในพื้นที่ด้วย

ศิริวรรณ มนอัคระผดุง^{๓๘} ทำการศึกษาเรื่อง “การจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (Special Economic Zones to Support ASEAN Economic Community)” ผลจากการศึกษา พบว่า ภายใต้การนำของรัฐบาลพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ผลักดันและขับเคลื่อนนโยบายจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อเป็นโมเดลที่ส่งเสริมการค้าระหว่างชายแดนอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งปัจจุบัน

^{๓๘} ศิริวรรณ มนอัคระผดุง. เรื่อง “การจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (Special Economic Zones to Support ASEAN Economic Community)”. บทความวิชาการ. ผู้ชำนาญการกลุ่มงานวิจัยและข้อมูล สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๗, หน้า ๓๕-๓๖.

การค้าชายแดนของไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน มีมูลค่า ๑,๐๐๖,๗๙๖.๓๓ ล้านบาท หรือกว่า ๑๕% ของปริมาณการค้ารวมของทั้งประเทศ ซึ่งมีแนวโน้มขยายตัวสูงขึ้นทุกๆ ปี การจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของประเทศไทย โดยกำหนดพื้นที่นำร่อง ๕ พื้นที่ ๖ ด่าน ได้แก่ แม่สอด อรัญประเทศ ตราด มุกดาหาร สะเดา และ ปาดังเบซาร์ มีมูลค่าการค้าชายแดน รวม ๖.๕ แสนล้านบาท หรือ ๗๐% ของมูลค่าการค้าชายแดนรวมทั้งหมด อันเป็นทิศทางการส่งเสริมศักยภาพการค้าการลงทุนระหว่างประเทศ โดยแนวทางที่น่าสนใจในการให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษของประเทศไทย กล่าวคือ (๑) ไม่ควรจำกัดประเภทของกิจกรรมภายในเขตเศรษฐกิจพิเศษ (๒) การวางผังที่ดีและมีสาธารณูปโภคที่จำเป็นต่อการประกอบธุรกิจและการอยู่อาศัยอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ (๓) องค์กรบริหารจัดการมีความเป็นอิสระในด้านการบริหารจัดการ บุคลากร และการเงิน (๔) องค์กรบริหารจัดการต้องให้บริการสาธารณูปโภคในราคาถูกลง มีความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ โปร่งใสและตรวจสอบได้ และมีระบบการบริหารงานแบบ One Stop Service (๕) ให้สิทธิพิเศษด้านภาษีอากรรูปแบบต่างๆ แก่ผู้ประกอบการในเขตเศรษฐกิจพิเศษ (๖) การดำเนินการของสถานประกอบการภายนอกเขตต้องสอดคล้องกับหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน (๗) ประชาชนในพื้นที่ควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาและกำกับดูแลการดำเนินการของเขตเศรษฐกิจพิเศษ และ (๘) การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐในระดับภูมิภาคและในระดับท้องถิ่นในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษต้องเป็นไปในทางเดียวกับนโยบายของเขตเศรษฐกิจพิเศษ ฉะนั้น การจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของประเทศไทย ซึ่งได้รับการผลักดันจากรัฐบาลและคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) เป็นเรื่องที่ต้องมีการศึกษาอย่างรอบคอบมีการประชาสัมพันธ์จากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเกิดขึ้นได้ตามเจตนารมณ์ของรัฐบาลอย่างแท้จริง

๒.๕ กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ ๓ ระเบียบวิธีวิจัย

บทที่ ๓

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ภารกิจกองทัพและหน่วยงานความมั่นคงเพื่อเตรียมการรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก” มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาภัยคุกคามความมั่นคงในปัจจุบัน และแนวโน้มของภัยคุกคามความมั่นคงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รวมทั้งเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ผลกระทบ และเครื่องมือที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติการของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องข้องในการปฏิบัติการกิจและอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อย และความมั่นคงของชาติ โดยเฉพาะการป้องกันและการต่อต้านภัยคุกคามความมั่นคงทั้งตามแบบและไม่ตามแบบ ในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งได้แก่ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ระยอง และชลบุรี โดยขั้นตอนและรายละเอียดในการดำเนินการวิจัย มีดังต่อไปนี้

๓.๑ แหล่งข้อมูล

๓.๑.๑ การทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การศึกษาแนวคิด ทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบภัยคุกคามความมั่นคง ปัญหา อุปสรรค และผลกระทบในการปฏิบัติการของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคง รวมทั้งเครื่องมือที่เหมาะสมของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคง และแนวทางในการบูรณาการภารกิจของหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่ จากตำรา เอกสาร และงานวิจัยต่างๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัย ให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระตามหัวข้องานวิจัย

๓.๑.๒ พื้นที่ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานตำรวจแห่งชาติในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ระยอง และชลบุรี

๓.๑.๓ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ในการศึกษาเกี่ยวกับภารกิจกองทัพและหน่วยงานความมั่นคงเพื่อเตรียมการรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกครั้งนี้ คือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องข้องในการปฏิบัติการกิจและอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อย และ

ความมั่นคงของชาติ โดยเฉพาะการป้องกันและการต่อต้านภัยคุกคามความมั่นคงทั้งตามแบบและ
ไม่ตามแบบ ในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งผู้วิจัยจะเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยการเลือก
แบบเจาะจง (Purposeful Selection) โดยมีผู้ให้ข้อมูลดังนี้ ผู้แทนผู้ว่าราชการจังหวัดฉะเชิงเทรา
ผู้แทนผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี ผู้แทนผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด
ฉะเชิงเทรา ผู้แทนผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดชลบุรี ผู้แทนผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดระยอง
ผู้แทนผู้บัญชาการกองเรือยุทธการ ผู้บัญชาการกองพลนาวิกโยธิน ผู้แทนผู้บัญชาการกองพลทหาร
ราบที่ ๑๑ และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติของหน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่

๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัยนี้คือ ๑) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ที่มีจุดมุ่งหมายชัดเจนและมุ่งเน้นให้เกิดความเข้าใจในประเด็น
การวิจัยอย่างลึกซึ้ง ผู้วิจัยจึงเลือกใช้เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
(Structured Interview) เพื่อป้องกันปัญหาการตอบคำถามนอกประเด็น โดยสร้างแนวคำถาม
ที่ชัดเจนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ โดยกำหนดให้
เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended Question) เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ให้สัมภาษณ์
ได้ให้ข้อมูลหรือแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่และตรงไปตรงมาซึ่งอาจสามารถปรับเปลี่ยนคำถาม
ให้ยืดหยุ่นตามความเหมาะสมหรือตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในระหว่างการสัมภาษณ์ และใช้เครื่อง
บันทึกเสียงระหว่างการสัมภาษณ์เพื่อให้สามารถเก็บสาระสำคัญให้ได้ครบถ้วนมากที่สุด และ
๒) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบไปด้วยรายละเอียด ดังนี้

๓.๒.๑ การสร้างแนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก

ผู้วิจัยมีกระบวนการสร้างแบบสัมภาษณ์สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับภัยคุกคาม
ความมั่นคง ปัญหา อุปสรรค ผลกระทบ และเครื่องมือที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติการกิจของกองทัพ
และหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ดังนี้

๑. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อนำมาสู่การคัดเลือกและการออกแบบเครื่องมือ
ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และคำถามการวิจัย โดยมีคำถามหลัก ดังนี้

๑) อธิบายให้ท่านเล่าถึงรูปแบบภัยคุกคามความมั่นคงที่เกิดขึ้นในพื้นที่ในปัจจุบัน และแนวโน้มของภัยคุกคามความมั่นคงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ภายหลังจากดำเนินการพัฒนาพื้นที่ เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

๒) หน่วยงานของท่านมีความพร้อมด้านทรัพยากร (งบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์) เพื่อรองรับและสนับสนุนภารกิจการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพียงพอหรือไม่ และท่านมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาเหล่านั้นอย่างไร

๓) การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ส่งผลกระทบต่อกระบวนการบริหาร การบังคับบัญชา นโยบาย และภารกิจขององค์กรของท่านหรือไม่ อย่างไร

๔) นโยบาย กฎหมาย และระเบียบข้อบังคับของเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ส่งผลกระทบต่อการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของหน่วยงานท่านอย่างไร และควรมีการปรับปรุงภารกิจให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่อย่างไรบ้าง

๕) หน่วยงานของท่านมีการวางแผน เพื่อปรับภารกิจและกิจกรรมขององค์กร ให้สอดคล้องกับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก หรือไม่ มีแนวทางในการปรับเปลี่ยนอย่างไร

๖) ท่านคิดว่า ปัจจุบันการจัดโครงสร้างองค์กร (เป็นกรม กอง แผนก) โดยอาศัย ปริมาณ คุณภาพ และตามลักษณะเฉพาะของงานในหน่วยงานของท่านมีความเหมาะสมกับการรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก หรือไม่ อย่างไร และท่านคิดว่าหน่วยงานควรมีการจัดโครงสร้างองค์กรอย่างไร จึงจะช่วยให้การปฏิบัติภารกิจมีประสิทธิภาพ

๗) หน่วยงานของท่าน มีการบริหารจัดการบุคลากร เพื่อให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการจัดแบ่งลักษณะงานตามที่กำหนดไว้อย่างไร

๘) ท่านคิดว่าหน่วยงานของท่านควรมีแนวทางในการบริหารจัดการบุคลากร (การสรรหา คัดเลือก บรรจุแต่งตั้ง ฝึกอบรม และพัฒนา) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติภารกิจ เพื่อรองรับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกอย่างไร

๙) ท่านคิดว่าศิลปะการบริหารงานในองค์กร (ภาวะผู้นำ มนุษยสัมพันธ์ การจูงใจ และการตัดสินใจ) มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนภารกิจเพื่อรองรับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ให้สำเร็จตามเป้าหมายหรือไม่ อย่างไร

๑๐) ในฐานะที่ท่านเป็นผู้บริหารองค์กร ท่านคิดว่าควรมีแนวทางในการอำนวยความสะดวก/ การวินิจฉัย/สั่งการอย่างไร เพื่อช่วยทำให้ภารกิจการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ของหน่วยงานมีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

๑๑) ที่ผ่านมาหน่วยงานของท่านมีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อให้ ภารกิจการสนับสนุนเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ราบรื่น อย่างไร และท่านคิดว่าควรมีรูปแบบการประสานงานกันอย่างไร จึงจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุ วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

๑๒) หน่วยงานของท่านมีการรายงานผลการปฏิบัติงาน หรือแจ้งข้อมูลข่าวสาร ให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบผ่านช่องทางใดบ้าง

๑๓) หน่วยงานของท่านมีการจัดสรรงบประมาณ เพื่อรองรับและสนับสนุน ภารกิจการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเป็นการเฉพาะอย่างไร

๑๔) อยากให้ท่านเสนอแนะแนวทางและข้อเสนอเชิงนโยบายต่อกองทัพและ หน่วยงานความมั่นคง เพื่อรองรับการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

๓. นำแบบสัมภาษณ์ที่พัฒนาขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความเชี่ยวชาญและมี ประสบการณ์ในการทำวิจัยเชิงคุณภาพทำการตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของการใช้ภาษา และความสอดคล้องระหว่างแนวคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย

๔. ปรับปรุงข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

๕. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์ก่อนนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ทำการคัดเลือกไว้

๓.๒.๒ การสร้างแนวคำถามในการสนทนากลุ่ม แนวทางสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในกลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติมีรายละเอียดดังนี้

๑. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒. ศึกษาวิธีการสร้างแนวคำถามในการสนทนากลุ่ม เพื่อนำมาสู่การคัดเลือกและ การออกแบบเครื่องมือที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และคำถามการวิจัย โดยมีคำถามหลัก ดังนี้

๑) การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มีปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อและประเด็น ความท้าทายต่อมิติด้านความมั่นคงอย่างไร

๒) แนวทางในการแก้ไขปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นในมิติด้านความมั่นคงการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเป็นอย่างไร

๓) ท่านมีความคาดหวังต่อกองทัพและหน่วยงานความมั่นคง ที่จะช่วยในการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกอย่างไร

๓. นำแนวคำถามในการสนทนากลุ่มที่พัฒนาขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในการทำวิจัยเชิงคุณภาพ ทำการตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของการใช้ภาษา และความสอดคล้องระหว่างแนวคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย

๔. ปรับปรุงข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

๕. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแนวคำถามในการสนทนากลุ่ม ก่อนนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ทำการคัดเลือกไว้

๓.๒.๓ การวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง เป็นการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย ตำราบทความ รายงานวิจัย รวมทั้งฐานข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวกับภัยคุกคามความมั่นคง ปัญหา อุปสรรค ผลกระทบ และเครื่องมือที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติการกิจของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพื่อนำมาสร้างเครื่องมือวิจัย

๓.๓ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

เพื่อให้งานวิจัยมีคุณภาพ ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นสำหรับการวิจัยไปตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ ด้านความเที่ยงตรงโดยผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิช่วยพิจารณาแก้ไข ภาษา ตรวจสอบข้อคำถาม เนื้อหา ถูกต้องเหมาะสม แล้วนำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์อีกครั้ง

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

๓.๔.๑ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Collection) ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสาร แนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามความมั่นคง ปัญหา อุปสรรค ผลกระทบ และเครื่องมือที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติการกิจของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก และบริบทของพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก จากแหล่ง

ข้อมูลต่างๆ เช่น หนังสือ วารสาร บทความวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ ดังกล่าว และนำมาใช้เป็นแนวทางในศึกษาครั้งนี้

๓.๔.๒ การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ตามเกณฑ์การเลือกที่ได้ตั้งไว้ โดยพิจารณาความเหมาะสมของผู้ให้ข้อมูลว่ามีคุณสมบัติตรงตามความต้องการหรือไม่ สามารถตอบประเด็นปัญหาที่ผู้วิจัยต้องการทราบได้มากน้อยเพียงใด รวมถึงพิจารณาจากความยากง่ายในการติดต่อประสานงานและการเดินทางเข้าพบเพื่อไปสัมภาษณ์ ต่อจากนั้นจึงติดต่อประสานงานและกำหนดวัน เวลา และสถานที่สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในขณะที่ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะทำการบันทึกข้อมูลโดยใช้วิธีการจดบันทึกการสัมภาษณ์และการบันทึกเสียง หลังจากทีรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญแล้วผู้วิจัยจะนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ

๓.๔.๓ การสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ผู้วิจัยได้มีการจัดให้มีการสนทนากลุ่มย่อยกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติของหน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่ โดยจัดกิจกรรมขึ้น ณ โรงแรม คลาสสิก คาเฟ่ จังหวัดระยอง มีคณะผู้วิจัยคอยควบคุม ดำเนินการรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งบันทึกภาพและเสียง จากนั้นผู้วิจัยจะนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพต่อไป

๓.๕ การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล

เพื่อพิจารณาว่าข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมมานั้นมีความถูกต้องเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด ผู้วิจัยมีวิธีการตรวจสอบดังนี้

๓.๕.๑ หลังจากทีผู้วิจัยทำการถอดเทปการสัมภาษณ์เสร็จเรียบร้อยแล้วจะส่งบทสัมภาษณ์ไปให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ตรวจสอบ เพื่อให้มั่นใจว่าข้อมูลนั้นถูกต้องและสะท้อนความเป็นจริงที่เกิดขึ้น

๓.๕.๒ ตรวจสอบความตรงของข้อมูลโดยนำ ข้อสรุปไปให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ตรวจสอบว่าเป็นความจริงตามที่บรรยายและอธิบายมาหรือไม่ เพื่อให้ได้ข้อสรุปสุดท้ายที่สมบูรณ์และเป็นข้อค้นพบจากการให้ข้อมูลจริงของผู้ให้สัมภาษณ์ จากนั้นจึงนำข้อมูลกลับมาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง รวมทั้งยังมีการนำข้อมูลมาตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) โดยการเปรียบเทียบและตรวจสอบความแน่นอนของข้อมูล (Data Triangulation) นำข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ ข้อมูลจากตำราวิชาการ

รวมถึงการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้แทนผู้ว่าราชการจังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้แทนผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี ผู้แทนผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง ผู้แทนผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดชลบุรี ผู้แทนผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดระยอง ผู้แทนผู้บัญชาการกองเรือยุทธการ ผู้บัญชาการกองพลนาวิกโยธิน ผู้แทน ผู้บัญชาการกองพลทหารราบที่ ๑๑ และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติของหน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่ รวมทั้งการจดบันทึกเบื้องต้น นอกจากนี้ยังตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลโดยการใช้มุมมองจากแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ (Theory Triangulation) ได้แก่ ความมั่นคงและภัยคุกคามความมั่นคง ประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์การ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาพิจารณาเพื่อเปรียบเทียบข้อค้นพบจากการรวบรวมข้อมูล

๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพนั้นมีลักษณะเป็นการกระทำที่ไม่อาจแยกออกจากขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างชัดเจนเหมือนกับการวิจัยเชิงปริมาณ กล่าวคือ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจะกระทำทั้งระหว่างกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลและหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูล^{๓๙} ดังนั้นระหว่างที่ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ก็จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลไปพร้อมๆ กันด้วย นอกจากนี้เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยก็นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาทำการวิเคราะห์อีกครั้งหนึ่ง ขั้นตอนในการวิเคราะห์ที่มีดังต่อไปนี้

๑. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาจำแนกและจัดหมวดหมู่ให้เป็นระบบ เพื่อให้ข้อมูลที่เกิดขึ้นมารวมอยู่ในสภาพที่สะดวกและง่ายต่อการนำไปวิเคราะห์

๒. นำข้อมูลที่จำแนกหรือจัดกลุ่มแล้วมาวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบเหตุการณ์ (Constant Comparison) ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบโดยนำข้อมูลไปใส่ในตารางแสดงความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ แล้วทำการสรุปลักษณะร่วมกันและลักษณะที่แตกต่างกันของข้อมูลเหล่านั้น

๓. สร้างข้อสรุปชั่วคราวโดยการเชื่อมโยงข้อมูลแต่ละชุดเข้าด้วยกัน ทำให้เกิดความสัมพันธ์และเกิดเป็นแนวคิดย่อยๆ ขึ้น

^{๓๙} นราธิป ศรีธรรม. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ, (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.sms-stou.org/archives/850?lang=th>. ๒๕๕๙.

๔. สร้างบทสรุปโดยการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงข้อสรุปชั่วคราวที่ผ่านการตรวจสอบยืนยันแล้วเข้าด้วยกัน

๕. นำข้อสรุปที่ได้มาเรียบเรียงและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

สำหรับข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ที่ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรมนั้น ผู้วิจัยจะนำมาทำการวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งเป็นการนำข้อมูลเอกสารต่างๆ มาวิเคราะห์ พรรณนา และอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น โดยผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากเอกสารเหล่านี้มาใช้เพื่อตรวจสอบกับข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ซึ่งข้อมูลนี้จะช่วยสร้างความน่าเชื่อถือและทำให้การตีความมีความละเอียดยิ่งขึ้น ๔๐

๔๐ เอี่ยมพร หลินเจริญ. เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ. วารสารการวิจัยผลการศึกษา, ๑๗ (๑), ๑๗ - ๒๙. ๒๕๕๕.

บทที่ ๔ ผลการศึกษา

ผลการศึกษา

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ภารกิจกองทัพและหน่วยงานความมั่นคงเพื่อเตรียมการรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภัยคุกคามความมั่นคงในปัจจุบัน และแนวโน้มของภัยคุกคามความมั่นคงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รวมทั้งเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ผลกระทบ และเครื่องมือที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติการกิจของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ได้ทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ทำหน้าที่ดูแลด้านความมั่นคงในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง ซึ่งในบทนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการศึกษาแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ตามเครื่องมือในการวิจัยเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๔.๑ ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก

การสัมภาษณ์เชิงลึกได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน ๙ คน ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ว่าราชการจังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้แทนผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี ผู้แทนผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้แทนผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดชลบุรี ผู้แทนผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดระยอง ผู้แทนผู้บัญชาการกองเรือยุทธการ ผู้บัญชาการกองพลนาวิกโยธิน และผู้แทนผู้บัญชาการกองพลทหารราบที่ ๑๑ ได้ผลการวิจัยดังนี้

๔.๑.๑ รูปแบบภัยคุกคามความมั่นคงในปัจจุบัน และแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

รูปแบบภัยคุกคามความมั่นคงที่เกิดขึ้นในพื้นที่โครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกในปัจจุบัน และแนวโน้มของภัยคุกคามความมั่นคงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ภายหลังจากดำเนินการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก มีรายละเอียดดังนี้

จังหวัดฉะเชิงเทรา

ปัญหาเกี่ยวกับภัยคุกคามความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราในปัจจุบันนั้น พบว่าประชาชนในพื้นที่ยังคงต้องเผชิญกับปัญหาภัยคุกคามความมั่นคงที่หลากหลายรูปแบบมากขึ้น ทั้งปัญหาอาชญากรรมและปัญหายาเสพติด ซึ่งภายหลังจากจังหวัดฉะเชิงเทราเข้าสู่การเป็นพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกแล้ว จากสถิติของกองบังคับการตำรวจในพื้นที่ พบว่า รูปแบบของภัยคุกคามความมั่นคงมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงและมีวิวัฒนาการที่มีความหลากหลายเพิ่ม

มากขึ้น ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจน คือ ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม เช่น ปัญหามลพิษในอากาศและในแหล่งน้ำที่เพิ่มขึ้น ปัญหาเรื่องสัดส่วนของพื้นที่การเกษตรลดน้อยลง ในขณะที่พื้นที่อุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้น เป็นต้น

จากการลงพื้นที่สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกในจังหวัดฉะเชิงเทรายังพบว่า การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ได้ส่งผลกระทบในมิติต่างๆ ดังนี้

๑) การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ส่งผลทำให้โครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราได้รับการพัฒนาเพื่อรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มมากขึ้น ซึ่งประชาชนในพื้นที่ได้รับประโยชน์ในทางบวกทั้งทางตรงและทางอ้อม

๒) ระบบเศรษฐกิจในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ทั้งในระดับจุลภาคและมหภาค มีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น ประชาชนในพื้นที่มีรายได้ และเกิดธุรกิจรูปแบบใหม่ในพื้นที่

๓) ประชาชนทุกภาคส่วนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา เกิดความตระหนักรู้และตื่นตัวในเรื่องการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกมากขึ้น เพราะทุกคนมองว่าเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวและส่งผลกระทบต่อตนเองโดยตรง เช่น ส่งผลให้มีการจ้างงานในพื้นที่เพิ่มขึ้น ประชาชนในพื้นที่มีงานทำมีรายได้เลี้ยงชีพตนเอง

๔) คุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น เนื่องจากภาครัฐมีการเร่งรัดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบสาธารณูปโภคในมิติต่างๆ เพื่อให้เป็นพื้นที่เมืองน่าอยู่อาศัย ซึ่งเป็นโครงการหนึ่งที่ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

๕) อัตราการเกิดปัญหาอาชญากรรมในลักษณะต่างๆ ในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งยังส่งผลทำให้รูปแบบของอาชญากรรมมีการพัฒนาที่หลากหลายมากขึ้น ซึ่งเจ้าหน้าที่ที่มีความเกี่ยวข้องไม่สามารถพัฒนารูปแบบการเฝ้าระวังป้องกันได้อย่างทันทั่วทั้ง ทั้งในเรื่องกฎหมาย เครื่องมือ และวิธีการป้องกันปราบปราม เป็นต้น

๖) สัดส่วนของพื้นที่ต่างๆ ในจังหวัดฉะเชิงเทรามีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน คือ พื้นที่สำหรับการเกษตร หรือเป็นพื้นที่สำหรับการผลิตอาหารมีสัดส่วนลดน้อยลง ในขณะที่พื้นที่อุตสาหกรรมมีสัดส่วนเพิ่มมากขึ้น ส่งผลทำให้วิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่เปลี่ยนแปลงไป และอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางด้านอาหารในอนาคต

๗) การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยที่กำหนดให้พื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นพื้นที่เมืองนำอยู่หรือพื้นที่พักอาศัย ทำให้มีการย้ายถิ่นฐานเพิ่มมากขึ้น (การเกิดปัญหาประชากรแฝง) ประชาชนจากพื้นที่อื่นๆ ย้ายถิ่นฐานเข้ามาทำงานและอยู่อาศัยในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราเพิ่มมากขึ้น

๘) การตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ทั้งในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราเอง และพื้นที่ใกล้เคียง ส่งผลทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมและมลพิษทางอากาศ/มลพิษทางน้ำเพิ่มมากขึ้นขึ้น โดยเฉพาะโรงงานอุตสาหกรรมบางประเภท เช่น โรงงานแปรรูปชยะจากต่างประเทศ การบำบัดน้ำเสียไม่มีประสิทธิภาพ การปล่อยของเสียลงสู่แม่น้ำลำคลอง เป็นต้น

๙) การเคลื่อนย้ายถิ่นฐานของแรงงานจากต่างพื้นที่เข้ามาในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ทำให้เกิดการแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติในลักษณะต่างๆ เช่น การใช้พลังงาน การใช้น้ำจืด การบริหารทางด้านสาธารณสุข สิ่งสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ เป็นต้น

๑๐) การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร และโรงงานอุตสาหกรรมทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่ ส่งผลทำให้ปริมาณของชยะเพิ่มมากขึ้น ทั้งชยะในครัวเรือ ชยะจากโรงงานอุตสาหกรรม รวมถึงการนำชยะอันตราย (มีพิษ) จากภายนอกประเทศเข้ามาในประเทศ ซึ่งจากหน่วยงานราชการในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องในเรื่องของการกำกับดูแลเรื่องการบริหารจัดการชยะก็ยังมีข้อบกพร่องในเรื่องของการควบคุมการจับเก็บและการทิ้งชยะ อันนำไปสู่การลักลอบทิ้งชยะ เป็นต้น

สำหรับหน่วยงานด้านความมั่นคงอย่างกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดฉะเชิงเทรานั้น เนื่องจากพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่เมืองนำอยู่ ฉะนั้นหน้าที่หลักของเจ้าหน้าที่ คือ การมีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องของการดูแลความมั่นคงปลอดภัยของประชาชนในพื้นที่ เช่น การติดตาม ควบคุม และเฝ้าระวังประชากรแฝงที่ย้ายถิ่นฐานเข้ามาอาศัยและทำงานในพื้นที่ ที่นับวันยิ่งมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อกำลังพลที่มีอยู่อย่างจำกัด และงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติการกิจที่เพิ่มขึ้น ส่วนปัญหาด้านความมั่นคงในพื้นที่ จากข้อมูลเชิงสถิติ พบว่า มีปัญหาหายสาบสูญ การลักทรัพย์ การชิงทรัพย์ การปลอมแปลงพาสปอร์ต การลักลอบนำทิ้งชยะ การตั้งโรงงานคัดแยกชยะในพื้นที่ (นำชยะที่เป็นอันตรายจากต่างประเทศเข้ามาแปรรูปในพื้นที่) ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

ในส่วนผลกระทบที่เกิดขึ้นกับกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) และกองกำลังในพื้นที่ (กองพลทหารราบที่ ๑๑) กล่าวคือ มีการปรับเปลี่ยนนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงในส่วนของจังหวัด ภารกิจด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยในพื้นที่ เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น มีความชัดเจนเกี่ยวกับนโยบายด้านความมั่นคง เป็นต้น ซึ่งในอนาคตจะมีการทำงานร่วมกันในลักษณะของคณะทำงานร่วมกัน (การบูรณาการ) ซึ่งปัจจุบันหน่วยทหารในพื้นที่ได้มีการจัดชุดเคลื่อนที่เร็วเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ในพื้นที่ เช่น การช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเมื่อเกิดเหตุการณ์ (ไฟไหม้ น้ำท่วม น้ำทะเลหนุน ฝนแล้ง) อีกทั้งยังช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันและปราบปรามภัยคุกคามความมั่นคงที่เกิดขึ้นในพื้นที่ (ยาเสพติด แรงงานผิดกฎหมาย การทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ฯลฯ) ซึ่งแนวโน้มของปัญหาเหล่านี้จะเพิ่มมากยิ่งขึ้นตามการพัฒนาของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

จังหวัดชลบุรี

การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ทำให้รูปแบบภัยคุกคามความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชลบุรี มีรูปแบบที่หลากหลายเพิ่มมากขึ้น และส่งผลกระทบในทุกมิติ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง ซึ่งภัยคุกคามความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชลบุรีที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนที่สุด คือ อัตราการเพิ่มขึ้นของปัญหาอาชญากรรม เช่น อาชญากรรมข้ามชาติ การก่อการร้าย ข้ามชาติ การฟอกเงิน การลักลอบขนยาเสพติดและสิ่งผิดกฎหมาย การลักลอบทิ้งขยะและสารพิษ เป็นต้น

แนวโน้มของภัยคุกคามความมั่นคงที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดชลบุรีในอนาคตนั้น คาดว่าเมื่อการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเสร็จสมบูรณ์ จะส่งผลทำให้ระบบเศรษฐกิจมีการเปิดเสรีมากขึ้น เกิดการขยายตัวของเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังอาจส่งผลทำให้เกิดการย้ายถิ่นฐานของประชาชนจากภายนอกพื้นที่เข้ามาในจังหวัดชลบุรีเป็นจำนวนมาก อาจก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการสวมบัตรประจำตัวประชาชน แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การลักลอบส่งสินค้าผิดกฎหมายหรือสินค้านิยามาซีทางทะเล การค้ามนุษย์ และอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ เป็นต้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะควบคุมได้ยากขึ้น เพราะปัจจัยด้านกำลังพลและงบประมาณ

การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ทำให้นักลงทุนจากทั้งในประเทศ ต่างชาติ และผู้ใช้แรงงานเดินทางเข้ามาในพื้นที่จังหวัดชลบุรีเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะแรงงานข้ามชาติซึ่งส่วนใหญ่ก็คงจะไม่ได้ย้ายออกหรือถอนตัวกลับประเทศต้นทางเมื่อโครงการนั้นๆ แล้วเสร็จ ส่งผลทำให้เกิดปัญหาประชากรแฝงในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น ส่วนสถานการณ์เกี่ยวกับแรงงานจากต่างพื้นที่อพยพย้ายถิ่นฐานเข้ามาทำงานในพื้นที่ในลักษณะของการใช้แรงงาน ทำให้เกิดปัญหาการแย่งชิงการใช้ทรัพยากรในพื้นที่ (โครงสร้างพื้นฐานที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น น้ำ พลังงานไฟฟ้า บริหารด้านสาธารณสุข ฯลฯ) ปัญหาการปล่อยของเสียจากครัวเรือน และสิ่งปฏิกูลต่างๆ ปัญหากลุ่มมิชฉาชีพ ยาเสพติด แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย บ่อนการพนัน และอาชญากรรม ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อชุมชนและความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชลบุรีอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

นอกจากนี้ยังพบว่าปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์ในพื้นที่จังหวัดชลบุรีได้ทวีความรุนแรงและมีความซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งความเสียหายที่เกิดขึ้นจากอาชญากรรมทางไซเบอร์ในลักษณะต่างๆ ส่งผลกระทบต่อการค้าเงินงานของหน่วยงานด้านความมั่นคงและระบบเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ในมิติทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่กำลังเข้ามา มีบทบาทอย่างมากต่อการดำเนินงานทั้งในด้านอุตสาหกรรมและทางการทหาร

การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ส่งผลทำให้พื้นที่จังหวัดชลบุรีเกิดภัยคุกคามความมั่นคงในมิติต่างๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง ตัวอย่างเช่น ของกลุ่มอาชญากรข้ามชาติ การฟอกเงิน และยาเสพติด (เป็นทางผ่านของขบวนการขนยาบ้า ยาไอซ์) ซึ่งปัจจุบันมีการเปลี่ยนวิธีการขนส่งโดยการใช้อากาศเป็นพาหนะในการขน เนื่องจากทะเลมีพื้นที่กว้างขวาง ยากแก่การตรวจจับ สามารถทำลายหลักฐานได้ง่าย (การโยนทิ้งทะเล) สำหรับข้อมูลด้านความมั่นคงของเมืองพัทยา พบว่า พัทยาเป็นพื้นที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากชาวต่างชาติ และมีชาวต่างชาติจากหลายสัญชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวและพักอาศัยเป็นจำนวนมาก ซึ่งส่งผลทำให้ลักษณะของปัญหาภัยคุกคามความมั่นคงในพื้นที่มาความแตกต่างออกไปจากพื้นที่อื่นๆ เช่น การชู้วาระเบิด การสับเปลี่ยนแรงงานประมงผิดกฎหมายกลางทะเล อาชญากรรมทางเทคโนโลยี การเข้าพื้นที่และที่พักอาศัย ๕๐-๕๙ ปี อาชญากรรมข้ามชาติ เป็นต้น ส่วนประเด็นปัญหาเกี่ยวกับกลุ่มมาเฟียต่างชาติที่เป็นข่าวทางหน้าหนังสือพิมพ์และโทรทัศน์ ทางหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่พัทยายืนยันว่า ข้อมูลที่เผยแพร่ตามสื่อต่างๆ นั้นเป็นข้อมูลเท็จ กล่าวคือ

ชาวต่างชาติที่ถูกล่ามว่าเป็นมาเฟียนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นตำรวจอาสาสมัครชาวต่างชาติที่เข้ามาอาสาเป็นล่ามแปลภาษาให้ชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวหรือพักอาศัยในพื้นที่สำคัญคิดว่าตำรวจอาสาสมัครคนนั้นสามารถเคลียร์ปัญหาต่างๆ ให้แก่พวกเขาได้ จึงทำให้เกิดปรากฏการณ์ต่างๆ เช่น การเรียกรับเงิน การติดสินบน การข่มขู่ การกรรโชกทรัพย์ การล่อลวง ฯลฯ กลุ่มนักท่องเที่ยวสัญชาติเดียวกัน ส่วนผลกระทบด้านความมั่นคง คือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในเมืองพัทยาบางส่วน เมื่ออาศัยอยู่สักระยะหนึ่งก็จะผันตัวเป็นนักข่าวส่งไปยังประเทศต้นทางของตนเอง ซึ่งข้อมูลที่ส่งไปนั้นมีทั้งข้อมูลที่เป็นจริง ข้อมูลเท็จ และข้อมูลในเชิงของความมั่นคงด้วย อาจส่งผลกระทบต่อชื่อเสียง ภาพลักษณ์ และความมั่นคงของชาติได้

ภารกิจในส่วนความรับผิดชอบของกองทัพเรือในปัจจุบัน มีหน้าที่รับผิดชอบพื้นที่สนามบินนานาชาติอู่ตะเภา โรงพยาบาลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ การเดินเรือและท่าเทียบเรือ ซึ่งพื้นที่ในส่วนที่กองทัพเรือรับผิดชอบเป็นพื้นที่ทางยุทธศาสตร์ทางทหารที่สำคัญ และยิ่งพื้นที่ดังกล่าวได้รับการพัฒนาให้เป็นพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ก็ยิ่งส่งผลทำให้เป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ที่สำคัญของประเทศไทยแห่งใหม่ ที่เป็นทั้งยุทธศาสตร์ทางด้านการทหารและยุทธศาสตร์ทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งแนวโน้มของปัญหาด้านความมั่นคงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต คือ การก่อการร้าย อาชญากรรม การจลาจล ยาเสพติด ชยะ ฯลฯ รวมทั้งการกลายเป็นพื้นที่เป้าหมายในการก่อวินาศกรรมของกลุ่มผู้ไม่หวังดี ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบโดยตรงกับประชาชนในจังหวัดชลบุรี คือ การที่ประชาชนในพื้นที่ได้รับผลกระทบจากภัยคุกคามความมั่นคงที่จะมาพร้อมการพัฒนาในพื้นที่ เพื่อให้ระบบเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศได้รับการพัฒนา ซึ่งภาครัฐจะต้องมีมาตรการในการเยียวยาให้แก่ประชาชนในพื้นที่ เช่น การให้เรียนฟรี การรักษาพยาบาลฟรี เป็นต้น ที่ผ่านมามีการดำเนินการของภาครัฐยังขาดความชัดเจนทั้งในเรื่องนโยบายและแผนงานในการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกในพื้นที่จังหวัดชลบุรี ซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบที่ต้องศึกษาวิจัยเพิ่มขึ้นเกี่ยวกับผลกระทบในมิติต่างๆ ในเชิงพื้นที่ ส่วนในด้านการเตรียมกำลัง กองทัพเรือได้มีการฝึกศึกษาให้กำลังพลได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภัยคุกคามความมั่นคง มีการส่งกำลังพลไปลาดตระเวนร่วมชาติอื่นๆ บริเวณช่องแคบมะละกา การฝึกซ้อมรับมือกับอุบัติเหตุน้ำมันรั่วไหลจากเรือ ส่วนการป้องกันปัญหาภัยคุกคามความมั่นคงในส่วนรับผิดชอบของกองทัพเรือ คือ การตรวจสอบเรือที่นับวันยิ่งเพิ่มมากขึ้น การลักลอบขนสิ่งค้ำหนึ่ภาษี การลักลอบขนน้ำมันเถื่อน การก่อการร้ายและก่อวินาศกรรมสนามบินนานาชาติอู่ตะเภา เป็นต้น ถึงแม้หลายฝ่ายจะวิเคราะห์ว่าประเทศไทยเป็น

เพียงเส้นทางผ่านและเป็นแหล่งพักพิงของกลุ่มก่อการร้าย และอาวุธสงครามก็ตาม แต่สำหรับ กองทัพเรือมองว่าเป็นสิ่งที่ต้องติดตามเฝ้าระวังป้องกันอย่างใกล้ชิด

จังหวัดระยอง

ในอดีตจังหวัดระยองเป็นพื้นที่ชนบท การดำเนินชีวิตของประชาชนเป็นไปอย่างเรียบง่าย แต่เมื่อโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเข้ามาในพื้นที่ ส่งผลทำให้เกิดผลกระทบ ในหลายมิติ ทั้งการเคลื่อนย้ายกำลังแรงงานจากภายนอกพื้นที่เข้ามาในจังหวัดระยอง ปัญหายาเสพติด อาชญากรรมข้ามชาติ การค้ามนุษย์ แรงงานผิดกฎหมาย และทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมถูกบุกรุกทำลายเพิ่มสูงขึ้น ประเด็นปัญหาแรงงานต่างด้าวมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มีความต้องการใช้แรงงานในหลายลักษณะ ทั้ง แรงงานมีทักษะฝีมือและแรงงานไร้ทักษะฝีมือ ซึ่งส่งผลถึงการให้บริการทางด้านสาธารณสุขต้อง ทำงานหนักเพิ่มมากขึ้น จากข้อมูลเชิงสถิติพบว่าปัจจุบันในพื้นที่จังหวัดระยองมีโรคอุบัติใหม่ โรคอุบัติซ้ำ อุบัติภัยจากสารเคมีเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีปัญหาเดิมๆ ที่ยังไม่สามารถแก้ไขให้หมดไปได้ เช่น อาชญากรรม การลักทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ การชิงทรัพย์ การปล้นทรัพย์ ปัญหาทะเลาะวิวาทของครอบครัว ปัญหาการรบกวนสิทธิผู้อื่น ฯลฯ การเข้ามาของเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกนั้น ทำให้พื้นที่จังหวัดระยองมีการพัฒนาโครงสร้าง เช่น ระบบถนน ท่าอากาศยาน และระบบราง เพื่อรองรับการจราจรที่จะหนาแน่นเพิ่มขึ้นในอนาคต แต่ปัญหาที่ตามมา คือ มลภาวะทางเสียงและทางอากาศที่ส่งผลกระทบต่อผู้ที่อยู่อาศัยในพื้นที่ อีกทั้งระบบสาธารณสุขูปโภคที่มีอยู่ เดิมนั้น (ไฟฟ้า และน้ำ) ก็อาจไม่เพียงพอกับความต้องการที่เพิ่มสูงขึ้น

๔.๑.๒ ปัญหา อุปสรรค และผลกระทบในการปฏิบัติการกิจของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคง

๑) ด้านทรัพยากร

ความพร้อมทางด้านทรัพยากร (งบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์) เพื่อรองรับและสนับสนุนภารกิจการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และแนวทางในการแก้ไขปัญหา ดังนี้

จังหวัดฉะเชิงเทรา

หน่วยงานภาครัฐในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ส่วนใหญ่จะประสบปัญหาในเรื่องของการได้รับการจัดสรรงบประมาณจากส่วนกลางที่ไม่เพียงพอกับการบริหารจัดการพื้นที่ในมิติต่างๆ บุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ ณ ปัจจุบันมีอยู่อย่างจำกัด ขาดองค์ความรู้และทักษะความเชี่ยวชาญ

ด้านเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จึงส่งผลต่อการปฏิบัติการกิจด้านความมั่นคงและด้านอื่นๆ ในพื้นที่ ฉะนั้นหน่วยงานภาครัฐราชการในพื้นที่ (สำนักงานจังหวัด และกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัด) จึงได้มีการนำหลักการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างทหาร ตำรวจ ฝ่ายปกครอง อำเภอกำนัน ผู้ใหญ่ ฯลฯ มาใช้เพื่อให้การปฏิบัติการกิจด้านความมั่นคงและด้านอื่นๆ เป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย

การเตรียมความพร้อมทางด้านทรัพยากรในพื้นที่ เพื่อรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกของหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่ พบว่า ยังคงประสบกับปัญหาแบบเดิมๆ กล่าวคือ งบประมาณ กำลังคน และวัสดุอุปกรณ์ ของหน่วยงานไม่เพียงพอกับการบริหารจัดการปัญหาในพื้นที่ ซึ่งแต่เดิมปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในพื้นที่มีปริมาณมากอยู่แล้ว ยิ่งรัฐบาลมีนโยบายพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ก็ยิ่งส่งผลทำให้อัตรากำลังการเกิดขึ้นของปัญหาความมั่นคงเพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งส่งผลกระทบต่อทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดในพื้นที่ เช่น เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ไม่เพียงพอที่จะสามารถรองรับภารกิจที่เพิ่มขึ้น ซึ่งทางหน่วยงานในพื้นที่ได้ทำเรื่องร้องขอไปยังหน่วยงานส่วนกลาง แต่ไม่ได้รับการตอบสนอง เนื่องจากการดำเนินการมีขั้นตอนและระเบียบวิธีการพิจารณาที่ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง เช่น ต้องใช้ข้อมูลจำนวนประชากรตามทะเบียนบ้านในพื้นที่เท่านั้น อาณาเขตพื้นที่ความรับผิดชอบมีขนาดเท่าไร ข้อมูลสถิติปัญหาความมั่นคงย้อนหลัง 3 ปี ฯลฯ ประกอบกับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ไม่มีองค์ความรู้และทักษะเกี่ยวกับการป้องกันภัยคุกคามทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ (อาชญากรรมทางไซเบอร์) ถึงแม้หน่วยงานในพื้นที่จะมีการวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างรอบคอบแล้วก็ตาม แต่ในอนาคตทรัพยากรเหล่านี้ก็ไม่เพียงพอที่จะรองรับปัญหาและการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกที่จะเกิดขึ้น

หน่วยงานด้านความมั่นคงอย่างกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัด ซึ่งเป็นหน่วยงานในพื้นที่ได้ให้ความสำคัญกับปัญหาที่มาพร้อมกับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และเห็นว่ากลุ่มทุนที่เข้ามาลงทุนในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มทุนจากจีนและญี่ปุ่น ฉะนั้นการฝึกทักษะทางด้านภาษาจีน ญี่ปุ่น และประเทศเพื่อนบ้านจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ จึงทำหนังสือขออนุมัติด้านงบประมาณและกำลังพลไปยังสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (หน่วยงานส่วนกลาง) แต่หน่วยงานส่วนกลางมองว่าการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เป็นเรื่องของส่วนภูมิภาคจึงไม่ได้รับการสนับสนุนเท่าที่ควร

สำหรับหน่วยงานทหารในพื้นที่ (กองพลทหารราบที่ ๑๑) มีความขาดแคลนด้านบุคลากรทำให้แนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรที่ผ่านมา คือ การบูรณาการการทำงานร่วมกันกับหน่วยงานอื่นๆ ในพื้นที่ ทั้งกำลังคนและวัสดุอุปกรณ์ ตัวอย่างเช่น การตั้งด่านร่วมกัน การสนธิกำลังเข้าตรวจสอบสถานประกอบการที่กระทำผิดกฎหมาย การประชุมแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน เป็นต้น

จังหวัดชลบุรี

ทรัพยากรในมิติต่างๆ (บุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์) ที่ใช้ในการบริหารจัดการพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกของจังหวัดชลบุรีในปัจจุบัน มีไม่เพียงพอกับการปฏิบัติการกิจ และทรัพยากรบางอย่างที่มีอยู่อย่างจำกัด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องงบประมาณ กำลังคน ซึ่งเมื่อพื้นที่จังหวัดชลบุรีได้รับการออกแบบให้เป็นพื้นที่ในการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกแล้ว ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็ควรจัดสรรทรัพยากรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่อย่างเพียงพอ เพื่อที่จะสามารถรองรับหรือสนับสนุนการกิจการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกได้ โดยเฉพาะบุคลากรของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งปัจจุบันยังคงประสบปัญหาขาดแคลนและไม่เพียงพอ หากกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดชลบุรีได้รับการกิจให้ดำเนินการสนับสนุนการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกแล้ว เจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่จะต้องได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และต้องผ่านการฝึกอบรม เพื่อให้สามารถสนับสนุนการกิจการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งวัสดุอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่ใช้ก็จะต้องได้รับการจัดสรร หรือสนับสนุนให้เกิดความพร้อมและทันสมัยอยู่ตลอดเวลา

การบริหารจัดการพื้นที่การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ทางด้านงบประมาณของการท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา (กทท.) ซึ่งเป็นหนึ่งในโครงสร้างพื้นฐานและเป็นระบบคมนาคมรูปแบบหนึ่ง ได้มีการดำเนินงานภายใต้กองทุนหมุนเวียนของกระทรวงการคลัง (รัฐบาล) ซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องบริหารงบประมาณที่มีอยู่จำกัดให้เพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของการท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภาให้มีประสิทธิภาพ อีกทั้งอัตราค่าสิ่งพลที่ได้ทำเรื่องขออนุมัติอัตราเอาไว้แล้ว เพียงพอต่อการขยายตัวของโครงการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกในอนาคต

ส่วนในมิติทางด้านการบริหารจัดการทรัพยากรในพื้นที่จังหวัดชลบุรี จากสถานการณ์ ณ ปัจจุบัน พบว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐยังขาดองค์ความรู้และทักษะ โดยการช่วยเหลือและสนับสนุน

การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จะต้องอาศัยความเชี่ยวชาญและชำนาญซึ่งถือเป็นเรื่องที่สำคัญ ตัวอย่างเช่น กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดชลบุรี ต้องกำกับดูแลและควบคุมกำลังพลมิให้กระทำความผิดวินัยในลักษณะของการเรียกรับสินบน ต้องดำเนินการปฏิรูปการทำงานโดยการนำระบบเทคโนโลยีมาช่วยในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น การพัฒนาทักษะทางด้านภาษา (การแปลและการสื่อสาร) และต้องดำเนินการปรับปรุงองค์ความรู้และทักษะให้เกิดความเชี่ยวชาญ ซึ่งจะส่งผลทำให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานด้านความมั่นคงมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กองทัพเรือเป็นหน่วยงานความมั่นคงที่มีความสำคัญ และเป็นหน่วยงานหลักที่มีความรับผิดชอบในเรื่องของการเฝ้าระวังป้องกันภัยคุกคามความมั่นคงในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก แต่ยังคงขาดความพร้อมในเรื่องทรัพยากร เช่น เครื่องมือที่ใช้อยู่ในปัจจุบันชำรุด ล้าสมัย ไม่เพียงพอ การสร้างคนให้มีขีดความสามารถในการปฏิบัติงานในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญพื้นที่ฝึกรมีอาณาเขตน้อยลงเนื่องจากแปลงสภาพเป็นท่าเรือและพื้นที่จอดเรือ กำลังพลไม่เพียงพอกับภาระงานที่เพิ่มขึ้น ถึงแม้ว่าจังหวัดชลบุรีจะมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันกับสำนักงานจังหวัดชลบุรี ศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้วก็ตาม ซึ่งปัจจุบันทางกองทัพเรือกำลังดำเนินการจัดทำโครงการที่จะดูแลพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกที่ขยายพื้นที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งอาจส่งผลทำให้กองทัพเรือสามารถของงบประมาณเพื่อจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์เพิ่มมากขึ้น

จังหวัดระยอง

นอกจากภาระงานของเจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่จังหวัดระยองจะเพิ่มสูงขึ้นแล้ว เจ้าหน้าที่ยังจะต้องพัฒนาตัวเองด้วยการเพิ่มพูนองค์ความรู้ และความเชี่ยวชาญทางด้านเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มมากขึ้น การบริหารในส่วนของจังหวัดระยอง ผู้ว่าราชการจังหวัดระยองได้มีการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาคส่วนต่างๆ ในพื้นที่ ปัญหาทางด้านทรัพยากรของกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดระยอง คือ กำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจมีจำนวนไม่เพียงพอกับการกิจที่เพิ่มขึ้น (หากเปรียบเทียบกับประชากรแฝง) ขาดเทคโนโลยี (กล้อง CCTV) ที่ช่วยในการบริหารจัดการปัญหาในพื้นที่ องค์ความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ขาดงบประมาณในการจัดตั้งศูนย์วิเคราะห์และบริหารจัดการปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่จังหวัดระยอง เป็นต้น การทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่มีลักษณะทำงานเป็นกะไม่มี

วันหยุด ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของตัวเจ้าหน้าที่เอง และการทำงานจะมีลักษณะที่แตกต่างไปจากเจ้าหน้าที่ตำรวจในชาติสมาชิกอาเซียนด้วยกัน ฉะนั้นปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นหากภาครัฐให้ความสำคัญและจัดสรรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ให้มีความเหมาะสมและเพียงพออาจส่งผลทำให้การบริหารจัดการปัญหาในพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่วนแนวทางในการแก้ไขปัญหา คือ การจัดตั้งกองทุนเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เพื่อพัฒนาพื้นที่อย่างครอบคลุม และการส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณร่วมกันหน่วยงานราชการในพื้นที่ก็จำเป็นสามารถรองรับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ได้

๒) ด้านกระบวนการบริหาร

การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ส่งผลกระทบต่อกระบวนการบริหาร การบังคับบัญชา นโยบาย และภารกิจขององค์กรในพื้นที่ ดังนี้

จังหวัดฉะเชิงเทรา

การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้ส่งผลกระทบต่อ นโยบายและภารกิจของหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่อย่างมาก ซึ่งต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานในบางส่วนให้เหมาะสมกับบริบทของสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และสอดคล้องกับเป้าหมายของการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ที่มุ่งเน้นให้พื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราเป็นพื้นที่เมืองนำอยู่ เพื่อรองรับการขยายตัวของเขตอุตสาหกรรม ซึ่งที่ผ่านมาหน่วยงานราชการได้มีการรับฟังความคิดเห็น ปัญหา และความต้องการของประชาชนในพื้นที่ต่อการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพื่อทำให้การพัฒนาพื้นที่เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการ และควบคู่ไปกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่

สิ่งที่สำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก คือ การสร้างการรับรู้หรือการประชาสัมพันธ์ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ได้รับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคต เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เกิดการปรับตัวในลักษณะค่อยเป็นค่อยไป รวมถึงการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตความเป็นอยู่อย่างสมดุล จังหวัดฉะเชิงเทราต้องการจัดสรรงบประมาณจากส่วนกลางเพื่อนำมาบริหารทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ที่นับวันยิ่งเพิ่มปริมาณมากขึ้นเรื่อยๆ

เนื่องด้วยการบริหารจัดการพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ในส่วนความรับผิดชอบของสำนักงานจังหวัดฉะเชิงเทรานั้น พบว่า ในปัจจุบันในพื้นที่ปฏิบัติงานจะมีเจ้าหน้าที่ทั้งในสังกัดและจากหน่วยงานอื่นๆ เข้ามาทำงานร่วมกันอยู่ในพื้นที่ด้วย แต่สิ่งที่เป็นอุปสรรค คือ เจ้าหน้าที่

เหล่านี้จะต้องได้รับคำสั่งโดยตรงจากผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานนั้นๆ ก่อนจึงจะสามารถดำเนินการใดๆ ได้ อีกทั้งไม่มีอำนาจในการตัดสินใจอีกด้วย จึงส่งผลทำให้การบริหารจัดการพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกของสำนักงานจังหวัดยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ฉะนั้น แนวทางในการแก้ไขปัญหาของสำนักงานจังหวัด คือ ผู้ว่าราชการจังหวัดฯ จะต้องใช้อำนาจในการบริหารจัดการพื้นที่อย่างเบ็ดเสร็จ รวมทั้งมีอำนาจในการวินิจฉัยสั่งการให้เจ้าหน้าที่ที่สังกัดหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ปฏิบัติตามคำสั่งด้วย เช่น ภาครัฐจะต้องมอบอำนาจให้ผู้ว่าฯ ในลักษณะของการเป็นผู้ว่า CEO และเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานอื่นๆ จะต้องรับสนองคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดด้วย เป็นต้น

นอกจากนี้ผู้ว่าราชการจังหวัดได้มีการจัดตั้งคณะทำงานโดยบูรณาการหน่วยงานในพื้นที่ แต่สิ่งที่เป็นปัญหาอุปสรรค คือ การขออนุญาตตั้งโรงงานอุตสาหกรรมเป็นอำนาจของกระทรวงอุตสาหกรรมแต่ผู้ว่าฯ มีอำนาจในการดูแลพื้นที่ ซึ่งเมื่ออำนาจการบริหารจัดการพื้นที่ไม่ได้เป็นไปอย่างเบ็ดเสร็จ ผลที่ตามมา คือ โรงงานเหล่านี้ปล่อยน้ำเสียลงแม่น้ำบางปะกง มีการลักลอบทิ้งขยะที่เป็นอันตราย และเมื่อทรัพยากรธรรมชาติถูกทำก็อาจส่งผลถึงแหล่งกักเก็บน้ำดิบ อาจเกิดปัญหาการแย่งชิงน้ำจืด เป็นต้น

การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกทำให้หน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราหันมาพึ่งพาเทคโนโลยีในการบริหารจัดการปัญหาความมั่นคงในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น เช่น การนำเทคโนโลยีเกี่ยวกับกล้อง CCTV มาใช้ในพื้นที่ อีกทั้งสร้างกรอบความร่วมมือกับภาคส่วนอื่นๆ เช่น ภาคเอกชน และประชาชนในพื้นที่ที่มีการติดตั้งกล้อง CCTV ไว้ เมื่อเกิดเหตุการณ์ต่างๆ ทางเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการขอภาพเหตุการณ์จากกล้อง CCTV ที่ติดตั้งอยู่บริเวณนั้น ซึ่งช่วยให้การบริหารสถานการณ์รวดเร็วและสะดวกมากขึ้น จังหวัดฉะเชิงเทรามีพื้นที่เกษตรกรรม เช่น ส่วนผลไม้ นาข้าว บ่อเลี้ยงปลา ซึ่งการบริหารจัดการพื้นที่การเกษตรและพื้นที่อุตสาหกรรมนั้นทางหน่วยงานด้านความมั่นคงคอยตรวจสอบข้อมูลและบริเวณที่ขออนุญาตตั้งโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อสร้างความสมดุลระหว่างพื้นที่การเกษตรและพื้นที่อุตสาหกรรม และควบคุมให้พื้นที่อุตสาหกรรมขยายพื้นที่ออกนอกเขตที่ พ.ร.บ. เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกกำหนดไว้ เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงทางด้านอาหารและสิ่งแวดล้อมในอนาคต

หน่วยงานทหารในพื้นที่ (กองพลทหารราบที่ ๑๑) มองว่า เนื่องด้วยนโยบายการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกด้านความมั่นคงที่ลงมายังจังหวัดฉะเชิงเทรา ยังขาด

ความชัดเจนประกอบกับ พ.ร.บ. เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกที่ประกาศใช้ และประชาชนในพื้นที่ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกจึงส่งผลทำให้หน่วยงานทหารและหน่วยงานราชการในจังหวัดยังไม่ได้มีการกำหนดแผนฯ ที่ชัดเจน ต้องรอความชัดเจนจากส่วนกลางอีกสักระยะหนึ่ง

จังหวัดชลบุรี

การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกในพื้นที่จังหวัดชลบุรีนั้น ในมิติทางด้านการบริหารและการบังคับบัญชา พบว่า ในปัจจุบันยังไม่ได้ส่งผลกระทบใดๆ มากนัก ส่วนในมิติทางด้านนโยบายและภารกิจของหน่วยงานด้านความมั่นคงและกองบังคับการตำรวจภูธรในพื้นที่จะต้องรอดูท่าทีและความชัดเจนในการดำเนินนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกอีกครั้งว่าจะมีการเปิดกว้างให้ชาวต่างชาติเข้ามาลงทุนและทำธุรกิจภายในพื้นที่จังหวัดชลบุรีได้มากน้อยแค่ไหน เนื่องจากบริบทของพื้นที่จังหวัดชลบุรีเป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรม ซึ่งมีชาวต่างชาติจากหลายประเทศเข้ามาท่องเที่ยวและพักอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากอยู่แล้ว แต่เมื่อมีการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกก็อาจส่งผลทำให้อัตราการขยายตัวของปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติเพิ่มมากขึ้น ซึ่งกองบังคับการตำรวจภูธรในพื้นที่อาจจะต้องมีการปรับเปลี่ยนนโยบายและภารกิจให้สอดคล้องกับนโยบายของเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มมากขึ้น

การทำอากาศยานนานาชาติอยู่ตะเภาก็ได้รับผลกระทบทางด้านบวกจากการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งการบริหารจัดการสนามบินจำเป็นต้องมีแผนการพัฒนาในระยะยาวเพื่อรองรับการขยายตัวของการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกอยู่ก่อนแล้ว และจากนโยบายของภาครัฐที่สนับสนุนให้มีการพัฒนาและขยายท่าอากาศยานนานาชาติอยู่ตะเภาก็ให้มี ๒ วันเวย์ ซึ่งจะทำให้กลายเป็นศูนย์กลางการบินในภูมิภาคมากขึ้น นโยบายที่ส่งเสริมพื้นที่ภาคตะวันออก (จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง) ที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันถือว่าทั่วถึงทุกบริเวณ โดยภาครัฐและสำนักงานจังหวัดได้มีการประชาสัมพันธ์การให้บริการของท่าอากาศยานนานาชาติอยู่ตะเภาในเชิงพาณิชย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทำให้ประชาชนในพื้นที่ได้ทราบถึงศักยภาพของการให้บริการด้านการบินของท่าอากาศยานนานาชาติอยู่ตะเภา

สำหรับกองทัพเรือมองว่ารัฐบาลจะบริหารจัดการสนามบินนานาชาติอยู่ตะเภาอย่างไร (ทั้งสนามบินทหาร และสนามบินพลเรือน) หน่วยงานต่างๆ ที่ทำงานอยู่ในพื้นที่ที่ต้องการบูรณาการการทำงานร่วมกันซึ่งจะสามารถแก้ปัญหาการทำงานในลักษณะต่างคนต่างทำได้ สำนักงาน

จังหวัดชลบุรีจะต้องมีการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารเรื่องเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ให้นำหน่วยงานและประชาชนทุกภาคส่วนในพื้นที่ได้รับทราบข้อมูล หรือรับรู้ข่าวสารที่เข้าใจตรงกัน เนื้อที่ทางทะเลไม่มีอาณาเขตชัดเจน มีเนื้อที่กว้างขวาง ดูเลเยาก สิ่งเหล่านี้ทางจังหวัดจะมีการบริหารจัดการอย่างไร จะมีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ หรือไม่ หรือจะมีการส่งเจ้าหน้าที่หรือกำลังพลไปฝึกอบรมทักษะเพิ่มเติมทางด้านการบริหารจัดการพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกหรือไม่ ซึ่งสิ่งเหล่านี้รอดูท่าทีของภาครัฐต่อไป

จังหวัดระยอง

การบริหารจัดการพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกของจังหวัดระยองนั้น มีการแต่งตั้งคณะทำงานระดับจังหวัดขึ้นมาทำหน้าที่ควบคุมดูแล และติดตามการดำเนินงาน ซึ่งถือว่าเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญในการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ โดยมีการประชุมเดือนละครั้ง และจะมีหน่วยงานราชการในพื้นที่รวมทั้งกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดระยองและหน่วยงานด้านความมั่นคงอื่นๆ เข้าร่วมประชุมด้วยทุกครั้ง ส่งผลทำให้การบริหารจัดการในมิติต่างๆ ของจังหวัดระยองมีประสิทธิภาพเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ส่วนประเด็นปัญหาด้านการบริหารจัดการในพื้นที่จังหวัดระยอง คือ การไม่ได้รับความร่วมมือด้านข้อมูลจากสถานประกอบการ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้เป็นข้อมูลพื้นฐานด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะฝีมือให้แก่แรงงานเพื่อป้อนเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรม ซึ่งการปรับเปลี่ยนแนวคิดของผู้ปกครองที่หันกลับมาส่งเสริมให้บุตรหลานเลือกเรียนสายอาชีพจะเป็นสิ่งที่ต้องใช้เวลา ในขณะที่การจัดตั้งศูนย์ความปลอดภัยโดยนำระบบกล้องวงจรปิดมาใช้โดยเชื่อมโยงครอบคลุมทุกพื้นที่ การที่หน่วยงานราชการทุกภาคส่วนเริ่มมีการบูรณาการการทำงานและจัดสรรงบประมาณร่วมกัน

ส่วนข้อกังวลด้านการจดทะเบียนของสถานประกอบการนั้น ทำให้จังหวัดระยองขาดรายได้ เนื่องจากสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในจังหวัดระยองส่วนใหญ่ไม่ได้จดทะเบียนอยู่ในพื้นที่จังหวัดระยอง ทางจังหวัดระยองจึงไม่สามารถจัดเก็บภาษีได้ เป็นต้น

ประเด็นปัญหาทางด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกิดขึ้น สามารถแก้ไขได้โดยการจัดทำยุทธศาสตร์แบบบูรณาการเพื่อขับเคลื่อนเฉพาะพื้นที่ นโยบายภาครัฐต้องมีความต่อเนื่อง และมีการติดตามประเมินผล ให้เห็นเป็นข้อมูลออกมา อีกทั้งต้องส่งเสริมเกี่ยวกับการรับรู้ของประชาชนในทุกๆ เรื่อง โดยภาครัฐต้องดำเนินการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลให้ครอบคลุม และประชาชนโดยทั่วไปสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย เป็นต้น

๓) ด้านผลลัพธ์

นโยบาย กฎหมาย และระเบียบข้อบังคับของการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันได้ส่งผลกระทบต่อการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของหน่วยงานในพื้นที่ ซึ่งแนวทางในการปรับปรุงภารกิจให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ มีดังนี้

จังหวัดฉะเชิงเทรา

นโยบายของภาครัฐที่มีการกำหนดให้จังหวัดฉะเชิงเทราเป็นเมืองที่อยู่อาศัยชั้นนำ ส่งผลทำให้การกำหนดทิศทางการพัฒนาพื้นที่มีความชัดเจนมากขึ้น ทั้งการมุ่งเน้นพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค เพื่อรองรับการขยายตัวของเมืองและอุตสาหกรรม ประชาชนที่อยู่อาศัยในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียงมีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านโครงสร้างพื้นที่เพิ่มขึ้น

แต่เนื่องด้วยมาตรการทางด้านกฎหมายของการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ยังขาดความชัดเจน ประกอบกับกฎหมายว่าด้วยการจัดผังเมืองที่อยู่ระหว่างการพิจารณาและยังไม่ได้มีผลประกาศใช้ ส่งผลทำให้การส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราประสบปัญหาและอุปสรรค ซึ่งภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรเร่งรัดให้มีการประกาศใช้กฎหมายให้มีความชัดเจน เพื่อเอื้อต่อการขยายการลงทุนในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น อีกทั้งหน่วยงานภาครัฐ (ส่วนกลาง) ต้องประชาสัมพันธ์ หรือชี้แจงทำความเข้าใจให้กับจังหวัด/พื้นที่ที่รับทราบข้อมูลในทุกมิติ เนื่องจากเมื่อเกิดปัญหาขึ้นในพื้นที่ สำนักงานจังหวัดจะเป็นหน่วยงานแรกๆ ที่ลงพื้นที่เข้าไปให้บริการ หรือบริการจัดการกับปัญหาที่นั้นๆ

นโยบาย กฎหมาย และระเบียบข้อบังคับของหน่วยงานส่วนกลางของหน่วยต้นสังกัด แต่ละหน่วยนั้น ที่ผ่านมามีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพดีอยู่แล้ว แต่มีเพียงบางข้อหรือบางมาตรา เท่านั้นที่ต้องปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เช่น การจัดทำข้อมูลเชิงสถิติด้านประชากรใหม่ โดยให้สำนักงานจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำรวจจำนวนประชากรในภาพรวมของพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราทั้งหมด โดยให้สำรวจจำนวนประชากรทั้งที่อยู่อาศัยตามทะเบียนบ้านและประชากรที่ย้ายถิ่นฐานเข้ามาทำงานหรืออยู่อาศัยในพื้นที่ เพื่อเป็นฐานข้อมูลให้หน่วยงานด้านความมั่นคงและหน่วยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ ตัวอย่างเช่น เมื่อกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดทำเรื่องขออนุมัติ หรือขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานส่วนกลางต้องใช้ข้อมูลต่างๆ เหล่านี้ เช่น จำนวนประชากร สถิติหรืออัตราการเกิดคดี เป็นต้น

ที่ผ่านมาหน่วยงานทหารในพื้นที่ (กองพลทหารราบที่ ๑๑) ได้ถูกเชิญให้เข้าร่วมประชุมฯ กับคณะกรรมการของจังหวัดที่รับผิดชอบทางด้านการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกอยู่บ่อยครั้ง ซึ่งสำหรับเจ้าหน้าที่ของหน่วยราชการในพื้นที่อาจมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกอยู่บ้าง แต่สำหรับประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจ ฉะนั้นหน่วยงานราชการในพื้นที่จึงควรดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลอย่างทั่วถึงและครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้จังหวัดฉะเชิงเทราสามารถดำเนินโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกต่อไปอย่างราบรื่น

จังหวัดชลบุรี

นโยบาย กฎหมาย และระเบียบข้อบังคับของการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ค่อนข้างที่จะส่งผลกระทบต่อหน่วยงานราชการในพื้นที่จังหวัดชลบุรี เนื่องจากจังหวัดชลบุรีเป็นเมืองท่องเที่ยวและอุตสาหกรรม มีชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาในพื้นที่เป็นจำนวนมาก ส่งผลทำให้เกิดปัญหาด้านความมั่นคงในรูปแบบต่างๆ ในพื้นที่ คือ ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ แรงงานต่างด้าวลักลอบเดินทางเข้ามาทำงานอย่างผิดกฎหมาย การค้ามนุษย์ การลักลอบขนยาเสพติดและสิ่งผิดกฎหมาย รวมถึงปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ ซึ่งสถานการณ์ของปัญหาเหล่านี้ในปัจจุบันมีอัตราการเกิดที่เพิ่มมากขึ้นอยู่แล้ว แต่เมื่อจังหวัดชลบุรีมีการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกอาจส่งผลทำให้ปัญหาเหล่านี้มีอัตราเพิ่มสูงมากยิ่งขึ้น

การปรับภารกิจของหน่วยงานราชการในพื้นที่นั้น ปัจจุบันหน่วยงานต่างๆ ได้มีนโยบายให้บุคลากรทุกระดับชั้นปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัดและเข้มงวด ทั้งการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด การมุ่งเน้นให้ดำเนินการตรวจตราแหล่งชุมชนและพื้นที่เสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ สำหรับหน่วยงานด้านความมั่นคงมีการตั้งด่านตรวจค้นยาเสพติดและสิ่งผิดกฎหมายในพื้นที่ความรับผิดชอบอยู่บ่อยครั้ง เพื่อป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์และปัญหาภัยคุกคามอื่นๆ

ส่วนท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา มีนโยบายที่มุ่งเน้นเกี่ยวกับเรื่องการสร้าง ความสมดุลระหว่างการปฏิบัติการทางทหารและการให้บริการในเชิงพาณิชย์ แต่ด้วยนโยบายการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกของรัฐบาล ที่มีเป้าหมายเพื่อทำให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศเกิดการขยายตัว จึงมีมาตรการกระตุ้นด้วยการส่งเสริมการลงทุนในภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมใหม่ๆ อีกทั้งต่อยอดอุตสาหกรรมบางประเภทเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ซึ่งการพัฒนาอุตสาหกรรมการบินในพื้นที่สนามบินอู่ตะเภา (อยู่ในความรับผิดชอบของกองทัพเรือ) ส่งผลทำให้

ท่าอากาศยานนานาชาติอยู่ตะเภาต้องดำเนินการจัดทำแผนแม่บทสำหรับใช้ในการบริหารจัดการพื้นที่ในระยะยาว เพื่อรองรับกิจกรรมต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นการจัดแบ่งพื้นที่สำหรับให้ผู้ประกอบการและนักลงทุนทั้งภายในประเทศและต่างชาติที่จะเข้ามาใช้พื้นที่ รวมถึงการลงทุนร่วมกับบริษัทเอกชนเพื่อทำให้การบริหารจัดการพื้นที่เกิดประสิทธิภาพและประโยชน์สูงสุด

กองทัพเรือมองว่าการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกมีความคืบหน้าอย่างรวดเร็ว แต่สิ่งที่น่ากังวล คือ กฎหมายในบางฉบับและบางมาตรามีความล้าสมัย ส่วนกฎหมายฉบับยังอยู่ในการพิจารณาของรัฐสภา หรือบางส่วนอยู่ระหว่างการพิจารณาตีความกฎหมายนโยบายของภาครัฐขาดความชัดเจน (เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์ และการทำความเข้าใจกับประชาชนทุกภาคส่วนในพื้นที่) ซึ่งส่งผลต่อการวางแผนงานและแนวทางการปฏิบัติของกองทัพเรือ สิ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ต้องตระหนักและสามารถนำไปเป็นหลักคิดในการจัดทำยุทธศาสตร์คือ “หากประเทศใดมีกำลังทหารที่แข็งแกร่ง ก็จะไม่มีการล่ามายุ่ง” ซึ่งพลังอำนาจทางทหารถือเป็นส่วนสำคัญที่ต้องดำเนินไปควบคู่กันกับการพัฒนาความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ ส่วนกองทัพเรือเองมีความพร้อมที่จะให้การสนับสนุนถึงแม้จะไม่ใช้ภารกิจหลักของกองทัพก็ตาม แต่รัฐบาลต้องมีนโยบายที่ชัดเจนและมีความต่อเนื่อง อันเป็นหัวใจหลักในการพัฒนาประเทศไทย

จังหวัดระยอง

ปัจจุบันสิ่งที่กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดระยองทราบ คือ นโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ของพื้นที่จังหวัดระยองยังขาดความชัดเจน แต่ถึงอย่างไรก็ตามเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ก็ยังสามารถทำงานได้ตามปกติ สิ่งที่น่ากังวล คือ เมื่อการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก แล้วเสร็จสมบูรณ์จะส่งผลทำให้ภาระงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจเพิ่มมากขึ้น ซึ่งไม่สอดคล้องกับอัตรากำลังที่มีอยู่ สิ่งที่รัฐบาลและหน่วยงานราชการในพื้นที่ต้องตระหนักถึงอีกประการหนึ่ง คือ ปัญหาสังคมและประชาชนในพื้นที่จังหวัดระยองขาดความเชื่อมั่นและความไว้วางใจหน่วยงานภาครัฐ ส่งผลทำให้ข้อมูลที่ได้รับจากประชาชนในพื้นที่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น อันนำไปสู่การวางแผนงานผิดพลาด

๔.๑.๓ เครื่องมือที่เหมาะสมกับกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคง เพื่อเตรียมรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

๑) การวางแผน (Planning)

จังหวัดฉะเชิงเทรา

ด้านการวางแผน เพื่อปรับภารกิจและกิจกรรมขององค์กร ให้สอดคล้องกับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกนั้น จังหวัดฉะเชิงเทราให้ความสำคัญกับการพัฒนาพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จึงได้มีการประชุมร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อรับฟังปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพื่อนำปัญหาและความต้องการเหล่านั้นมากำหนดทิศทางการปฏิบัติงานของหน่วยงานในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราให้สอดคล้องกับการพัฒนา แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีบางเรื่องที่มีความสำคัญกับการพัฒนาในพื้นที่ และเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนในการพัฒนาองค์กร แต่หน่วยงานยังขาดข้อมูลในเรื่องนั้นๆ ในส่วนนี้ทางจังหวัดจะพิจารณาดำเนินการในเรื่องศูนย์รวบรวมข้อมูลต่อไป

สำหรับเรื่องการวางแผนการพัฒนาคน เพื่อเตรียมรองรับพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกนั้น จังหวัดฉะเชิงเทราได้มีการวางแผนยุทธศาสตร์การศึกษาของจังหวัดที่ชัดเจน มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง มีการติดตามและประเมินผลให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ พร้อมทั้งมีการนำผลการวิจัยหรือองค์ความรู้จากการศึกษาเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตกำลังคน มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการวางแผน โดยมีการจัดการศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา ปี ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ คือ (๑) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างผู้เรียนให้เป็นคนดีอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข (๒) ยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ (๓) ยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีทักษะชีวิต และ (๔) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ โดยทางจังหวัดคาดหวังว่าการศึกษาจะช่วยสร้างให้เด็ก เยาวชน และชาวแปดริ้ว มีคุณลักษณะที่โดดเด่น มีศักยภาพในการขับเคลื่อนและพัฒนาจังหวัดให้เป็นเมืองที่น่าอยู่อาศัย มีความปลอดภัย ประชากรมีคุณภาพ รองรับพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกได้อย่างสมบูรณ์

จากแนวทางการพัฒนาเมืองสำคัญในพื้นที่พัฒนาพิเศษภาคตะวันออกโดยจังหวัดฉะเชิงเทรา รัฐบาลต้องการพัฒนาให้เป็นเมืองที่น่าอยู่อาศัยขั้นดีที่ทันสมัย เพื่อรองรับการขยายตัวของ

กรุงเทพมหานครและรองรับการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มีความสอดคล้องกับภารกิจของตำรวจภูธรจังหวัดฉะเชิงเทราเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากภารกิจด้านความมั่นคงที่สำคัญคืองานด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นหลักตามวิสัยทัศน์ของหน่วยงานคือ “เป็นตำรวจที่ดี ประชาชนให้ความไว้วางใจ เชื่อมั่น และศรัทธา” จึงสามารถตอบสนองนโยบายของรัฐบาลในเรื่องพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกได้อย่างเต็มที่

สำหรับการวางแผนเพื่อปรับภารกิจหรือกิจกรรมของตำรวจภูธรจังหวัดฉะเชิงเทราที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกนั้น จะเป็นในเรื่องโครงสร้างพื้นฐานเป็นหลัก โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ได้มีจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราที่สำคัญ ได้แก่ (๑) แผนงานบูรณาการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก ด้วยการพัฒนาหน่วยงาน อาคารสถานที่ ให้มีความพร้อมสำหรับการปฏิบัติงานในพื้นที่พัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และ (๒) การพัฒนาประสิทธิภาพงานบริการเพื่อเสริมความมั่นคงในพื้นที่พัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยการจัดหาครุภัณฑ์และระบบการบริการเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในพื้นที่พัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เป็นต้น จึงทำให้หน่วยงานเริ่มมีการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานให้สอดคล้องกับแผนการปฏิบัติงานดังกล่าว ซึ่งจะเห็นได้ว่าการปรับโครงสร้างด้านอาคารสถานที่เสียมากกว่าภารกิจและกิจกรรมขององค์กร

กองพลทหารราบที่ ๑๑ เป็นกองพลรบหลักที่ขึ้นตรงกับกองทัพภาคที่ ๑ ซึ่งพร้อมสนับสนุนภารกิจตามที่หน่วยเหนือกำหนด แต่ยังไม่มีความค้ำหรือแนวทางในการปรับเปลี่ยนภารกิจเรื่องพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกจากหน่วยเหนือที่ชัดเจน

จังหวัดชลบุรี

ในการวางแผนเพื่อรองรับนโยบายในการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกนั้น ผู้ว่าราชการจังหวัดได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสนับสนุนการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก จังหวัดชลบุรี โดยคณะกรรมการอำนวยการประกอบไปด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี เป็นประธานกรรมการ และมีรองผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรีทั้ง ๓ ท่านเป็นรองประธานกรรมการ ส่วนหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ ๑๔ ผู้บัญชาการฐานทัพเรือสัตหีบ รองผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดชลบุรี และผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดชลบุรีเป็นกรรมการ เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเกิดผลอย่างเป็น

รูปธรรมโดยเร็ว อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม และการยกระดับคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ให้ดียิ่งขึ้น

สำหรับการประชุมที่เกี่ยวข้องนั้น ทางจังหวัดได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัดชลบุรี ๔ ปี (๒๕๖๑-๒๕๖๔) เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด เพื่อร่วมกันอย่างบูรณาการจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาสังคม และภาคเอกชนผ่านกลไกการบริหารทุกระดับอย่างสม่ำเสมอ โดยได้รับความอนุเคราะห์จากสำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ดูแลพื้นที่ภาคตะวันออก ในการให้ข้อมูลทิศทางการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคและจังหวัด ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อความสมบูรณ์ของแผนพัฒนาจังหวัดและดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ

แต่อย่างไรก็ตาม ยังพบว่าจังหวัดชลบุรีมีขยะจากโรงงานอุตสาหกรรมสูงสุดเป็นอันดับ ๑ ในภาคตะวันออก (ประมาณ ๒,๗๐๐ ตันต่อวัน) อันมีสาเหตุมาจากแรงงานต่างด้าว ประชากรแฝง และนักท่องเที่ยวเป็นสำคัญ และอีกประเด็นที่สำคัญคือ ระบบการบำบัดน้ำเสีย ซึ่งในอนาคตทางจังหวัดจะวางแผนในเรื่องนี้ให้รัดกุมยิ่งขึ้นต่อไป ทั้งนี้ ต้องการให้กองทัพเข้ามาช่วยในเรื่องการเป็นคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะในประเด็นเรื่องสัญญาการดำเนินการ และการบังคับใช้กฎหมายในเรื่องนี้

ตำรวจมีการวางแผนโดยอิงนโยบายของพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยการสนับสนุนในส่วนของการคมนาคมขนส่งเชื่อมโยงการเดินทางทั้งทางบก ทางน้ำและทางอากาศ รวมทั้งการเชื่อมโยงการขนส่งสินค้าไปยังท่าเรือแหลมฉบังหรือสัตหีบที่จะต้องมีการตรวจเข้มก่อนที่จะเข้ามาในพื้นที่ เพื่อป้องกันการขนส่งสินค้าผิดกฎหมาย รวมทั้งการเดินทางเข้าออกของชาวต่างชาติก็ได้มีการเช็คระวัตติการก่อเหตุอาชญากรรมอย่างละเอียดเพื่อป้องกันการหลบหนีเข้าเมือง ซึ่งจะเห็นได้ว่าตำรวจมีการวางแผน เพื่อปรับภารกิจและกิจกรรมขององค์การ ให้สอดคล้องกับการพัฒนาพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกจริง แต่ส่วนใหญ่จะเป็นแผนที่มีการปรับโครงสร้างด้านอาคารสถานที่เสียมากกว่า แต่การปรับในเรื่องความชำนาญและภาษาของกำลังยังไม่ได้มีการวางแผนปรับปรุงในเรื่องนี้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะพนักงานสอบสวนที่ยังมีความรู้ความชำนาญน้อยและการขาดแคลนล่ามประจำโรงพัก ดังนั้นในอนาคตจึงจำเป็นต้องมีการวางแผนในระยะยาวในการปรับเพิ่มกำลังพลและการสร้างความชำนาญด้านภาษา

กองพลนาวิกโยธินหน่วยงานยังไม่ได้รับรู้/ รับทราบถึงนโยบายที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกอย่างชัดเจน ซึ่งถ้านโยบายจากหน่วยเหนือชัดเจนมาในลักษณะของแผนงานและโครงการตามที่สั่งการให้หน่วยปฏิบัติได้ดำเนินการ ซึ่งหน่วยงานเป็นหน่วยเตรียมกำลังอยู่แล้ว จึงพร้อมสนับสนุนภารกิจทุกประการของหน่วยเหนือ ซึ่งหน่วยงานมีความเหมาะสมกับการสนับสนุนภารกิจ พัฒนาพิเศษภาคตะวันออกของรัฐบาล เนื่องจากที่ตั้งของหน่วยงาน เป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ทางทหารและอยู่ใกล้สนามบิน ท่าเรือ และโรงพยาบาล

กองเรือยุทธการ เป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมกำลังทางเรือและการใช้กำลังทางเรือเป็นสำคัญ โดยภารกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก คือ การปรับภารกิจจากกองการบินทหารเรือเดิม เป็นการท่าอากาศยานอู่ตะเภา ซึ่งเป็นการวางแผนปรับภารกิจในเชิงกายภาพ แต่ก็ได้รับผลกระทบอยู่บ้างโดยเฉพาะบริเวณหาดยาว ซึ่งในอดีตเป็นพื้นที่ฝึกหลัก แต่ปัจจุบันมีโรงงานอุตสาหกรรมของภาคเอกชนเข้ามาอยู่ในพื้นที่ของทหารทำให้พื้นที่ฝึกน้อยลง สำหรับประเด็นด้านการฝึก มีการวางแผนที่จะเพิ่มการฝึกให้มากยิ่งขึ้นในอนาคต โดยเฉพาะการใช้อากาศยานในการโปรยสารเคมี เนื่องจากมีความกังวลถึงภัยคุกคามด้านความมั่นคงที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่สนามบินคือ การก่อการร้ายในพื้นที่สนามบินพาณิชย์ ซึ่งความกังวลดังกล่าวทำให้ต้องเตรียมการรับมือในด้านนี้

จังหวัดระยอง

ระยองเคยมีประสบการณ์จากโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก (Eastern Seaboard) จึงมีความคุ้นชินทั้งในแง่การบริหารและการรับรู้รับทราบของประชาชนสำหรับการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกนั้น ทางจังหวัดได้มีการวางแผนรับมือในเรื่องนี้โดยได้บรรจุแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกให้เป็นวิสัยทัศน์ในระดับจังหวัด โดยมีวิสัยทัศน์คือ “เมืองนวัตกรรมก้าวหน้า พัฒนาอย่างสมดุล บนพื้นฐานความพอเพียง” รวมทั้งในประเด็นยุทธศาสตร์ของทางจังหวัด ก็มีเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเข้าไปเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๖ เรื่องการสร้างความเข้มแข็ง และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันภาคพาณิชย์กรรม และภาคบริการสู่สากล ทำให้จังหวัดระยองต้องเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมทั้งระบบ โดยได้มีการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองพัทยา-มาบตาพุด, โครงการรถไฟรางคู่ทางมาตรฐานช่วงหนองคาย-มาบตาพุด, โครงการรถไฟความเร็วสูง-กรุงเทพ-พัทยา-ระยอง,

โครงการพัฒนาท่าอากาศยานอุตะเถา-ระยอง-พัทยา, โครงการพัฒนาท่าเรืออุตสาหกรรมมาตาบุตร ระยะที่ ๓ และโครงการศูนย์ซ่อมอากาศยานอุตะเถา เป็นต้น นอกจากนี้ ยังได้มีการวางแผนร่วมกัน โดยการบูรณาการวิสัยทัศน์ของกลุ่มจังหวัดเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก+๒ (สระแก้ว และนครนายก) หรือเรียกว่า กลุ่มจังหวัด พร้อมกับมีการตั้งห้อง war room เพื่อโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกโดยเฉพาะ

๒) การจัดองค์การ (Organizing)

จังหวัดฉะเชิงเทรา

การจัดโครงสร้างองค์กรของจังหวัดฉะเชิงเทรานั้น เป็นการบริหารราชการส่วนภูมิภาค ซึ่งมีทั้งหน่วยงานส่วนภูมิภาคและส่วนกลางมาจัดตั้งในพื้นที่เพื่อปฏิบัติการกิจและอำนวยความสะดวกในเรื่องเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกให้แก่ประชาชน จึงถือว่าจังหวัดฉะเชิงเทรา มีความพร้อมทั้งหน่วยงานและบุคลากรที่จะขับเคลื่อนการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกได้อย่างเต็มที่

แต่อย่างไรก็ตาม ทางจังหวัดเห็นว่าการจัดโครงสร้างองค์กรให้เหมาะสมกับการรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกนั้น ควรจะมีการจัดตั้งสำนักงานเพื่อการประสานงานเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จากสำนักงานเพื่อการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (สกปร.) (ปัจจุบันสำนักงานเพื่อการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ถูกยุบเลิกและเปลี่ยนชื่อเป็น สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ตามพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑) เข้ามาในพื้นที่เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนการพัฒนาร่วมกับจังหวัดต่อไป

สำหรับตำราการจัดโครงสร้างองค์กรเป็น กรม กอง แผนก แยกส่วนออกมาเพื่อรองรับภารกิจด้านความมั่นคงในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกนั้น หน่วยงานไม่ได้มีการแยกส่วนงานออกมาเป็นการเฉพาะ แต่ก็ได้มีการปรับตัวให้ทำงานในเชิงรุกมากขึ้น ตัวอย่างเช่น (๑) ปัญหาด้านงบประมาณในการติดตั้งกล้องวงจรปิดในพื้นที่เสี่ยงมีไม่เพียงพอ ทางหน่วยงานจึงแสวงหาความร่วมมือกับภาคเอกชนในการหันมุกกล้องมาในจุดที่ใช้ประโยชน์ได้ทั้งสองฝ่าย (๒) ปัญหาในเรื่องประชากรแฝงที่เข้ามาในพื้นที่ โดยเฉพาะประชากรแฝงที่เข้ามาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ ทางหน่วยงานเข้าไปมีส่วนร่วมกับทางจังหวัดในการสำรวจประชากรแฝงในพื้นที่ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงและเป็นประโยชน์ในการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในด้านการรักษาความสงบ

เรียบร้อยของประชาชนที่รัดกุมมากยิ่งขึ้น (๓) ปัญหาด้านกำลังพล มีการฝึกตำรวจอาสาให้เข้ามาช่วย โดยการประสานความร่วมมือกับทางองค์การบริหารส่วนตำบลมาร่วมตั้งจุดตรวจ/จุดสกัด ในเวลากลางคืน ซึ่งเบี่ยงเลียงของตำรวจอาสาในสวนนี้ ทางองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่นั้นๆ ก็เป็นผู้สนับสนุน เป็นต้น (๔) ตำรวจได้ร่วมกับประชาชนในพื้นที่จัดทำโครงการ “ชาวบ้านคิด ตำรวจทำ” เพื่อสามารถแก้ไขปัญหาในพื้นที่ได้อย่างตรงจุด และ (๕) การบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่าง หน่วยงานตำรวจและหน่วยงานทหารในพื้นที่มีส่วนช่วยสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงในเรื่อง กำลังในกิจกรรมต่างๆ ซึ่งทางทหารและตำรวจต่างมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและมีความร่วมมือกัน ในทุกด้านเป็นอย่างดี ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการเสริมสร้างกรอบความร่วมมือกับภาคเอกชนและ ประชาชนในพื้นที่ที่มีความสำคัญที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติภารกิจด้านความมั่นคงเป็น อย่างดี

สำหรับกองทัพมีการปรับเปลี่ยนแผนการฝึกในเรื่องการบรรเทาสาธารณภัย โดยเน้น การบรรเทาสาธารณภัยขนาดเล็กที่เหมาะสมกับพื้นที่มากยิ่งขึ้น

จังหวัดชลบุรี

ทุกส่วนงานในจังหวัดชลบุรีได้มีการจัดส่วนงานภายในเป็นลักษณะการจัดตั้งศูนย์ ต่างๆ เพื่อรองรับกับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ตัวอย่างเช่น (๑) งานด้านสาธารณสุข ได้มีการวางแผนการขยายเตียง โดยได้รับงบประมาณจากโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เพื่อรองรับการเคลื่อนย้ายของประชากร (๒) งานด้านสิ่งแวดล้อม ได้มีการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศ ทางการแพทย์ และศูนย์เชี่ยวชาญอาชีวอนามัยสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาสารเคมีรั่วไหลหาก ในอนาคตมีการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมมากยิ่งขึ้น (๓) งานด้านอุบัติเหตุจากการจราจร จังหวัดชลบุรีได้ตั้งศูนย์ความเป็นเลิศทางด้านอุบัติเหตุ เพื่อรองรับกับการขยายตัวของการจราจร ในพื้นที่ เป็นต้น

แต่อย่างไรก็ตาม ส่วนราชการของทางจังหวัดยังไม่มีหน่วยงานด้านการข่าว และไม่มี ทีมปฏิบัติการทางด้านจิตวิทยา หากทางทหารสามารถสนับสนุนงานในส่วนนี้เพิ่มเติมได้ ก็จะทำให้ สามารถขับเคลื่อนงานด้านความมั่นคงได้ดียิ่งขึ้น

ปัจจุบันโครงสร้างองค์กรยังไม่มีความเหมาะสมกับการรองรับการพัฒนาเขตพัฒนา พิเศษภาคตะวันออกเนื่องจากบุคลากรมีไม่เพียงพอ ซึ่งต้องอบรมให้บุคลากรมีความรู้ความเชี่ยวชาญ ที่เหมาะสม มีความเข้าใจเกี่ยวกับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกอย่างลึกซึ้งซึ่งในทุกระดับ

แต่ในปัจจุบันบุคลากรงบประมาณในการพัฒนาด้านกำลังพลเป็นการเฉพาะยังไม่มีและแผนงานค่อนข้างมีจำกัด

กองพลนาวิกโยธินเป็นหน่วยงานได้มีการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ กล่าวคือ ในอดีตหน่วยงานมีภารกิจหลักในการเตรียมกำลัง ก็จะเน้นการฝึกกำลังเพื่อสนับสนุนให้กับกองกำลังนาวิกโยธิน-ตราด ซึ่งในปัจจุบันก็มีความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกมากขึ้นเรื่อยๆ โดยไม่ได้กระทบกับการดำเนินงานในภารกิจหลักด้วยการเข้าไปเป็นประธานการแก้ไขปัญหาขยะในพื้นที่ รวมทั้งให้การสนับสนุนด้านกำลังพลและยุทโธปกรณ์ที่เกี่ยวข้องเข้าไปทำงานร่วมกับท้องถิ่น

สำนักงานเพื่อการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (สกรทศ.) เข้ามาดูแลและสนับสนุนโครงการที่เกี่ยวข้องกับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกของกองทัพเรือ ทำให้หน่วยงานมีการปฏิสัมพันธ์กับภายนอกมากยิ่งขึ้น และมีการเข้าไปฝึกร่วมกับ สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ในการรับผิดชอบร่วมกันในการช่วยเหลือภัยพิบัติต่างๆ เช่น ไฟไหม้ คลื่นสึนามิ อีกทั้งยังมีการฝึกการวางแผนป้องกันภัยในพื้นที่ร่วมกับ บริษัท IRPC โดยเชิญทาง IRPC มาสอนเพื่อเพิ่มพูนความรู้ในด้านการขจัดคราบน้ำมันในทะเล และฝึกร่วมกับ บริษัท ปตท. ในการป้องกันการก่อการร้ายในแท่นขุดเจาะทางทะเล

จังหวัดระยอง

จังหวัดระยอง มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสนับสนุนการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก จังหวัดภายใต้สำนักงานเพื่อการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (สกรทศ.) โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดระยองเป็นประธาน โดย คนก. ดังกล่าวจะประเมินผลทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก กล่าวคือ มีการสร้างการรับรู้ที่ถูกต้องของโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกต่อประชาชน เช่น การเปิดเวทีทัศน์ในสถานที่สำคัญๆ ของจังหวัด การทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์ข่าวสารที่ถูกต้อง เพื่อลดรอยบาดแผลจากโครงการ Eastern Seaboard ที่เคยเกิดขึ้นในอดีต โดยเชิญ ดร.คณิต แสงสุพรรณ เลขาธิการคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกมาให้ความรู้ ด้าน พ.ร.บ. แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเนื่องจากเจ้าหน้าที่จะต้องประสานงานตอบข้อซักถาม และตอบข้อสงสัยกับประชาชนโดยตรง จึงต้องมีองค์ความรู้ในเรื่อง เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเป็นอย่างดี

๓) การจัดบุคลากรปฏิบัติงาน (Staffing)

จังหวัดฉะเชิงเทรา

จากค่านิยมองค์การของจังหวัดฉะเชิงเทราที่กำหนดไว้ว่า “ลูกหลวงพ่อโสธร ไปด้วยกัน ไปได้ไกล” เพื่อให้บุคลากรในจังหวัดมีความเป็นหนึ่งเดียวกัน มีความมุ่งมั่นและทุ่มเทการทำงานเพื่อพัฒนาจังหวัด และแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับประชาชนในพื้นที่ มีการวางแผนการสื่อสารภายในองค์กรเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย ถือเป็นการบริหารจัดการบุคลากร เพื่อให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการจัดแบ่งลักษณะงานตามที่จังหวัดกำหนดไว้

โดยทางจังหวัดถือว่าขั้นตอนการบริหารงานบุคคลที่สำคัญ ได้แก่ การประเมินผลการปฏิบัติงาน การฝึกอบรมและพัฒนาความสามารถของบุคลากร สำหรับการจัดบุคลากรปฏิบัติงานเพื่อรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกจะมีสองหน่วยงานหลัก ได้แก่ สำนักงานอุตสาหกรรมฯ และสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดฯ เป็นผู้สนับสนุนบุคลากรในการปฏิบัติงานร่วมกับสำนักงานจังหวัดฯ และมักจะเป็นเจ้าภาพหลักในการจัดประชุมขับเคลื่อนนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกร่วมกับผู้ประกอบกิจการโรงงาน เพื่อปรึกษาหารือความต้องการลงทุนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งแยงรายละเอียดโครงการ ปัญหา อุปสรรค และความต้องการช่วยเหลือ ซึ่งถือเป็นการบริหารจัดการทรัพยากรบุคลากรร่วมกัน

แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากทางจังหวัดฉะเชิงเทราเป็นการบริหารราชการส่วนภูมิภาค จึงสามารถส่งเสริมได้เฉพาะในส่วนที่เป็นการฝึกอบรมและการพัฒนา โดยที่ผ่านมาทางจังหวัดจะมอบหมายบุคลากรที่เหมาะสมเข้าร่วมการประชุมและการเสวนาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกอยู่เสมอ เพื่อให้บุคลากรเหล่านี้นำความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมมาเผยแพร่และปฏิบัติในพื้นที่ เพื่อเป็นการขับเคลื่อนและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติอยู่แล้ว แต่หากจะเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกให้มากยิ่งขึ้นนั้น สำนักงานเพื่อการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (สกปรศ.) ควรจะเข้ามาเป็นหน่วยงานหลักในการให้ความรู้กับ ๓ จังหวัดในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกอีกทางหนึ่งด้วย

สำหรับประเด็นในเรื่องตำราจรรยาบรรณจังหวัดฉะเชิงเทรานั้น ทางหน่วยงานได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกตามนโยบายของรัฐบาล และตระหนักถึง

ภารกิจที่จะเพิ่มขึ้นตามมากับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จึงได้ของบประมาณด้านกำลังพลจากกระทรวงมหาดไทย แต่ก็พบอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับกฎระเบียบต่างๆ จึงทำให้ไม่ได้กำลังพลตามที่ต้องการ ซึ่งประเด็นนี้ตำรวจภูธรจังหวัดฉะเชิงเทรามีความกังวลเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากหลังจากนี้อีก ๕ ปีจะยังมีการเคลื่อนย้ายทั้งคนในโซนที่อยู่อาศัยและแรงงานเข้ามาในพื้นที่จำนวนมาก ซึ่งการที่จะไปถึงเป้าหมายดังกล่าว ประชาชนในพื้นที่จะยิ่งต้องมีความปลอดภัยมากขึ้นไปด้วย

ดังนั้นในอนาคตรัฐบาลจึงควรมีการวางแผนด้านกำลังพลสำหรับหน่วยงานด้านความมั่นคง โดยเฉพาะตำรวจในพื้นที่ เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับหลายส่วนกับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เช่น การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนในพื้นที่ ปัญหาภัยคุกคามรูปแบบต่างๆ ที่กำลังจะเข้ามาโดยเฉพาะแก๊งคอลเซนเตอร์ ซึ่งบุคลากรภาครัฐยังไม่พร้อมรับมือหรือแม้แต่องานด้านการจราจร เป็นต้น ซึ่งที่ผ่านมาได้เห็นความชัดเจนของวางแผนผลิตและพัฒนากำลังคนให้ตรงกับความต้องการของอุตสาหกรรมเป้าหมาย ในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก อย่างเป็นรูปธรรม แต่สำหรับหน่วยงานด้านความมั่นคงยังไม่มีมีความชัดเจนในเรื่องนี้เท่าที่ควร ซึ่งกรอบการทำงานของหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่จะมีความชัดเจนได้มากขึ้นก็ต่อเมื่อหน่วยเหนือมีนโยบายที่ชัดเจน

หน่วยงานสนับสนุนกำลังพลในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ผ่านทาง กอ.รมน. จังหวัด โดยมักจะเป็นกิจกรรมในลักษณะการปลูกป่าชายเลน การร่วมกับภาคเอกชนในการตรวจหาสารเสพติด ตรวจปัสสาวะ ในโรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น

จังหวัดชลบุรี

จังหวัดชลบุรีได้มีการจัดตั้งชุดเฉพาะกิจในการรับมือกับผลกระทบที่จะมาจากการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยจัดงบประมาณของทางจังหวัดขึ้นมา เพื่อมาดูแลและปราบปรามยาเสพติดโดยเฉพาะ เนื่องจากปัจจุบันพบว่าจังหวัดชลบุรีไม่เพียงแต่พบปัญหายาเสพติดที่มาจากทั้งกลุ่มนักท่องเที่ยวเท่านั้น แต่ยังพบในกลุ่มผู้ใช้แรงงานประมงและแรงงานอุตสาหกรรมอีกด้วย ซึ่งจังหวัดได้มีการจัดทำโครงการ “ราชสีห์พิทักษ์ราษฎร์” โดยการนำข้าราชการมาฝึกร่วมกับตำรวจ และใช้มวลชนเหล่านี้เป็นชุดเฉพาะกิจของแต่ละอำเภอ ซึ่งความสัมพันธ์แบบไม่เป็นทางการนี้ถือว่าเป็นจุดแข็งในการแก้ปัญหาต่างๆ ของจังหวัดเลยก็ว่าได้เพราะทางจังหวัดมีการบูรณาการร่วมกันทั้งหมด ทั้งพลเรือน ตำรวจ และกองทัพ ทำให้สามารถรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงได้ทุกรูปแบบ

ทั้งนี้ เพื่อให้มีการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สำนักงานเพื่อการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก ควรเข้ามาให้ความรู้ถึงอุตสาหกรรมสมัยใหม่ หรือสร้างความเข้าใจถึงงานด้านกฎหมาย กฎระเบียบมากยิ่งขึ้น และควรรหาแนวทางการรับมือกับปัญหาสมองไหลในบุคลากรของภาครัฐ โดยเฉพาะบุคลากรด้านการแพทย์ ยกตัวอย่าง พนักงานสอบสวน นอกจากความรู้ทางด้านกฎหมายแล้ว ยังต้องมีความรู้ ด้านภาษาต่างประเทศที่สามารถสื่อสารกับชาวต่างชาติได้ และต้องหมั่นฝึกฝนพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ส่วนแนวทางการบริหารจัดการบุคลากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติการกิจพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกนั้น หากเริ่มจากการสรรหาต้องหาคูกรากรภายในองค์กรที่มีความรู้และทักษะการสื่อสารภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน แล้วมากำหนดเกณฑ์คัดเลือกที่เหมาะสม หลังจากคัดเลือกแล้วจึงฝึกอบรมและพัฒนาตนเอง เพื่อให้ก้าวทันยุคทันสมัยพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นหลักเกณฑ์ในการสรรหาคัดเลือก บรรจุแต่งตั้ง ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนด ซึ่งในปัจจุบันหน่วยงานตำรวจยังไม่มีความพร้อมในการรับมือกับอาชญากรรมข้ามชาติที่มาพร้อมกับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยเฉพาะเทคโนโลยีในเรื่องแก๊งคอลเซ็นเตอร์ และการฟอกเงิน

กองทัพสามารถเข้ามาเป็นหน่วยงานหลักได้ในเรื่องการบูรณาการเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยการปรับพันธกิจจากการช่วยเหลือภัยพิบัติขนาดใหญ่ มาเป็นการสนับสนุนด้านภัยพิบัติที่มีความหลากหลายมากขึ้น เช่น การกำจัดครบน้ำมัน การกำจัดสารพิษในทะเล และการรับมือกับโรคระบาดต่างๆ เป็นต้น

หน่วยงานได้เตรียมกำลังพลในเรื่องการศึกษา เพื่อให้มีความพร้อมในการเข้าไปบริหารท่าอากาศยาน โดยมีการส่งกำลังพลไปเรียนเพื่อให้ได้มาตรฐานขององค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (ICAO) ซึ่งถือเป็นความท้าทายที่หน่วยงานจะต้องบริหารให้ได้ โดยเฉพาะปัญหาการสูญเสียบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพเฉพาะของทางภาครัฐให้กับภาคเอกชน

จังหวัดระยอง

จังหวัดระยองได้ตั้งคณะกรรมการด้านการประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ในการขับเคลื่อนเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จังหวัดระยอง โดยมีภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หอการค้าจังหวัด สภาอุตสาหกรรมจังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด แรงงานจังหวัด สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัด ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด ประชาสัมพันธ์จังหวัด และสถานีวิทยุกระจายเสียง

แห่งประเทศไทย จังหวัดระยอง โดยคณะกรรมการฯ ดังกล่าว มีหน้าที่วางแผน และกำหนดแนวทางการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ แก่ประชาชนในพื้นที่จังหวัดระยองอย่างทั่วถึง

ในด้านโครงสร้างพื้นฐานมีการประชุมอนุกรรมการด้านโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาเมืองและการค้าการลงทุน ในคณะอนุกรรมการสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก เพื่อพิจารณาภาพรวมนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนงานโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาเมืองและการค้าการลงทุน การขับเคลื่อนโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จังหวัดระยอง ซึ่งคณะอนุกรรมการในด้านต่างๆ ได้เก็บรวบรวมและสรุปข้อมูลเพื่อนำไปปรับใช้ในแผนการพัฒนาเมือง ผังเมือง และระบบโครงสร้างพื้นฐานในเขตเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับประโยชน์สูงสุดจากการโครงสร้างพื้นฐานและพัฒนาเมือง

๔) การอำนวยการ (Directing)

จังหวัดฉะเชิงเทรา

สำหรับด้านการอำนวยการนั้น ผู้บริหารของจังหวัดฉะเชิงเทราถือว่าศิลปะในการบริหารงานในองค์กรนั้นเป็นปัจจัยที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนภารกิจขององค์กรให้สำเร็จตามเป้าหมาย เนื่องจากหากผู้บริหารมีความเข้มแข็ง มีภาวะการเป็นผู้นำสูง ก็จะส่งผลดีต่อองค์กรสามารถจูงใจผู้ร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชาให้ร่วมแรงร่วมใจกันขับเคลื่อนภารกิจขององค์กรได้ รวมทั้งสามารถตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผล ทันเวลา ตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงประเด็น โดยผู้นำจะต้องเป็น Leadership เพื่อนำการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะเรื่องเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

สำหรับแนวทางในการอำนวยการ วินิจฉัยและสั่งการ เพื่อให้การพัฒนาของหน่วยงานมีประสิทธิภาพ การวินิจฉัยและสั่งการต่างๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ นั้น ผู้นำองค์กรเห็นว่าควรนำเทคโนโลยีต่างๆ เข้ามาใช้เป็นประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ซึ่งทางจังหวัดได้ให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเป็นประโยชน์และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานอย่างมาก กล่าวคือ มีการใช้ไลน์ (Line) เพื่อสื่อสารและสั่งการระหว่างบุคลากรภายในองค์กร ซึ่งเป็นการสื่อสารที่มีความรวดเร็วและสามารถส่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น รูปภาพ วีดีโอ หรือเอกสารถึงกันได้ทันที นอกจากนี้จังหวัดฉะเชิงเทรายังมีการร่วมมือ

กับ สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) หรือ GISTDA ซึ่งเป็นหน่วยงานรัฐที่บริการข้อมูลภูมิสารสนเทศ และวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศของประเทศไทย ร่วมกันตั้งระบบเพื่อการตัดสินใจแบบองค์รวม หรือ ห้อง War Room ในพื้นที่ศาลากลางจังหวัด ฉะเชิงเทรา เพื่อเป็นศูนย์รวมของข้อมูลสารสนเทศภายในจังหวัด และเพื่อการวินิจฉัย สั่งการ ในเรื่องต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

การดำเนินงานในแผนงานการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ยังไม่ได้คำนึง ถึงภัยคุกคามด้านความมั่นคงที่จะมาพร้อมการพัฒนาดังกล่าวเท่าที่ควร ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเตรียม ทักษะของบุคลากรทักษะและความเชี่ยวชาญของบุคลากรในการรับมือกับภัยคุกคามที่มาพร้อมกั บการพัฒนา เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกที่จะเพิ่มมากขึ้นในอนาคตได้

ในเรื่องเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกหน่วยงานความมั่นคงยังขยับตัวช้ากว่า ภาคธุรกิจหรือภาคเศรษฐกิจ ซึ่งบูรณาการด้านข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการเขตพัฒนา พิเศษภาคตะวันออก ระหว่างหน่วยงานจังหวัดต่างๆ หน่วยงานความมั่นคง ภาคเอกชน และ ประชาชนในพื้นที่จึงเป็นสิ่งสำคัญ

จังหวัดชลบุรี

นโยบายสำคัญของทางจังหวัดคือ การเปิดโอกาสให้ข้าราชการในจังหวัด และ ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดและการตัดสินใจ โดยถือว่าการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนยัง สำคัญ ซึ่งภาคท้องถิ่นยังเป็นเวทีที่ดีในการส่งต่อข้อมูลข่าวสารโดยเฉพาะความเข้าใจและการอยู่ ร่วมกันระหว่างภาคโรงงานอุตสาหกรรมและชุมชน ซึ่งในอนาคตจังหวัดควรส่งเสริมให้ทุกภาคส่วน ในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในกลไกความร่วมมือในมิติต่างๆ ของจังหวัดเพื่อบูรณาการการทำงานร่วม กันอย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น

สำหรับตำรวจหัวหน้าหน่วยงานมีบทบาทสำคัญในการออกแบบภารกิจใหม่ให้เข้ากับ สถานการณ์ และมีส่วนสำคัญเป็นอย่างมากในการขับเคลื่อนภารกิจเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งจะทำให้ภารกิจขององค์กรประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการบริหารและการ บังคับบัญชาภายในไม่ได้มีอุปสรรคใดๆ

กองทัพควรสร้างความเข้าใจและสร้างการรับรู้ให้กับบุคลากรในกองทัพถึงบทบาทใน การสนับสนุนการดำเนินโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเป็นสิ่งสำคัญ หากหน่วยเหนือ มีแผนงานและโครงการที่ชัดเจนก็จะสนับสนุนให้ภารกิจของหน่วยงานชัดเจนยิ่งขึ้นไปด้วย

ความชัดเจนของนโยบายที่เกี่ยวข้องกับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเป็นสิ่งสำคัญ การประชาสัมพันธ์โครงการนี้ก็เป็นส่วนสำคัญเช่นกัน ซึ่งการสร้างความเข้าใจภายในหน่วยงาน ยังน้อยอยู่

จังหวัดระยอง

หน่วยงานภายในจังหวัดระยอง มีความสัมพันธ์ที่ดีทั้งภายในและภายนอก กล่าวคือ มีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับพี่น้องประชาชน โดยเฉพาะกับกองทัพที่มีการซ่อมแซมความมั่นคงร่วมกับกองทัพเรือ และมีการประชุมระหว่างหน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่ทุกเดือน โดยเฉพาะการสร้างความรู้และการสร้างความร่วมมือในการป้องกันการรั่วไหลของสารเคมี นอกจากนี้ กองทัพหน่วยงานด้านความมั่นคงควรมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบสังคม จัดระเบียบพื้นที่สาธารณะ การเข้าตรวจสถานบริการต่างๆ และการจัดระเบียบแรงงานต่างชาติและประชากรแฝง (พ้น ร.๓) เพื่อจัดระเบียบในที่สาธารณะ และมีการใช้งบประมาณของจังหวัดให้ กอ.รมน. ไปสร้างถนนในท้องถิ่น

๕) การประสานงาน (Co-ordinating)

จังหวัดฉะเชิงเทรา

การประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ราบรื่น สำหรับจังหวัดฉะเชิงเทรามีความร่วมมือกับสำนักงานเพื่อการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (สกรศ.) จัดการประชุมและเสวนาในพื้นที่จำนวนหลายครั้ง เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรารับทราบข้อมูลและแผนการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกที่จะมีผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่ และรับนำเอาปัญหาและความต้องการในพื้นที่มาปรับปรุงแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และได้ประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดฯ เพื่อร่างผังเมือง สร้างการรับรู้ให้ประชาชนในพื้นที่

สำหรับกองทัพและตำรวจได้มีการเข้าร่วมกับทางจังหวัดในการประชุมเพื่อให้ความรู้และเข้าใจ ในการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และทราบถึงความคืบหน้าของการดำเนินงาน อย่างไรก็ตามหน่วยงานความมั่นคงทั้งกองทัพและตำรวจได้รับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มมากขึ้น สำหรับรูปแบบการประสานงานที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ คือ การจัดประชุมย่อยกับหน่วยงานต่างๆ

จังหวัดชลบุรี

จังหวัดชลบุรีมีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อขับเคลื่อนเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งจะมีการประชุมทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจกับหน่วยงานต่างๆ ภายในจังหวัด รวมทั้งได้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ผ่านโครงการไทยนิยมยั่งยืนเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจกับประชาชนอีกด้วย

สำหรับกองทัพได้รับข้อมูลจากทางจังหวัดในการประชาสัมพันธ์เรื่องเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก แต่ยังไม่ได้เข้าร่วมประชุมกับทางจังหวัด แต่มีการประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ส่วนตำรวจได้มีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ เช่น ตำรวจท่องเที่ยวเพื่อสร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้บริการและอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว รวมถึงการจัดปัญหาแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม ไร้ระเบียบ ในส่วนของตำรวจน้ำ ที่ดูแลความปลอดภัยทางน้ำ โดยดำเนินการปกป้องความมั่นคงทางน้ำ ซึ่งรวมถึงเรือ ท่าเรือ อุ้เรือ ทรัพยากรธรรมชาติทางน้ำ ผู้ประกอบธุรกิจทางน้ำ ผู้ประกอบธุรกิจทางน้ำ ซึ่งตำรวจน้ำจะดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมการขนส่งทางน้ำ การควบคุมเรือสินค้า เป็นต้น ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ในด้านการบริการในการเดินทางข้ามแดน และการรักษาความมั่นคงของประเทศ ในการสกัดกั้นบุคคลต้องห้ามหรือไม่พึงประสงค์ มิให้เดินทางเข้ามาในหรือออกนอกราชอาณาจักรได้ รวมทั้งป้องกันภัยคุกคามความมั่นคงในรูปแบบต่างๆ

ส่วนการทำอากาศยานอุ้ตະเกานั้น จำเป็นต้องมีการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานราชการ ผู้ใช้บริการ และหน่วยงานเอกชนที่จะร่วมลงทุนในอนาคต รวมถึงชุมชนโดยรอบให้รับรู้และเข้าใจการขยายตัวของสนามบินและอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน ดังนั้นการทํ่า จึงมีการแบ่งการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกโดยการตั้งหน่วยงานการประสานงานเฉพาะขึ้นมาเพื่อให้เกิดการประสานงานอย่างเป็นระบบแบบแผนเพื่อการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป เนื่องจาก

รูปแบบในการประสานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ จะเน้นการประสานงานผ่านช่องทางวิทยุตำรวจ หรือไลน์ เนื่องจากเป็นรูปแบบที่ใช้กันมาและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว รวมถึงการจัดประชุมเพื่อมอบหมายนโยบาย แนวทางการดำเนินการ การมอบหมายหน้าที่ให้ชัดเจน

จังหวัดระยอง

จังหวัดระยองได้มีการตั้งหน่วยงานในการดูแล ประสานงาน และบริหารจัดการเกี่ยวกับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกโดยเฉพาะ ซึ่งหน่วยงานนี้จะทำหน้าที่ประสานกันหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัด เพื่อให้เข้าร่วมประชุมเพื่อสร้างการรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก รวมทั้งได้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เพื่อสร้างความรับรู้และเข้าใจให้กับประชาชนด้วย สำหรับตำรวจได้มีการเข้าร่วมประชุมกับทางจังหวัดและรับทราบถึงการดำเนินงานของเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

๖) การรายงาน (Reporting)

จังหวัดฉะเชิงเทรา

ช่องทางในการรายงานผลการปฏิบัติงานและแจ้งข้อมูลข่าวสารให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบโดยจังหวัดฉะเชิงเทรามีการประกาศเรื่องการจัดทำผังเมืองให้ประชาชนทราบซึ่งเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สำหรับกองทัพและตำรวจได้มีช่องทางในการสื่อสารกับประชาชนเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ คือ สื่อสังคมออนไลน์ เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก เป็นต้น การปิดประกาศ และเว็บไซต์

จังหวัดชลบุรี

ทางจังหวัดมีการประชุมและกระจายข้อมูลข่าวสารผ่านโครงการไทยนิยมยั่งยืน โดยผ่านกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อไปแจ้งข่าวสารให้กับประชาชน สำหรับกองทัพและตำรวจได้รายงานผลการปฏิบัติหรือแจ้งข้อมูลข่าวสารให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบผ่านช่องทางต่างๆ ดังนี้ เว็บไซต์ของหน่วยงาน การปิดประกาศ รวมถึงการแจ้งข้อมูลข่าวสารผ่านสารผ่านทางไลน์ ซึ่งถือได้ว่าเป็นวิธีที่รวดเร็วที่สุด

สำหรับการท่าอากาศยานอู่ตะเภา ได้มีการประชุมเพื่อรับฟังผลการดำเนินงานและหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกไตรมาส อีกทั้งการทำฯ ยังได้จัดให้มีการประชุมผู้ประกอบการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นประจำทุกปี เพื่อให้ผู้อำนวยการท่าฯ ได้รับฟังปัญหาการดำเนินงานของสายการบิน ผู้ประกอบการเอกชน และหน่วยงานราชการที่ปฏิบัติงานภายในท่าอากาศยานฯ และหาแนวทางการแก้ไขปัญหา เพื่อให้การทำงานร่วมกันเป็นไปอย่างราบรื่น

จังหวัดระยอง

ทางจังหวัดได้มีการรายงานผลการปฏิบัติงานและแจ้งข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผ่านวิถีทัศน์ แผนพับ รวมทั้งให้ กอ.รมน. สร้างความรู้และเข้าใจเพิ่มเติมด้วย สำหรับตำรวจได้แจ้งข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์และเว็บไซต์ของหน่วยงาน

๗) การจัดสรรงบประมาณ (Budgeting)

จังหวัดฉะเชิงเทรา

จังหวัดฉะเชิงเทราได้จัดทำรายละเอียดความต้องการในพื้นที่ จัดส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านต่างๆ เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณต่อไป เช่น ด้านการคมนาคมและถนนหนทาง ก็ได้จัดทำความต้องการผ่านกระทรวงคมนาคมหรือด้านอื่นๆ ก็จะจัดทำความต้องการผ่านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้จังหวัดไม่ได้เป็นหน่วยที่รับงบประมาณเอง

สำหรับกองทัพและตำรวจยังไม่มีการจัดสรรงบประมาณจากส่วนกลางเพื่อมารองรับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยเฉพาะ แต่จะได้รับการงบประมาณจากหน่วยงานอื่นๆ มาสนับสนุนงานด้านความมั่นคง เช่น ได้รับความงบจากจังหวัดเพื่อติดตั้งกล้อง CCTV เป็นต้น

จังหวัดชลบุรี

งบประมาณที่จัดสรรสำหรับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกจะมาจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับด้านต่างๆ เช่น ในด้านสาธารณสุข จะมาจากกระทรวงสาธารณสุข ด้านสิ่งแวดล้อม มาจากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ส่วนกองทัพยังไม่มี การจัดสรรงบประมาณมาเพื่อเตรียมการรองรับจากส่วนกลางหรือกองทัพเรือ สำหรับตำรวจควรมีการจัดสรรงบประมาณ เพื่อรองรับและสนับสนุนภารกิจการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยเฉพาะด้านการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และความเชี่ยวชาญ ส่วนท่าอากาศยานอู่ตะเภา มีกองทุนหมุนเวียนการทำอากาศยานอู่ตะเภา ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง

จังหวัดระยอง

มีการจัดสรรงบประมาณผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของจังหวัด เช่น ถนนและแหล่งน้ำ เป็นต้น ซึ่งเป็นการนำเสนอแผนงาน โครงการเพื่อไปของงบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในแต่ละด้าน

๔.๑.๔ การบูรณาการภารกิจของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงเพื่อรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

จากการสัมภาษณ์ พบว่า หน่วยงานความมั่นคง โดยเฉพาะกองทัพและตำรวจยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการเตรียมการเพื่อรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เท่าที่ควร เนื่องจากยังไม่มีนโยบายที่ชัดเจนจากหน่วยเหนือ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มอบนโยบายให้กับหน่วยงานความมั่นคงให้ดูแลพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

กองทัพและหน่วยงานความมั่นคงจึงต้องมีการปรับตัวตั้งรับและพร้อมร่วมดำเนินการแก้ไขปัญหาความมั่นคงในรูปแบบเดิมที่อาจจะขยายตัวเพิ่มมากขึ้น และปัญหาความมั่นคงในรูปแบบใหม่ที่ไม่เคยเกิดในพื้นที่หรือปัญหาเดิมที่มีแนวโน้มจะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น เช่น ปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด ซึ่งเมื่อมีการพัฒนาเป็นเมืองใหญ่แล้ว ปัญหาอาจจะเพิ่มมากขึ้นในหลายพื้นที่ของจังหวัด นอกจากนี้การพัฒนาทางเศรษฐกิจอาจก่อให้เกิดปัญหาภัยคุกคามใหม่ๆ ขึ้นมาด้วย เช่น ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติ การเกษตร ที่ดินทำกิน และการบุกรุกที่ดิน

เนื่องจากการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ส่งผลกระทบต่อให้เกิดปัญหาความมั่นคงซึ่งมีรูปแบบหลากหลายและซับซ้อนมากขึ้น ซึ่งถ้าพึ่งเพียงเจ้าหน้าที่ตำรวจ ฝ่ายปกครอง และเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดระยองไม่สามารถรองรับกับปัญหาได้อย่างทั่วถึง ฉะนั้น กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงซึ่งมีความพร้อมในเรื่องของกำลังพล จึงควรจัดชุดกำลังทหารเข้ามาร่วมปฏิบัติการร่วมกับตำรวจ ฝ่ายปกครอง และเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น เช่น การตั้งจุดตรวจร่วมกันเพื่อเฝ้าระวังปัญหา ยาเสพติด เด็กแว๊นซ์ และอาชญากรรมในรูปแบบต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้ระบบเฝ้าระวังป้องกันมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ดังนั้นกองทัพและหน่วยงานความมั่นคงต้องมีการบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด โดยมีการจัดชุดปฏิบัติการที่เป็นการร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับปัญหา เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากการนำเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้ในระบบการสั่งการ การสื่อสารภายในระบบราชการนั้นภัยคุกคามความมั่นคงด้านไซเบอร์ก็เป็นอีกปัญหาหนึ่งที่ควรคำนึงถึง ซึ่งควรมีการวางแผนเพื่อรับมือหากมีผู้ไม่ประสงค์ดีใช้ช่องทางนี้เพื่อหาผลประโยชน์ซึ่งต้องมีความรวดเร็ว และรู้เท่าทันกับภัยคุกคามเดิมและภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ นอกจากนี้กองทัพและหน่วยงานความมั่นคงควรเข้ามามีบทบาทในการเป็นศูนย์กลางในการดูแลความมั่นคง เนื่องจากกองทัพมีความเป็นเอกภาพสูงทำให้สามารถที่จะจัดการกับปัญหาด้านความมั่นคงที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว

๔.๒ ผลจากการสนทนากลุ่มย่อย

การสนทนากลุ่มย่อยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติของหน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่ ได้ผลการวิจัยดังนี้

๔.๒.๑ การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มีปัจจัยที่ส่งผลกระทบและประเด็นความท้าทายต่อมิติด้านความมั่นคงมีดังนี้

จากการสัมภาษณ์การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และผลกระทบที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกในพื้นที่ต่างๆ ในมิติด้านความมั่นคงพบประเด็นปัญหาที่มีความท้าทาย ได้แก่ ปัญหาอาชญากรรม การก่อการร้าย ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ภัยคุกคามทางไซเบอร์ ภัยคุกคามด้านจิตวิทยา การปลอมแปลงเอกสาร (หนังสือเดินทาง บัตรประจำตัวคนต่างด้าว) อาชญากรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ความแตกต่างทางชาติพันธุ์ แรงงานต่างด้าว ประชากรแฝง การเกิดเหตุจลาจลและการควบคุมฝูงชน (การปิดสนามบิน การประท้วงต่างๆ) การทำความผิดทางธุรกรรมการเงินต่างๆ สาธารณภัย ภัยพิบัติต่างๆ ทั้งทางบกและทางทะเล ปัญหายาเสพติด ยาปฏิชีวนะที่มีผลรุนแรงขึ้น เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีประเด็นปัญหาทางด้านการกำหนดนโยบายต่างๆ ที่รัฐบาลมุ่งเน้นผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากกว่านโยบายด้านความมั่นคง อีกทั้ง ภาครัฐยังประสบปัญหาเกี่ยวกับเรื่องการปฏิบัติการข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนในพื้นที่ได้เข้าใจถึงการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก นโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ยุทธศาสตร์เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ร.บ. เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ฯลฯ

๔.๒.๒ แนวทางการแก้ไขปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้น จากการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก คือ

๑) ภาครัฐควรส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกองทุนเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยการให้ภาคเอกชนร่วมกันออกเงินอุดหนุนในกองทุน เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกต่อไป ซึ่งช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายด้านงบประมาณแผ่นดิน หรือการส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มมากขึ้น ซึ่งประเด็นเรื่องการจัดสรรงบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ให้เหมาะสมและเพียงพอแก่หน่วยงานในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ถือเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาฯ

๒) จังหวัดระยองควรจัดตั้งศูนย์ความปลอดภัย โดยการนำกล้องวงจรปิด (CCTV) มาใช้เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลที่มีความครอบคลุมทั่วทั้งพื้นที่ โดยมีการบูรณาการร่วมกับทุกภาคส่วนในพื้นที่จังหวัดระยอง หรืออาจจะมีการบูรณาการด้านการจัดสรรงบประมาณร่วมกันในอนาคต

๓) ภาครัฐควรส่งเสริมให้สถานประกอบการจดทะเบียนในพื้นที่ที่สถานประกอบการนั้นๆ ตั้งอยู่ และให้ผู้ประกอบการนำรายได้บางส่วนเข้ากองทุน เพื่อใช้ในการพัฒนาพื้นที่ร่วมกัน

๔) ภาครัฐควรในจังหวัดระยอง ควรจัดทำยุทธศาสตร์แบบบูรณาการเพื่อขับเคลื่อนในพื้นที่ มีนโยบายที่มีความต่อเนื่อง และมีการติดตามประเมินผลในลักษณะ Output การบูรณาการนโยบายนั้น เป้าหมายเพื่อให้หน่วยงานราชการในระดับภูมิภาค สามารถบูรณาการการทำงาน และการใช้จ่ายงบประมาณร่วมกัน รวมถึงการจัดทำงบประมาณแบบมีส่วนร่วมมากขึ้น นอกจากนี้หน่วยราชการในพื้นที่ต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด และส่งเสริมการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากประชาชนในทุกๆ เรื่อง (ประชาสัมพันธ์/เข้าถึง) ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

๕) ภาครัฐควรสร้างแรงจูงใจให้กับสถานประกอบการประมงมากกว่าการบังคับใช้กฎหมาย เช่น การให้สิทธิพิเศษกับเรือประมงที่ทำตามกฎหมายเพื่อเป็นการกระตุ้นให้เรือประมงที่ทำผิดกฎหมายเข้าสู่ระบบ

๖) ด้านการศึกษา ทุกภาคส่วนควรปรับเปลี่ยนแนวความคิดของผู้ปกครอง หรือส่งเสริมให้ผู้ปกครองส่งบุตรหลานเข้าเรียนสายอาชีพเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับสถานศึกษาควรปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน ให้มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาทักษะฝีมือของผู้เรียนมากขึ้น เพื่อให้สามารถรองรับกับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกในอนาคต (ตรงตามตลาดแรงงานต้องการ)

๔.๒.๓ ความคาดหวังต่อกองทัพและหน่วยงานความมั่นคง ที่จะช่วยในการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก คือ

ประชาชนและหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่จังหวัดระยองมีความประสงค์อยากให้กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคง เข้ามามีส่วนร่วมทางด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานมากขึ้น กล่าวคือ กองทัพควรจัดเจ้าหน้าที่ทหารเข้าไปสร้างองค์ความรู้และเสริมสร้างทัศนคติที่ดีให้กับเด็กและเยาวชนในโรงเรียนต่างๆ เช่น การสร้างวินัย การปลูกฝังความรักชาติ การสร้างความสามัคคี การป้องกันตนเองจากปัญหาต่างๆ ฯลฯ ซึ่งโดยปกติแล้วเด็กและเยาวชนโดยทั่วไปจะนิยมชมชอบและมีความใฝ่ฝันอยากเป็นทหารเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ฉะนั้นการเข้ามาของเจ้าหน้าที่ทหารทำให้กลายเป็น

เป็นจุดดึงดูดความสนใจของเด็กและเยาวชน ซึ่งจะส่งผลทำให้เด็กและเยาวชนเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้ง่ายขึ้น

หน่วยงานภาครัฐควรปรับเปลี่ยนวิธีการและบทลงโทษสำหรับเด็กและเยาวชนใหม่ โดยการเปลี่ยนจากการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด หรือการใช้กระบวนการยุติธรรมเพียงอย่างเดียว ซึ่งที่ผ่านมาแนวทางดังกล่าวได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่าไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ฉะนั้น ผู้ที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องควรนำมาตรอื่น ๆ มาใช้ทดแทน เช่น การจัดทำทะเบียนประวัติเกี่ยวกับความประพฤติหรือการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน และเมื่อถึงอายุต้องเข้ารับการเกณฑ์ทหาร สำหรับผู้ที่กระทำความผิดรุนแรงหรือบ่อยครั้งตามที่มีการบันทึกไว้ เมื่อถึงเวลาดังกล่าวก็ให้เด็กและเยาวชนเหล่านั้นเข้าสู่ขั้นตอนของการรับราชการทหารเลยโดยไม่ต้องผ่านวิธีการจับฉลาก

เนื่องจากการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ส่งผลกระทบให้เกิดปัญหาความมั่นคงซึ่งมีรูปแบบหลากหลายและซับซ้อนมากขึ้น ซึ่งลำพังเพียงเจ้าหน้าที่ตำรวจ ฝ่ายปกครอง และเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดระยองไม่สามารถรองรับกับปัญหาได้อย่างทั่วถึง ฉะนั้น กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงซึ่งมีความพร้อมในเรื่องของกำลังพล จึงควรจัดชุดกำลังทหารเข้ามาร่วมปฏิบัติการกิจร่วมกับตำรวจ ฝ่ายปกครอง และเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น เช่น การตั้งจุดตรวจร่วมกัน เพื่อเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด เด็กแว้นซ์ และอาชญากรรมในรูปแบบต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้ระบบเฝ้าระวังป้องกันของจังหวัดระยองมีประสิทธิภาพมากขึ้น

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “ภารกิจกองทัพและหน่วยงานความมั่นคงเพื่อเตรียมการรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก” มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาภัยคุกคามความมั่นคงในปัจจุบัน และแนวโน้มของภัยคุกคามความมั่นคงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รวมทั้งเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ผลกระทบ และเครื่องมือที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติภารกิจของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยในบทนี้ผู้วิจัยได้สรุปผลและนำเสนอผลการวิจัยและเสนอข้อเสนอแนะเพื่อเป็นประโยชน์แก่องค์กรรวม ดังนี้

๕.๑ สรุปผลการศึกษาและอภิปรายผล

ผลสรุปและการอภิปรายผลการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผลการวิจัยนี้ มาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interviews) และการสนทนากลุ่ม โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ที่มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposeful Selection) และนำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งสามารถที่จะตอบคำถามวิจัยทั้ง ๔ ข้อ ได้ดังนี้

๕.๑.๑ คำถามวิจัยข้อที่ ๑ ภัยคุกคามความมั่นคงในปัจจุบัน และแนวโน้มของภัยคุกคามความมั่นคงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ภายหลังการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกมีรูปแบบอย่างไร

จากผลของการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มสามารถสรุปภัยคุกคามความมั่นคงที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษในอนาคตได้ ๙ ภัยคุกคาม ดังนี้ ๑) ปัญหาอาชญากรรม ๒) ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ๓) ความมั่นคงทางอาหาร ๔) การย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติมีเพิ่มมากขึ้น ๕) ประชากรแฝง ๖) การก่อการร้าย ๗) ปัญหาด้านสาธารณสุข ๘) ปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์ และ ๙) ปัญหาภัยคุกคามความมั่นคงทางทะเล ซึ่งสามารถสรุปและอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

๑) ปัญหาอาชญากรรม สอดคล้องกับการสรุปของสภาความมั่นคงแห่งชาติ และวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ที่ได้อธิบายว่าอาชญากรรมข้ามชาติเป็นภัยคุกคามที่มีแนวโน้มจะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ซึ่งในพื้นที่ที่มีการพัฒนาจะมีแนวโน้มที่จะมีอัตราการเกิดปัญหาอาชญากรรมในลักษณะต่างๆ เพิ่มมากขึ้น และยังส่งผลทำให้รูปแบบของอาชญากรรมมีการพัฒนาที่หลากหลายมากขึ้น โดยรูปแบบของปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติที่พบในพื้นที่ เช่น การลักลอบขนส่งสินค้าผิดกฎหมาย สินค้าหนีภาษี น้ำมันเถื่อน ยาเสพติด การค้ามนุษย์ การลักลอบค้าอาวุธ และการหลบหนีเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย เป็นต้น

๒) ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร และโรงงานอุตสาหกรรม ทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่ ส่งผลทำให้ปริมาณของขยะเพิ่มมากขึ้น ทั้งขยะในครัวเรือน ขยะจากโรงงานอุตสาหกรรม รวมถึงการนำขยะอันตราย (มีพิษ) จากภายนอกประเทศเข้ามาในประเทศ รวมทั้งอาจทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมและมลพิษทางอากาศ มลพิษทางน้ำเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะโรงงานอุตสาหกรรมบางประเภท เช่น โรงงานแปรรูปขยะจากต่างประเทศ การบำบัดน้ำเสียไม่มีประสิทธิภาพ การปล่อยของเสียลงสู่แม่น้ำลำคลอง เป็นต้น นอกจากนี้จากการพัฒนาโครงสร้าง เช่น ระบบถนน ท่าอากาศยาน และระบบราง เพื่อรองรับการจราจรที่จะหนาแน่นเพิ่มขึ้นในอนาคต อาจทำให้เกิดปัญหามลภาวะทางเสียงและทางอากาศที่ส่งผลกระทบต่อผู้ที่อยู่อาศัยในพื้นที่ อีกทั้งระบบสาธารณูปโภคที่มีอยู่เดิม (ไฟฟ้า และน้ำ) ก็อาจไม่เพียงพอกับความต้องการที่เพิ่มสูงขึ้น

ซึ่งสอดคล้องกับสภาความมั่นคงแห่งชาติและกองอำนวยการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ได้ระบุว่า เมื่อมีการพัฒนาในเชิงพื้นที่จะทำให้เกิดการบุกรุกและทำลายทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งปัญหามลพิษต่างๆ ที่มาพร้อมกับการพัฒนาในพื้นที่ ได้แก่ ปัญหาการลดลงของทรัพยากรธรรมชาติ ปัญหาสารพิษ และปัญหาของระบบนิเวศ ซึ่งปัญหาที่สำคัญเหล่านี้มาจากปัญหาย่อยๆ หลายปัญหา เช่น มลพิษทางน้ำ มลพิษทางอากาศ มลพิษทางเสียง ขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้ถ้าไม่ป้องกันแก้ไข อาจส่งผลกระทบต่อวิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิตได้

๓) ความมั่นคงทางอาหาร จากการพัฒนาของพื้นที่ต่างๆ ในจังหวัดฉะเชิงเทราและระยองซึ่งถือได้ว่าพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทางการเกษตรซึ่งจากการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ทำให้มีอุตสาหกรรมเข้ามาแทนที่เกษตรกรรม ซึ่งอาจส่งผลต่อพื้นที่สำหรับทำการเกษตร หรือเป็นพื้นที่สำหรับการผลิตอาหารมีสัดส่วนลดน้อยลง ในขณะที่พื้นที่อุตสาหกรรม

มีสัดส่วนเพิ่มมากขึ้น ส่งผลทำให้วิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่เปลี่ยนแปลงไป และอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางด้านอาหารในอนาคต เนื่องจากภัยคุกคามความมั่นคงทางอาหาร ได้กลายเป็นปัญหาที่หลายประเทศทั่วโลกกำลังเผชิญและสร้างมาตรการรับมือกับความท้าทายดังกล่าวเพื่อความอยู่รอดของประชากรในประเทศและประชากรโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศกำลังพัฒนา ฉะนั้นจึงถือได้ว่าความมั่นคงรูปแบบใหม่ของพื้นที่จังหวัดที่อยู่ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกที่ต้องเผชิญและต้องหาวิธีการรับมือต่อไป

๔) การย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติมีเพิ่มมากขึ้น การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยที่กำหนดให้พื้นที่ ๓ จังหวัด เป็นพื้นที่ที่มีการพัฒนา ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการย้ายถิ่นฐานเพิ่มมากขึ้น (การเกิดปัญหาประชากรแฝง) ประชาชนจากพื้นที่อื่นๆ ย้ายถิ่นฐานเข้ามาทำงานและอยู่อาศัยในพื้นที่ ๓ จังหวัดเพิ่มมากขึ้น ซึ่งประชากรเหล่านี้อาจเป็นประชากรที่เป็นแรงงานผิดกฎหมายและนำมาสู่การค้ามนุษย์ต่อไปได้ ซึ่งสอดคล้องกับการอธิบายภัยคุกคามความมั่นคงของสภาความมั่นคงกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรที่ได้อธิบายถึงผลกระทบในพื้นที่ไว้ว่าจะส่งผลต่อปัญหาเด็กเกิดใหม่ ปัญหาด้านสาธารณสุข การทำผิดกฎหมาย และกฎระเบียบของชุมชน สังคม อาชญากรรม และปัญหาสิทธิมนุษยชน

๕) ประชากรแฝงที่ย้ายถิ่นฐานเข้ามาอาศัยและทำงานในพื้นที่ ที่นับวันยังมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งทำให้เกิดความแออัด ระบบสาธารณสุขไปโรค ระบบสาธารณสุข และการรักษาความปลอดภัยไม่เพียงพอ ซึ่งส่งผลกระทบต่อหน่วยงานของรัฐ เนื่องจากไม่สามารถวางแผนและเบิกจ่ายงบประมาณเพื่อรองรับการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรเหล่านี้ได้ จะเห็นได้ว่าปัญหาประชากรแฝงเป็นปัญหาที่มาพร้อมกับการพัฒนาพื้นที่ กล่าวคือหากพื้นที่ใดได้รับการพัฒนาให้มีความเจริญประชากรเหล่านี้ก็จะเข้าไปอยู่อาศัยและทำงานในพื้นที่นั้นๆ โดยไม่ได้จดทะเบียนซึ่งทำให้ภาครัฐยากต่อการตรวจสอบ ซึ่งประชากรเหล่านี้ก็จะสร้างผลกระทบให้หน่วยงานในพื้นที่ได้ หากไม่มีการควบคุมและตรวจสอบอย่างจริงจัง

๖) การก่อการร้าย ปัญหาการก่อการร้าย ปัจจุบันกลายเป็นประเด็นปัญหาที่ประเทศต่างๆ ได้ให้ความสำคัญ เนื่องจากส่งผลกระทบทางด้านจิตวิทยาและขวัญกำลังใจของประชาชนภายในประเทศ นานาชาติ และประชาคมโลก โดยการติดตามสถานการณ์ พบว่า ปัญหาการก่อการร้ายมีวิวัฒนาการเพิ่มขึ้น ทวีความรุนแรงมากขึ้น และมีความถี่มากขึ้น สำหรับพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยเฉพาะจังหวัดชลบุรีและเมืองพัทยาที่เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจาก

ชาวต่างชาติ และมีชาวต่างชาติจากหลายสัญชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวและพักอาศัยเป็นจำนวนมาก ซึ่งอาจทำให้กลุ่มก่อการร้ายเดินทางเข้ามาเพื่อใช้พื้นที่ในการพักพิง เพื่อที่จะออกไปยังประเทศปลายทางได้ สอดคล้องกับคำอธิบายของสภาความมั่นคงแห่งชาติและกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในที่ได้ระบุว่า ปัญหาความขัดแย้งต่างๆ ในภูมิภาคทั่วโลกก่อให้เกิดเป็นภัยคุกคามจากการก่อการร้าย เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรุนแรงและผิดกฎหมาย สำหรับประเทศไทย แม้ไม่ได้เป็นเป้าหมายโดยตรงของกลุ่มก่อการร้ายสากล แต่ยังคงเป็นประเทศที่เสี่ยงต่อการที่กลุ่มก่อการร้ายอาจเข้ามาปฏิบัติการเป็นแหล่งหลบซ่อนจัดหาเงินทุนเนื่องจากมีปัจจัยเอื้ออำนวยหลายประการ ได้แก่ นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวและการลงทุนจากต่างชาติ เป็นต้น

๓) ปัญหาด้านสาธารณสุข จากการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานของแรงงานจากต่างพื้นที่เข้ามาในพื้นที่ รวมทั้งการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม สิ่งแวดล้อม พฤติกรรม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การคมนาคมขนส่ง และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อาจทำให้เกิดปัญหาโรคระบาดหากเกิดการระบาดรุนแรง และโรคติดต่อต่างๆ ที่เพิ่มมากขึ้น ทั้งโรคที่เกิดขึ้นใหม่และโรคติดต่อเก่าที่กลับมาอีกครั้ง สอดคล้องกับคำอธิบายของสภาความมั่นคงแห่งชาติที่อธิบายว่า การพัฒนาจะมาพร้อมกับการพัฒนาในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นโรคอุบัติใหม่ โรคอุบัติซ้ำ และโรคระบาดต่างๆ ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบรุนแรงต่อเศรษฐกิจและวิถีชีวิตของประชาชน และส่งผลต่อความมั่นคงทางสังคม เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจ และเสถียรภาพของประเทศอีกด้วย

๔) ปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์ โดยเฉพาะการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ในมิติทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่กำลังเข้ามามีบทบาทอย่างมากต่อการดำเนินงานทั้งในด้านอุตสาหกรรมและทางด้านการทหาร ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงานด้านความมั่นคงและระบบเศรษฐกิจได้ สอดคล้องกับคำอธิบายของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรที่อธิบายว่า ปัญหานี้ในปัจจุบันพบมากขึ้นจึงต้องมีการสร้างระบบป้องกันและได้รับการทดสอบระบบตลอดเวลา ทั้งยังมีความเสี่ยงต่อการรั่วไหลของข้อมูลซึ่งมีค่ามหาศาลและความทำลายความสามารถ การก่อวินาศกรรมทางข้อมูลที่เป็นภัยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกได้

๕) ภัยคุกคามความมั่นคงทางทะเล เมื่อมีการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก อาจส่งผลให้พื้นที่ทางทะเลมีภัยคุกคามด้านความมั่นคง เช่น การลักลอบขนส่งสิ่งผิดกฎหมาย สินค้าหนีภาษี น้ำมันเถื่อน ยาเสพติด การค้ามนุษย์ การลักลอบขนส่งอาวุธ

การหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย การก่อการร้าย โจรสลัด เนื่องจากประเทศไทยมีทำเลที่ตั้งอยู่ในบริเวณเส้นทางคมนาคมทางทะเลที่มีความสำคัญแห่งหนึ่งของโลก เป็นจุดที่สามารถเชื่อมต่อระหว่างมหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแปซิฟิก ลักษณะพิเศษของประเทศไทย คือ เป็นประเทศที่เป็นกลาง ไม่มีผลประโยชน์ขัดกับประเทศมหาอำนาจใดๆ เช่น กรณีปัญหาทะเลจีนใต้ และช่องแคบมะละกา อย่างไรก็ตามที่ตั้งทางภูมิรัฐศาสตร์ของประเทศไทยก็กลายเป็นความท้าทายที่จะประสพภัยคุกคามความมั่นคงทางทะเลได้เช่นกัน ทั้งปัญหาพื้นที่ทับซ้อนทางทะเลกับประเทศเพื่อนบ้าน และปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ซึ่งภายหลังการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกจะทำให้พื้นที่บริเวณนี้มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งทำให้มูลค่าของผลประโยชน์ระหว่างประเทศมีมากขึ้นตามไปด้วย จากสภาพการณ์ของปัญหาจึงจำเป็นเร่งด่วนที่ภาครัฐจะต้องปรับตัว เพื่อให้การควบคุมทะเลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๕.๑.๒ คำถามวิจัยข้อที่ ๒ ปัญหา อุปสรรค และผลกระทบในการปฏิบัติการกิจของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกมีลักษณะอย่างไร

จากผลการวิจัยพบว่าปัญหา อุปสรรค และผลกระทบในการปฏิบัติการกิจของกองทัพและหน่วยงานความมั่นคง มีลักษณะดังนี้

๑) ด้านทรัพยากร

การเตรียมความพร้อมทางด้านทรัพยากรของหน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่ยังไม่มีความพร้อมในการรับมือกับการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกมากนัก โดยในด้านทรัพยากร ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

๑. ด้านกำลังคน เนื่องจากเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ไม่มีองค์ความรู้และทักษะที่เพียงพอ ซึ่งในอนาคตหากทรัพยากรไม่มีความรู้เพียงพอที่จะรองรับปัญหาและการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกที่จะเกิดขึ้น ดังนั้นควรมีฝึกในทักษะของบุคลากรเพื่อให้มีความพร้อม เช่น การฝึกทักษะทางด้านภาษาจีน ญี่ปุ่น และประเทศเพื่อนบ้าน รวมถึงการพัฒนาความรู้และทักษะเกี่ยวกับการป้องกันภัยคุกคามทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ (อาชญากรรมทางไซเบอร์) เป็นต้น

๒. เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ยังไม่เพียงพอที่จะสามารถรองรับภารกิจที่เพิ่มขึ้น ซึ่งทางหน่วยงานในพื้นที่ได้ทำเรื่องร้องขอไปยังหน่วยงานส่วนกลาง แต่ไม่ได้รับการตอบสนอง เนื่องจากการดำเนินการมีขั้นตอนและระเบียบวิธีการพิจารณาที่ไม่สอดคล้องกับ

ความเป็นจริง ดังนั้นภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็ควรจัดสรรทรัพยากรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่อย่างเพียงพอ เพื่อที่จะสามารถรองรับหรือสนับสนุนภารกิจการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกได้ และจัดหาวัสดุอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่ใช้ก็จะต้องมีความพร้อมและทันสมัยอยู่ตลอดเวลา

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นหากภาครัฐให้ความสำคัญและจัดสรรงบประมาณวัสดุอุปกรณ์ให้มีความเหมาะสมและเพียงพออาจส่งผลทำให้การบริหารจัดการปัญหาในพื้นที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการให้ความสำคัญของการจัดการของวิลาวัณณ รมพิศาล ที่กล่าวว่าการทำให้เกิดประสิทธิภาพทางการบริหาร โดยทั่วไปจะเห็นว่าการดำเนินงานขององค์กรจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด องค์กรจำเป็นต้องมีกระบวนการปฏิบัติงานที่ดีทั้งเรื่องการวางแผน การจัดองค์กร การจัดคนเข้าทำงาน การชี้แนะและการควบคุม คือต้องทำให้งานต่างๆ ดำเนินไปตามเป้าหมายที่วางไว้ และได้รับผลประโยชน์ตอบแทนอย่างคุ้มค่า โดยใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด ส่วนแนวทางในการแก้ไขปัญหา คือ การจัดตั้งกองทุนเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เพื่อพัฒนาพื้นที่อย่างครอบคลุม และการส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณร่วมกันหน่วยงานราชการในพื้นที่ก็สามารถรองรับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ได้

๒) ด้านกระบวนการบริหาร

การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ส่งผลกระทบต่อกระบวนการบริหาร การบังคับบัญชา นโยบาย และภารกิจขององค์กรในพื้นที่ ดังนี้

การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ได้ส่งผลกระทบต่อนโยบายและภารกิจของหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่อย่างมาก เนื่องจากการบริหารจัดการพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ในส่วนของจังหวัดในปัจจุบันมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานจากหน่วยงานอื่นๆ เข้ามาทำงานร่วมกันอยู่ในพื้นที่ด้วย แต่สิ่งที่เป็นอุปสรรค คือ เจ้าหน้าที่เหล่านี้จะต้องได้รับคำสั่งโดยตรงจากผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานนั้นๆ ก่อนจึงจะสามารถดำเนินการใดๆ ได้ อีกทั้งไม่มีอำนาจในการตัดสินใจอีกด้วย จึงส่งผลทำให้การบริหารจัดการพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกของสำนักงานจังหวัดยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

เนื่องด้วยนโยบายด้านการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกที่มาจากจังหวัด และหน่วยเหนือยังขาดความชัดเจนประกอบกับ พ.ร.บ. เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พังประกาศใช้ และประชาชนในพื้นที่ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จึงส่งผล

ทำให้กองทัพและหน่วยงานราชการในจังหวัดยังไม่ได้มีการกำหนดแผนฯ ที่ชัดเจน ดังนั้นจึงต้อง
รอนโยบายจากหน่วยเหนือให้มีความเป็นรูปธรรมมากขึ้น

แนวทางในการแก้ไขปัญหาของจังหวัด คือ เมื่อมีเหตุการณ์จำเป็นผู้ว่าราชการ
จังหวัดฯ จะต้องมีอำนาจในการบริหารจัดการพื้นที่อย่างเบ็ดเสร็จ รวมทั้งมีอำนาจในการวินิจฉัย
สั่งการให้เจ้าหน้าที่ที่สังกัดหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ปฏิบัติตามคำสั่งด้วย เช่น ภาครัฐ
จะต้องมอบอำนาจให้ผู้ว่าในลักษณะของการเป็นผู้ว่า CEO และเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานอื่นๆ
รวมทั้งหน่วยงานด้านความมั่นคง จะต้องรับสนองคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดด้วย เป็นต้น และ
ต้องตั้งคณะทำงานระดับจังหวัดมาควบคุมดูแลและติดตามสถานการณ์ เพื่อให้การบริหารจัดการ
มีประสิทธิภาพและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ยังสามารถแก้ไขได้โดยการจัดทำยุทธศาสตร์
แบบบูรณาการเพื่อขับเคลื่อนเฉพาะพื้นที่ นโยบายภาครัฐต้องมีความต่อเนื่อง และมีการติดตาม
ประเมินผล ให้เห็นเป็นข้อมูลออกมา อีกทั้งต้องส่งเสริมเกี่ยวกับการรับรู้ของประชาชนในทุกๆ เรื่อง
โดยภาครัฐต้องดำเนินการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลให้ครอบคลุม และประชาชนโดยทั่วไป
สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย เป็นต้น

๓) ด้านผลลัพธ์

นโยบาย กฎหมาย และระเบียบข้อบังคับของหน่วยงานส่วนกลางของหน่วยต้น
สังกัดแต่ละหน่วยนั้น มีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพดีอยู่แล้ว แต่มีเพียงบางข้อหรือบางมาตรา
เท่านั้นที่ต้องปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เช่น การจัดทำ
ข้อมูลเชิงสถิติด้านประชากรใหม่ ส่วนกฎหมายของการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
ยังขาดความชัดเจน ประกอบกับกฎหมายว่าด้วยการจัดผังเมืองที่อยู่ระหว่างการพิจารณาและ
ยังไม่ได้มีผลประกาศใช้ ส่งผลทำให้การส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่ประสบปัญหาและอุปสรรค

ดังนั้นภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรเร่งรัดให้มีการประกาศใช้กฎหมายให้มีความ
ชัดเจน เพื่อเอื้อต่อการขยายการลงทุนในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น อีกทั้งหน่วยงานภาครัฐ (ส่วนกลาง)
ต้องประชาสัมพันธ์ หรือชี้แจงทำความเข้าใจให้กับจังหวัด/พื้นที่รับทราบข้อมูลในทุกมิติ เนื่องจาก
เมื่อเกิดปัญหาขึ้นในพื้นที่ สำนักงานจังหวัดจะเป็นหน่วยงานแรกๆ ที่ลงพื้นที่เข้าไปให้บริการ
หรือบริหารจัดการกับปัญหาที่นั้นๆ

ส่วนการปรับภารกิจของหน่วยงานราชการในพื้นที่นั้น ปัจจุบันหน่วยงานต่างๆ
ได้มีนโยบายให้บุคลากรทุกระดับชั้นปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัดและเข้มงวด ทั้งการบังคับใช้

กฎหมายอย่างเคร่งครัด การมุ่งเน้นให้ดำเนินการตรวจตราแหล่งชุมชนและพื้นที่เสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ สำหรับหน่วยงานด้านความมั่นคงมีการตั้งด่านตรวจค้นยาเสพติดและสิ่งผิดกฎหมายในพื้นที่ ความรับผิดชอบอยู่บ่อยครั้ง เพื่อป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์และปัญหาภัยคุกคามอื่นๆ

๕.๑.๓ คำถามวิจัยที่ ๓ เครื่องมือที่เหมาะสมกับกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคง สำหรับรองรับการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกมีลักษณะเป็นอย่างไร

๑) การวางแผน (Planning)

การปรับตัวเพื่อรองรับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกของกองทัพและหน่วยงานความมั่นคง คือ กองทัพและหน่วยงานความมั่นคงอื่นๆ ยังไม่มีแผนและนโยบายในการเตรียมรองรับที่ชัดเจนจากหน่วยเหนือ รวมทั้งในแผนงานเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ยังไม่ได้คำนึงถึงความมั่นคงที่จะมาพร้อมการพัฒนาดังกล่าวเท่าที่ควร ดังนั้น หน่วยเหนือจึงควรมีนโยบายในการวางแผน เพื่อปรับภารกิจและกิจกรรมขององค์กร ให้สอดคล้องกับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก รวมถึงต้องบอกแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนด้วย เพื่อให้การดำเนินการต่างๆ บรรลุผลตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้

ซึ่งสอดคล้องกับ วิลาวรรณ รพีพิศาล ที่ได้กล่าวถึง การวางแผน (Planning) ว่าเป็นงานขั้นแรกที่ต้องดำเนินการจะต้องลงมือกระทำก่อนที่จะไปจัดการในหน้าที่อื่นๆ ซึ่งงานที่เกี่ยวกับแผนนั้นจะเป็นเรื่องของกาหนดเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน โดยจะต้องกำหนดเป็นโครงของงานออกมาอย่างชัดเจน เพื่อเป็นการตัดสินใจว่า องค์กรจะอย่างไรบ้าง ทำอย่างไร ทำเมื่อไหร่ และจะให้ใครเป็นผู้ปฏิบัติบ้างในงานแต่ละส่วนที่จะกำหนดขึ้น

และสอดคล้องกับ Wehrich & Koonz ที่ได้กล่าวถึงกระบวนการของการออกแบบและการรักษาสภาพแวดล้อมทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารจะต้องดำเนินการตามหน้าที่ทางการจัดการ ๕ ประการ คือ การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การชี้นำ (Leading) และการควบคุม (Controlling)

๒) การจัดองค์กร (Organizing)

หน่วยงานในระดับจังหวัด มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสนับสนุนการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกของจังหวัด ภายใต้สำนักงานเพื่อการพัฒนา

เศรษฐกิจภาคตะวันออก (สกรศ.) ทำให้มีความพร้อมในการเตรียมรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก แต่สำหรับกองทัพนั้นไม่ได้มีการจัดโครงสร้างองค์การแยกส่วนออกมาเพื่อรองรับภารกิจด้านความมั่นคงในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกอย่างชัดเจน ดังนั้นขั้นตอนแรกอาจปรับภาระงานให้มีลักษณะการดำเนินการในเชิงรุกมากยิ่งขึ้น เช่น การปรับการฝึกจากการช่วยเหลือภัยพิบัติขนาดใหญ่ มาเป็นการสนับสนุนด้านภัยพิบัติในพื้นที่ที่มีความหลากหลายมากขึ้น ส่วนในลำดับต่อไปอาจพิจารณาแยกส่วนงานออกมาเป็นการเฉพาะ สำหรับการสนับสนุนภารกิจช่วยเหลือการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในพื้นที่ ก็จะทำให้สามารถขับเคลื่อนงานด้านความมั่นคงได้ดียิ่งขึ้น ดังที่ พชสิริ ชมพูคำ ได้กล่าวถึงการจัดองค์การว่าหากองค์การจะบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้นจะมีขั้นตอนสำคัญคือ การดำเนินการในการวางแผนตัดสินใจ การจัดองค์การ การนำและการควบคุมทรัพยากรพื้นฐานขององค์การ อันได้แก่ ทรัพยากรการเงิน สินทรัพย์ถาวร ข้อมูลและทรัพยากรมนุษย์

๓) การจัดบุคลากรปฏิบัติงาน (Staffing)

อุปสรรคของการจัดบุคลากรปฏิบัติงานในพื้นที่คือ การขาดแคลนบุคลากร ดังนั้นทุกหน่วยงานจะต้องมีการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลร่วมกัน เพื่อให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการจัดแบ่งลักษณะงานตามที่จังหวัดกำหนดไว้ ควบคู่ไปกับการฝึกอบรมและการพัฒนาเพื่อให้บุคลากรเหล่านี้นำความรู้ที่ได้มาขับเคลื่อนและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

สอดคล้องกับ วิลาวรรณ รพีพิศาล ที่ได้กล่าวว่า การจัดบุคลากรปฏิบัติงาน ซึ่งผู้บริหารจะเป็นผู้สร้างโอกาสในการปฏิบัติงานให้แก่คณะบุคคลหรือกลุ่มบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการจัดหาบุคคลที่มีความรู้และความสามารถมาบรรจุและแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานในหน่วยงานถือว่าเป็นหน้าที่สำคัญของผู้บริหารงานในแต่ละองค์การเช่นกัน

๔) การอำนวยการ (Directing)

มีการวางแผนการสื่อสารภายในองค์กร เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย โดยควรนำเทคโนโลยีต่างๆ เข้ามาใช้เป็นประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่งในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกนั้น หน่วยงานความมั่นคงยังขยับตัวช้ากว่าภาคธุรกิจหรือภาคเศรษฐกิจ ดังนั้นบูรณาการด้านข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ระหว่างหน่วยงานจังหวัดต่างๆ หน่วยงานความมั่นคง ภาคเอกชน และ

ประชาชนในพื้นที่จึงเป็นสิ่งสำคัญ นอกจากนี้ ยังควรเปิดโอกาสให้ข้าราชการและประชาชน ได้มีส่วนร่วมในการคิดและการตัดสินใจ โดยถือว่าการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนยังสำคัญ ซึ่งภาคท้องถิ่นยังเป็นเวทีที่ดีในการส่งต่อข้อมูลข่าวสารโดยเฉพาะความเข้าใจและการอยู่ร่วมกัน ระหว่างภาคโรงงานอุตสาหกรรมและชุมชน ซึ่งในอนาคตควรส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในกลไกความร่วมมือในมิติต่างๆ ของจังหวัดเพื่อบูรณาการการทำงานร่วมกันอย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น

สอดคล้องกับ สมภพ ระวังบุรุกข์ ที่กล่าวว่าผู้บริหารมีบทบาทต่อความสำเร็จขององค์กร ซึ่งการเป็นผู้บริหารที่ได้รับการยอมรับนั้น ไม่ได้มาจากพรสวรรค์เพียงอย่างเดียว แต่สามารถฝึกฝนกันได้ เพราะการบริหารจัดการ คือ การให้คนทำงานให้สำเร็จตามที่กำหนด

๕) การประสานงาน (Coordinating)

สำหรับกองทัพและตำรวจได้มีการเข้าร่วมกับทางจังหวัดในการประชุมเพื่อให้มีความรู้และเข้าใจ ในการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และทราบถึงความคืบหน้าของการดำเนินงาน อย่างไรก็ตามหน่วยงานความมั่นคงทั้งกองทัพและตำรวจได้รับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เพิ่มมากขึ้น สำหรับรูปแบบการประสานงานที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ คือ การจัดประชุมย่อยกับหน่วยงานต่างๆ

สอดคล้องกับ Henri Fayol ที่ได้กล่าวว่า การประสานงาน เป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องเชื่อมโยงงานต่างๆ ให้ดำเนินไปด้วยกัน ซึ่งเป็นแนวคิดการจัดการตามหลักบริหาร (Administrative Management) ที่มุ่งเน้นการจัดองค์การในภาพรวม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

๖) การรายงาน (Reporting)

หน่วยงานต่างๆ มีการรายงานผลการปฏิบัติงาน หรือแจ้งข้อมูลข่าวสารให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบผ่านหลายช่องทาง โดยเฉพาะสื่อสังคมออนไลน์ เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก เป็นต้น การปิดประกาศ และเว็บไซต์ แต่ควรเพิ่มการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกมากยิ่งขึ้น

สอดคล้องกับ Gulick & Urwick ได้นำแนวคิดของ Fayol มาพัฒนาเพื่อให้ความสอดคล้องกับงานมากขึ้น โดยเน้นให้เห็นว่า “การจัดการ” จำเป็นต้องมีกระบวนการหรือขั้นตอนปฏิบัติและได้สรุปกระบวนการบริหารไว้ในหนังสือ “Papers on the Science of

Administration” ปี ๑๙๓๗ ว่า กระบวนการบริหารประกอบ ด้วยขั้นตอนที่สำคัญ ๗ ประการ ซึ่งการรายงานผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการแก้ปัญหา และการจัดสรรงบประมาณ เพื่อรองรับการใช้จ่ายขององค์กรถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ

๗) การจัดสรรงบประมาณ (Budgeting)

หน่วยงานในระดับจังหวัด ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากแผนการพัฒนา เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก แต่กองทัพยังไม่มี การจัดสรรงบประมาณในเรื่องดังกล่าวเป็นการ เฉพาะ ดังนั้นการจัดสรรงบประมาณ เพื่อรองรับและสนับสนุนภารกิจการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษ ภาคตะวันออก สำหรับกองทัพจึงมีความสำคัญ

๕.๑.๔ คำถามวิจัยที่ ๔ ภารกิจของกองทัพและหน่วยงานความมั่นคงเพื่อรองรับการ พัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกมีลักษณะอย่างไร

จากผลการวิจัย พบว่า กองทัพและหน่วยงานความมั่นคงอื่นๆ ยังไม่มีแผนและนโยบาย ในการเตรียมรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกที่ชัดเจนจากหน่วยเหนือ รวมทั้ง ในแผนงานการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ยังไม่ได้คำนึงถึงความมั่นคงที่จะมาพร้อม การพัฒนาดังกล่าวเท่าที่ควร ซึ่งอาจส่งผลต่อการเตรียมทักษะของบุคลากรทักษะและความ เชี่ยวชาญของบุคลากรในการรับมือกับภัยคุกคามที่มาพร้อมกับการพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ที่จะเพิ่มมากขึ้นในอนาคตได้

โดยจากผลการวิจัย พบว่า กองทัพและหน่วยงานความมั่นคงจึงควรมีการเตรียม ความพร้อมในการรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ดังนี้ ๑) พัฒนารอบการทำงาน ของหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่ ที่ยังไม่มี ความชัดเจนให้มีความชัดเจนมากขึ้น ๒) ควร มีการเสริมสร้างกรอบความร่วมมือกับภาคเอกชนและประชาชนในพื้นที่ ๓) กองทัพต้องมีแผนงาน ในการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกอย่างชัดเจน หากไม่ชัดเจนหน่วยปฏิบัติไม่สามารถ ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ ๔) ต้องมีการปรับพันธกิจเพื่อรองรับภัยคุกคามที่อาจจะเกิดขึ้นจากการ พัฒนาเชิงพื้นที่ในการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เช่น การจัดการภัยพิบัติที่เกิดขึ้น เพื่อเตรียมการสนับสนุนภัยพิบัติขนาดใหญ่ มาเป็นการสนับสนุนด้านภัยพิบัติที่มีความหลากหลาย มากขึ้น เช่น การกำจัดคราบน้ำมัน การกำจัดสารพิษในทะเล และการรับมือกับโรคระบาดต่างๆ เป็นต้น ๕) ต้องมีการบูรณาการการทำงานด้านต่างๆ กับหน่วยงานในพื้นที่ เช่น ด้านข้อมูลข่าวสาร

ที่เกี่ยวข้องกับโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ระหว่างหน่วยงานจังหวัด หน่วยงานความมั่นคง ภาคเอกชน และประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งมีการบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานอื่นๆ เช่น ให้นำหน่วยงานด้านความมั่นคงเข้ามามีบทบาทในด้านอื่นๆ เพิ่มมากขึ้น เช่น ด้านสาธารณสุขด้านการจัดการขยะ เป็นต้น ๖) กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงควรมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบสังคม จัดระเบียบพื้นที่สาธารณะ การเข้าตรวจสอบสถานบริการต่างๆ และการจัดระเบียบแรงงานต่างชาติดังและประชากรแฝง ๗) การสร้างความเข้าใจและสร้างการรับรู้ให้กับบุคลากรในกองทัพถึงบทบาทในการสนับสนุนการดำเนินโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ๘) ควรมีการจัดให้ความรู้ในประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษ เช่น การจัดอบรมและสัมมนาด้านกฎหมาย ระเบียบ มาตรการที่เกี่ยวข้อง และพูดคุยแลกเปลี่ยนแนวคิดกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อให้ได้รับรู้แนวทางในการดำเนินการและข้อมูลที่ทันสมัย สำหรับนำมาวางแผนการในการดำเนินการของหน่วยงานความมั่นคงให้เป็นรูปธรรมและชัดเจนมากยิ่งขึ้น ๙) ควรมีการเพิ่มมาตรการป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาภัยคุกคามที่มีแนวโน้มจะเกิดเพิ่มมากขึ้น เช่น การปราบปรามการค้ามนุษย์ การบังคับการค้าประเวณี แสวงหาประโยชน์ทางเพศ การบังคับแรงงาน เมื่อประเทศเปิดเสรีมากขึ้น ปัญหาเหล่านี้ยากที่จะควบคุมและมีแนวโน้มที่ชาวต่างชาติเข้ามากระทำผิดในพื้นที่มากขึ้นด้วย และ ๑๐) กำหนดนโยบายด้านการคมนาคมขนส่งทางน้ำ เนื่องจากมีโอกาสที่จะเกิดปัญหาในการควบคุม ขนส่ง เรื่องประมงผิดกฎหมาย รวมถึงแรงงานผิดกฎหมายที่จะเข้ามาในพื้นที่ทางเรือเพิ่มมากขึ้นด้วย

๕.๒ ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้ผลการวิจัยนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานทั้งกองทัพและหน่วยงานความมั่นคงอื่นๆ ได้มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยใคร่ขอเสนอข้อเสนอแนะต่อหน่วยงาน ดังต่อไปนี้

๕.๒.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการบูรณาการด้านความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ภายใต้การกำกับดูแลจากจังหวัด เพื่อดูแลและทำหน้าที่เกี่ยวกับงานด้านความมั่นคงโดยเฉพาะ โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน และให้กอ.รมน. ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการขับเคลื่อน เตรียมการ วางแผน ประสานงาน และติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งมีตัวแทนจากสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการพัฒนา

ระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (สกรศ.) และตัวแทนจากภาครัฐกิจ เช่น หอการค้าจังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการด้วย เพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกัน อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๒) เนื่องจากการจัดสรรงบประมาณในการบริหารจัดการในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มีการบริหารจัดการแยกกันตามกระทรวงนั้นๆ ทำให้เกิดปัญหาความซ้ำซ้อนและความล่าช้าในการดำเนินการของงบประมาณ ดังนั้นเพื่อให้การบริหารจัดการงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ลดความซ้ำซ้อน และบรรลุวัตถุประสงค์ จึงควรให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเป็นหน่วยงานหลักในการกำกับดูแลและสั่งจ่ายงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกในทุกด้าน รวมทั้งด้านความมั่นคงด้วย

๓) เนื่องจากพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเป็นพื้นที่ทางยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ กองทัพและหน่วยงานความมั่นคงโดยเฉพาะหน่วยงานในพื้นที่ควรมีการปรับภารกิจบางส่วนเพื่อรองรับภัยคุกคามความมั่นคงที่เพิ่มขึ้นรวมทั้งภัยคุกคามใหม่ๆ ที่จะมาพร้อมกับการพัฒนา ได้แก่ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางอาหาร การย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติมีเพิ่มมากขึ้น ประชากรแฝง การก่อการร้าย ปัญหาด้านสาธารณสุข ปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์ และภัยคุกคามความมั่นคงทางทะเล ซึ่งหากในอนาคตภารกิจของกองทัพและหน่วยงานความมั่นคงมีความซับซ้อนมากขึ้น และหากกำลังพลยังมีจำนวนเท่าเดิม อาจส่งผลให้ไม่สามารถรองรับกับภัยคุกคามดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นควรมีการพิจารณาเพิ่มอัตรากำลังคนให้มีจำนวนมากขึ้น โดยควรมีการกำหนดและวางแผนเกี่ยวกับอัตรากำลังคนไว้อย่างชัดเจน

๔) กองทัพโดยเฉพาะหน่วยงานในพื้นที่ ควรมีการเตรียมความพร้อมภายในหน่วยงาน ทั้งด้านกำลังพล โดยควรมีการเตรียมกำลัง ฝึกกำลังพลให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ควบคู่กับการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรให้มีความพร้อมในทุกด้าน รวมทั้งควรจัดหาเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ที่ให้เพียงพอ มีความพร้อม และทันสมัย โดยใช้งบประมาณในการดำเนินการจากสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกที่จะเป็นหน่วยงานหลักในการดูแลและสั่งจ่ายงบประมาณ ที่ได้รับผ่านคณะกรรมการบูรณาการด้านความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

๕.๒.๑ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

๑) ในการศึกษาในครั้งนี้ได้ทำการศึกษาเฉพาะพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ๓ จังหวัด คือ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยองเท่านั้น ดังนั้นควรมีการศึกษาในพื้นที่จังหวัดใกล้เคียงในการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

๒) การศึกษาครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาเชิงคุณภาพซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานความมั่นคง ซึ่งทำให้ได้ผลการศึกษาจากหน่วยงานภาครัฐเท่านั้น ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมมากขึ้น ควรทำการศึกษาในเชิงปริมาณ โดยทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างจากภาคประชาชนและภาคประชาสังคมถึงผลกระทบ และการทำหน้าที่ของหน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่ รวมทั้งควรศึกษาตัวแปรอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น คุณภาพชีวิตของประชาชน การรับรู้เกี่ยวกับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เป็นต้น เพื่อให้การวิจัยสามารถอธิบายผลได้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กองมือกองอำนาจการรักษามั่นคงภายในราชอาณาจักร. ยุทธศาสตร์กองอำนาจการรักษามั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.๒๕๕๕ – ๒๕๕๙. กรุงเทพฯ, ม.ป.ป.
- ชูบ กาญจนประกร. หลักรัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพฯ: คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ไทยรัฐทีวี. เรื่อง “จุดเปลี่ยนประเทศไทย ๔.๐ จัดทัพลงทุนระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก”. สกู๊ปเศรษฐกิจ. ฉบับวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๐. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : [https://www.thairath.co.th /content/๘๘๑๙๔๑, ๒๕๖๐](https://www.thairath.co.th/content/๘๘๑๙๔๑, ๒๕๖๐).
- ชนพรรณ ไวทยะเสวี. เรื่อง “กองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย..กลไกการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการยุค ๔.๐”. บทความทางวิชาการ.
- ชนพรรณ ไวทยะเสวี. เรื่อง “กองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย..กลไกการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการยุค ๔.๐”. บทความทางวิชาการ.
- นพพล สุดเฉลียว. ความพร้อมของราชการส่วนภูมิภาคในการจัดการความมั่นคงภายใต้ภัยคุกคามรูปแบบใหม่: กรณีศึกษาจังหวัดจันทบุรี. ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. จันทบุรี, ๒๕๖๐.
- นราธิป ศรีราม. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ, (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.sms-stou.org/archives/850?lang=th>. ๒๕๕๙.
- พัชสิริ ชมพุกำ. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: แมคกรอ-ฮิล, ๒๕๕๒, หน้า ๕.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. การจัดการสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร, ๒๕๔๙, หน้า ๑๓.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. การจัดการสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร, ๒๕๔๙, หน้า ๑๓.

รัฐบาลไทย. เรื่อง “เลขาธิการ EEC เผยกระบวนการทำงานแบบ fast track เน้นโครงการสำคัญ และเร่งด่วนก่อนเป็นลำดับแรก”. สรุปรข่าวด้านเศรษฐกิจ. วันพุธที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๐. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.thaigov.go.th/news/contents/details/๓๙๘๒, ๒๕๖๐>.

ราชบัณฑิตยสถาน. (ม.ป.ป.) พจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://msk-school.net/TRIED2542/keywords.html>. (๑ ตุลาคม ๒๕๖๑).

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร . (ม.ป.ป.). บทเรียนที่ ๑ ยุทธศาสตร์ชาติ. (ใช้เฉพาะการศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร). (ออนไลน์). แหล่งที่มา : http://www.ldinet.org/2008/images/stories/books/reform/07_Social-reform_ldi.pdf. (๑ ตุลาคม ๒๕๖๑).

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. คู่มือใช้เป็นแนวทางการศึกษาตามหลักสูตรของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. กรุงเทพฯ, ม.ป.ป..

วิลาวรรณ รัชพิศาล. หลักการจัดการ (พิมพ์ครั้งที่ ๓). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์วิจิตรหัตถกร, ๒๕๕๐, หน้า ๓๒-๓๓.

วิลาวรรณ รัชพิศาล. หลักการจัดการ (พิมพ์ครั้งที่ ๓). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์วิจิตรหัตถกร, ๒๕๕๐, หน้า ๔๒-๔๓.

วิลาวรรณ รัชพิศาล. หลักการจัดการ (พิมพ์ครั้งที่ ๓). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์วิจิตรหัตถกร, ๒๕๕๐, หน้า ๓๔-๓๕.

วิลาวรรณ รัชพิศาล. หลักการจัดการ (พิมพ์ครั้งที่ ๓). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์วิจิตรหัตถกร, ๒๕๕๐, หน้า ๓๗.

ศิริวรรณ มนอัคระผดุง. เรื่อง “การจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (Special Economic Zones to Support ASEAN Economic Community)”. บทความวิชาการ. ผู้อำนวยการ กลุ่มงานวิจัยและข้อมูล สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๗, หน้า ๓๕-๓๖.

สภาความมั่นคงแห่งชาติ. (๒๕๕๘). นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๔. หน้า ๗-๘.

สมคิด บางโม. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๖, หน้า ๖๐.

สมภพ ระวังทุกข์. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: เกติณี, ๒๕๕๕, หน้า ๒.

สรุปรพระราชบัญญัติเขตพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑ (Eastern Economic Corridor Act: EEC Act). (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.slideshare.net/boiny-c/2561-eastern-economic-corridor-act-eeec-act>. ๒๕๖๑.

สำนักกฎหมายธรรมนิติ. เรื่อง “จดหมายข่าวบริการด้านภาษีและกฎหมาย”. เอกสารวิชาการดีลอยท์. ธรรมนิติ. จดหมายข่าวบริการด้านภาษีและกฎหมาย มีนาคม ๒๕๖๐. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.dlo.co.th/newsletter>, ๒๕๖๐.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. เรื่องเดิม. หน้า ๑๖-๑๗.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. เรื่องเดิม. หน้า ๓๒-๓๔.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. เรื่องเดิม. หน้า ๑๙.

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. เรื่อง “รายงานการศึกษาความเหมาะสม (Feasibility Study) การจัดตั้งเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก”. รายงานฉบับสมบูรณ์. กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. พฤษภาคม ๒๕๖๐, หน้า ๗๔.

สำนักงานเพื่อการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (สกรศ.). เรื่อง “โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ”. ข้อมูลเผยแพร่. วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๐. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://eecthailand.or.th/th/articles/โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ>, ๒๕๖๐.

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ. ยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐). กรุงเทพฯ.

สำนักนโยบายอุตสาหกรรมมหภาค สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม. หน้า ๑-๕. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : http://www.oie.go.th/sites/default/files/attachments/article/competitiveness_industry_๔_๐.pdf, ๒๕๖๐.

สำนักนโยบายอุตสาหกรรมมหภาค สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม. หน้า ๑. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : http://www.oie.go.th/sites/default/files/attachments/article/competitiveness_industry_๔_๐.pdf, ๒๕๖๐.

หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ. เรื่อง “เปิดร่างกฎหมาย ‘อีอีซี’ รับการลงทุนระเบียบงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก”. บทความวิชาการ. ปีที่ ๓๖ ฉบับที่ ๓,๑๙๙ วันที่ ๙-๑๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.thansettakij.com/content/๑๐๔๖๖๘>, ๒๕๖๐.

อภิชาติ อำนวยช่วย และ พัสตราภรณ์ ทิพย์โสธร. เรื่อง “แนวทางการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อรองรับนิคมอุตสาหกรรม จังหวัดกาญจนบุรี (Guid Elines for Development Areas Special Economic Zone Support to Industrial Kanchanaburi Province)”. รายงานวิจัย. ชุดการศึกษาเกี่ยวกับชุมชนอาเซียน. การประชุมวิชาการทางธุรกิจและนวัตกรรมทางการจัดการระดับชาติและนานาชาติ ประจำปี ๒๕๕๘, หน้า ๑๘๔๐-๑๘๔๒.

เอี่ยมพร หลินเจริญ. เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ. วารสารการวัดผลการศึกษา, ๑๗ (๑), ๑๗ - ๒๙. ๒๕๕๕.

CONS magazine. เรื่อง “เพิ่มศักยภาพการแข่งขัน อุปสรรคสำคัญคือการเมือง - การปกครอง สังคมวัฒนธรรมของไทย”. บทความวิชาการ. ฉบับวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๐๑๗. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.consmag.com/th/articles/เพิ่มศักยภาพการแข่งขันอุปสรรคสำคัญคือการเมือง-การปกครองสังคมวัฒนธรรมของไทย>, ๒๕๖๐.

Deloitte Legal-Representing tomorrow, เรื่อง “พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๐”. ฉบับเดือนมีนาคม ๒๕๖๐. วารสาร Deloitte Legal. หน้า ๑-๒. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www๒.deloitte.com/content/dam/Deloitte/th/Documents/legal/th-legal-newsletter-th-๒๕๐๓๑๗.pdf>, ๒๕๖๐.

Dubrin, A. J., & Ireland, R. D. (1993). Management & organization. 2 Ed., Cincinnati, OH: South-Western. p. 37.

Hellriegel, D., Slocum, J. W., & Jackson, S. E. (2005). Management: A competency-based approach. 10th Ed., Mason, OH: Thomson/South-Western, p.7.

Wehrich, H., & Koontz, H. (2005). Management: A global perspective. 11th Ed., New York: McGraw-Hill. p. 4.

ကမ္ဘာ့

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

(In-Depth Interview Protocol)

เรื่อง “ภารกิจกองทัพและหน่วยงานความมั่นคงเพื่อเตรียมการรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก”

คำชี้แจง

๑. จุดประสงค์ของการสัมภาษณ์นี้คือ เพื่อศึกษาภัยคุกคามความมั่นคงในปัจจุบัน และแนวโน้มของภัยคุกคามความมั่นคงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รวมทั้งเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ผลกระทบ และเครื่องมือที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติการกิจของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ดังนั้นจึงขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสัมภาษณ์นี้

๒. ในการตอบแบบสัมภาษณ์นี้ผู้ตอบไม่ต้องเขียนชื่อลงในแบบสัมภาษณ์ และกรุณาตอบตามความเป็นจริงให้มากที่สุด เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่เชื่อถือได้และมีประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาหน่วยงานต่อไป

๓. แบบสัมภาษณ์นี้มีเนื้อหาจำนวนทั้งสิ้น ๕ ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานของผู้แทนองค์กร

ส่วนที่ ๒ รูปแบบภัยคุกคามความมั่นคงในปัจจุบัน และแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ส่วนที่ ๓ ปัญหา อุปสรรค และผลกระทบในการปฏิบัติการกิจของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคง

ส่วนที่ ๔ เครื่องมือที่เหมาะสมกับกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงเพื่อเตรียมรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

ส่วนที่ ๕ แนวทางในการบูรณาการภารกิจของหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่

๔. ขั้นตอนในการสัมภาษณ์

- กล่าวทักทายสวัสดิ์ผู้ให้สัมภาษณ์และอธิบายเกี่ยวกับงานวิจัยให้ผู้ให้สัมภาษณ์ทราบ
- ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์และประโยชน์ที่ผู้ให้สัมภาษณ์จะได้รับ
- ชี้แจงเรื่องการเก็บรักษาความลับของข้อมูลและผู้ให้ข้อมูล
- ขออนุญาตบันทึกเสียง เพื่อความสะดวกและความสมบูรณ์ในการเก็บและการวิเคราะห์ข้อมูล

- กำหนดระยะเวลาการให้สัมภาษณ์ประมาณ ๔๕ นาที ถึง ๑ ชั่วโมง
- กล่าวขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์ และขอข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ศึกษาจะนำข้อมูลดิบจากการสัมภาษณ์มาสรุปในภาพรวมและเขียนรายงานการวิจัย โดยไม่มีการอ้างอิงชื่อของท่านแต่อย่างใด ท่านสามารถที่จะไม่ตอบคำถามใดๆ ที่ทำให้ท่านไม่สะดวกใจ และขอรับรองว่าคำตอบของท่านจะไม่มีผลใดๆ ต่อการปฏิบัติงานของท่าน

คำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์ในครั้งนี้จะได้รับการเก็บรักษาเป็นความลับตามจรรยาบรรณของการวิจัย ข้อมูลที่ได้ถือเป็นสิทธิ์ส่วนตัวของผู้ตอบ การรายงานผลจะแสดงออกมาในลักษณะกลุ่มและผลรวมของกลุ่มเท่านั้น และขอรับรองว่าคำตอบของท่านจะไม่ส่งผลเสียต่อหน่วยงานหรือตัวท่านเป็นอันเด็ดขาด คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความร่วมมือของทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

คณะผู้วิจัย

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

โทร. ๐๒ ๒๗๕ ๕๗๑๖ E-Mail: rsdssc2559@gmail.com

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานของผู้แทนองค์กร

ตำแหน่ง.....หน่วยงาน.....

ส่วนที่ ๒ รูปแบบภัยคุกคามความมั่นคงในปัจจุบัน และแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

อยากให้คุณเล่าถึงรูปแบบภัยคุกคามความมั่นคงที่เกิดขึ้นในพื้นที่ในปัจจุบัน และแนวโน้มของภัยคุกคามความมั่นคงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ภายหลังจากดำเนินการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

.....
.....

ส่วนที่ ๓ ปัญหา อุปสรรค และผลกระทบในการปฏิบัติการกิจของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคง

๓.๑ ด้านทรัพยากร

หน่วยงานของท่านมีความพร้อมด้านทรัพยากร (งบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์) เพื่อรองรับและสนับสนุนภารกิจการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพียงพอหรือไม่ และท่านมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาเหล่านั้นอย่างไร

.....
.....

๓.๒ ด้านกระบวนการบริหาร

การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกส่งผลกระทบต่อกระบวนการบริหาร การบังคับบัญชา นโยบาย และภารกิจขององค์กรของท่านหรือไม่ อย่างไร

.....
.....

๓.๓ ด้านผลลัพธ์

นโยบาย กฎหมาย และระเบียบข้อบังคับของเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ส่งผลกระทบต่อการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของหน่วยงานท่านอย่างไร และควรมีการปรับปรุงภารกิจให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่อย่างไรบ้าง

.....

.....

ส่วนที่ ๔ เครื่องมือที่เหมาะสมกับกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคง เพื่อเตรียมรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

๔.๑ การวางแผน (Planning)

หน่วยงานของท่านมีการวางแผน เพื่อปรับภารกิจและกิจกรรมขององค์กร ให้สอดคล้องกับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกหรือไม่ มีแนวทางในการปรับเปลี่ยนอย่างไร

.....

.....

๔.๒ การจัดองค์การ (Organizing)

ท่านคิดว่า ปัจจุบันการจัดโครงสร้างองค์กร (เป็นกรม กอง แผนก) โดยอาศัยปริมาณคุณภาพ และตามลักษณะเฉพาะของงาน ในหน่วยงานของท่านมีความเหมาะสมกับการรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกหรือไม่ อย่างไร และท่านคิดว่าหน่วยงานควรมีการจัดโครงสร้างองค์กรอย่างไร จึงจะช่วยให้การปฏิบัติภารกิจมีประสิทธิภาพ

.....

.....

๔.๓ การจัดบุคลากรปฏิบัติงาน (Staffing)

หน่วยงานของท่าน มีการบริหารจัดการบุคลากร เพื่อให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการจัดแบ่งลักษณะงานตามที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

ท่านคิดว่าหน่วยงานของท่าน ควรมีแนวทางในการบริหารจัดการบุคลากร (การสรรหา คัดเลือก บรรจุแต่งตั้ง ฝึกอบรม และพัฒนา) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติการกิจการเตรียมการรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก อย่างไร

.....

.....

๔.๔ การอำนวยการ (Directing)

ท่านคิดว่าศิลปะการบริหารงานในองค์กร (ภาวะผู้นำ มนุษยสัมพันธ์ การจูงใจ และการตัดสินใจ) มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนกิจการเตรียมการรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ให้สำเร็จตามเป้าหมายหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้บริหารองค์กร ท่านคิดว่าควรมีแนวทางในการอำนวยการ/ การวินิจฉัย/สั่งการอย่างไร เพื่อช่วยให้ภารกิจในการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ของหน่วยงานมีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

.....

.....

๔.๕ การประสานงาน (Coordinating)

ที่ผ่านมาหน่วยงานของท่านมีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อให้ภารกิจในการสนับสนุนการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ราบรื่น อย่างไร และท่านคิดว่าควรมีรูปแบบการประสานงานกันอย่างไร จึงจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

.....

.....

๔.๗ การรายงาน (Reporting)

หน่วยงานของท่านมีการรายงานผลการปฏิบัติงาน หรือแจ้งข้อมูลข่าวสารให้ผู้ที่มีส่วน
ได้ส่วนเสียรับทราบผ่านช่องทางใดบ้าง

.....

.....

๔.๘ การงบประมาณ (Budgeting)

หน่วยงานของท่านมีการจัดสรรงบประมาณ เพื่อรองรับและสนับสนุนภารกิจการพัฒนา
เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เป็นการเฉพาะอย่างไร

.....

.....

ส่วนที่ ๕ แนวทางในการบูรณาการภารกิจของหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่

อยากให้คุณเสนอแนะแนวทางและข้อเสนอเชิงนโยบายต่อกองทัพและหน่วยงานความ
มั่นคง เพื่อรองรับการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

คำถามในการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เรื่อง “ภารกิจกองทัพและหน่วยงานความมั่นคงเพื่อเตรียมการรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก”

คำชี้แจง

๑. จุดประสงค์ของการสนทนากลุ่มในครั้งนี้คือ เพื่อศึกษาภัยคุกคามความมั่นคงในปัจจุบัน และแนวโน้มของภัยคุกคามความมั่นคงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รวมทั้งเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ผลกระทบ และเครื่องมือที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติการกิจของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ดังนั้นจึงขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสัมภาษณ์นี้

๒. ขั้นตอนในการสนทนากลุ่ม

- ผู้ดำเนินการสนทนาแนะนำตนเอง และทีมงาน
- อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษา และจุดมุ่งหมายในการจัดสนทนากลุ่ม
- เริ่มถามคำถามในแนวการสนทนาที่จัดเตรียมมา

ผู้ศึกษาจะนำข้อมูลดิบจากการสัมภาษณ์มาสรุปในภาพรวมและเขียนรายงานการวิจัย โดยไม่มีการอ้างชื่อของท่านแต่อย่างใด ท่านสามารถที่จะไม่ตอบคำถามใดๆ ที่ทำให้ท่านไม่สะดวกใจ และขอรับรองว่าคำตอบของท่านจะไม่มีผลใดๆ ต่อการปฏิบัติงานของท่าน

คำตอบที่ได้จากการสนทนากลุ่มในครั้งนี้จะได้รับการเก็บรักษาเป็นความลับตามจรรยาบรรณของการวิจัย ข้อมูลที่ได้ถือเป็นสิทธิ์ส่วนตัวของผู้ตอบ การรายงานผลจะแสดงออกมาในลักษณะกลุ่มและผลรวมของกลุ่มเท่านั้น และขอรับรองว่าคำตอบของท่านจะไม่ส่งผลเสียต่อหน่วยงานหรือตัวท่านเป็นอันเด็ดขาด คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความร่วมมือของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

คณะผู้วิจัย

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

โทร. ๐๒ ๒๗๕ ๕๗๑๖ E-Mail: rsdssc2559@gmail.com

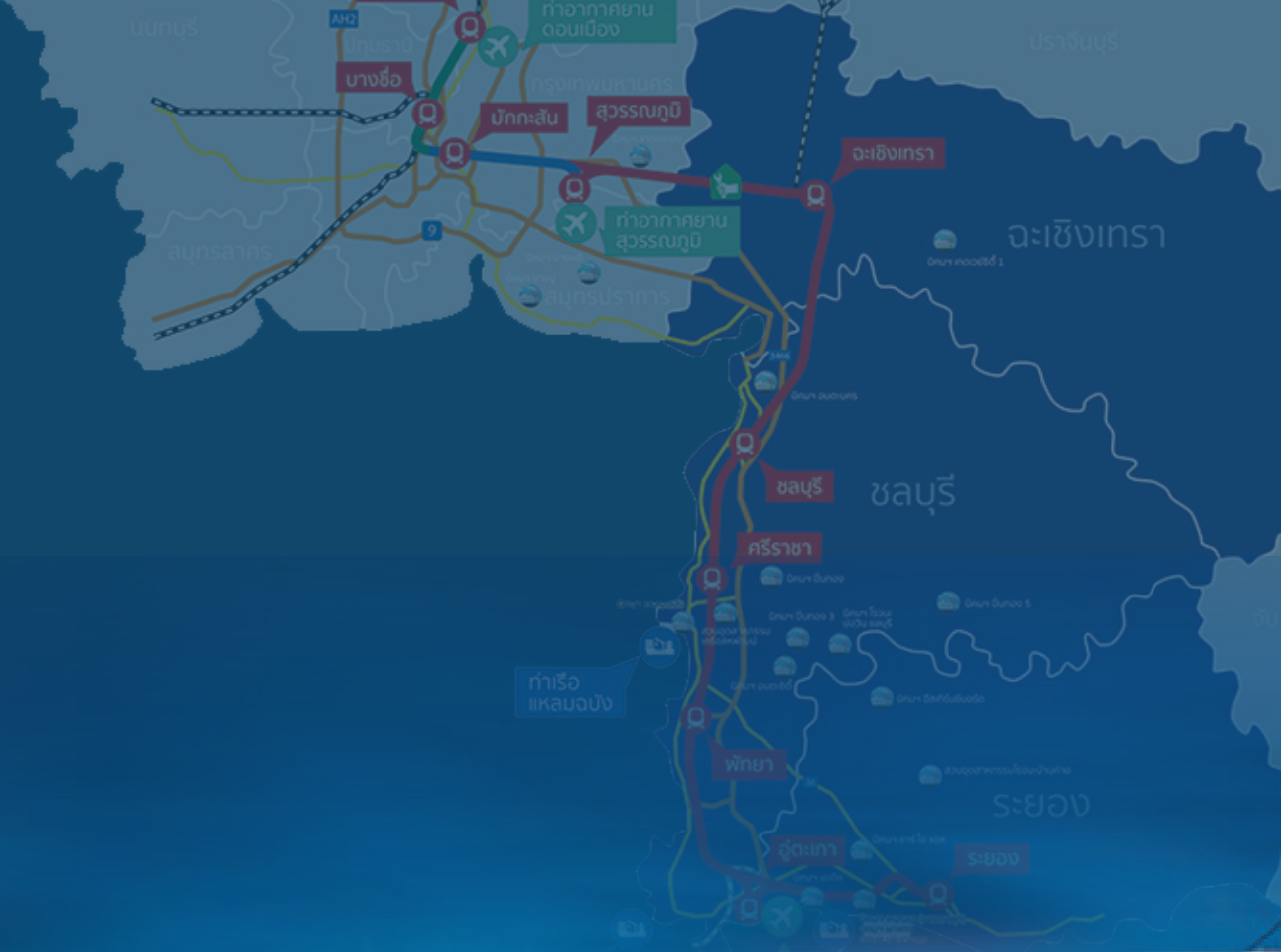
คำถามในการสนทนากลุ่ม

๑) การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มีปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อและประเด็นความท้าทายต่อมิติด้านความมั่นคงอย่างไร

๒) แนวทางในการแก้ไขปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นในมิติด้านความมั่นคงการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเป็นอย่างไร

๓) ท่านมีความคาดหวังต่อกองทัพและหน่วยงานความมั่นคง ที่จะช่วยในการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกอย่างไร

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์

สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

62 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงดินแดง

เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400

โทร. 02-275-5716 <http://ssc.rtarf.mi.th>